

Generationsskifte

efter reglerne i ABL §§ 34, 35 og 36

Kandidatafhandling
Copenhagen Business School 2011

Rasmus Pauli Bertelsen
Anna-Sophie Lervang Skov

Jesper Anker Hansen

__ / __ - 2011

Cand.merc.aud

Studerende

Studerende

Vejleder

Censor

Afleveret

Anslag

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
1.1. Problemformulering.....	2
1.2. Afgrænsning.....	4
1.3. Metode.....	5
 2. Planlægning.....	 8
2.1. Den ældre generation.....	8
2.1.1. Bløde behov.....	8
2.1.2. Hårde behov.....	9
2.2. Den yngre generation.....	9
2.2.1. Bløde behov.....	9
2.2.2. Hårde behov.....	9
2.3. Virksomhedsanalyse.....	10
2.3.1. Interne faktorer.....	10
2.3.2. Eksterne faktorer.....	11
2.4. Delkonklusion.....	11
 3. Gennemgang af reglerne for generationsskifte efter ABL §§ 34-36.....	 12
3.1. ABL § 34.....	12
3.1.1. Indledning.....	12
3.1.2. Betingelser for overdragelse med succession efter ABL § 3414	
3.1.2.1. Finansiell virksomhed (Pengetankreglen).....	16
3.1.2.2. Gaver og gaveafgift ved overdragelse med succession.....	18
3.1.2.3. Passivpost ved overdragelse med succession.....	19
3.1.3. Værdiansættelse.....	20
3.1.3.1. Værdiansættelse efter cirkulære 185 af 17. november 1982.....	20
3.1.4. Konsekvenser ved overdragelse efter ABL § 34.....	24
3.1.4.1. Konsekvenser for overdrager.....	24
3.1.4.2. Konsekvenser for erhverver.....	24
3.1.4.3. Meddelelse til skattemyndighederne.....	25
3.2. ABL § 35.....	26
3.2.1. Indledning.....	26
3.2.2. Betingelser for overdragelse med succession efter ABL § 3528	
3.2.3. Værdiansættelse.....	29
3.2.4. Konsekvenser ved overdragelse efter ABL § 35.....	29
3.3. ABL § 36.....	30
3.3.1. Indledning.....	30

3.3.2.	Betingelser for aktieombytning.....	33
3.3.2.1.	Aktieombytning med eller uden tilladelse	39
3.3.2.2.	Aktieombytning med tilladelse.....	39
3.3.2.3.	Aktieombytning uden tilladelse.....	48
3.3.3.	Værdiansættelse.....	51
3.3.3.1.	Værdiansættelse efter TSS-cirkulære 2000-9	51
3.3.3.2.	Værdiansættelse efter vejledning af 21. august 2009	55
3.3.4.	Konsekvenser	57
3.3.4.1.	Konsekvenser af aktieombytning med tilladelse.....	57
3.3.4.2.	Konsekvenser af aktieombytning uden tilladelse.....	58
3.3.4.3.	Konsekvens af manglende anmeldelse.....	59
4.	Anvendelse af reglerne for generationsskifter efter ABL §§ 34-36	60
4.1.	ABL § 34	60
4.1.1.	Værdiansættelse.....	60
4.1.2.	Eksempler på generationsskifte efter ABL § 34	64
4.1.2.1.	Finansiell virksomhed (Pengetankreglen)	65
4.1.2.2.	Generationsskifte uden succession	67
4.1.2.3.	Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse ..	68
4.1.2.4.	Generationsskifte med succession	69
4.1.2.5.	Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse på størrelse med passivpost.....	69
4.1.2.6.	Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse.....	70
4.1.3.	Fordele og ulemper	71
4.1.4.	Delkonklusion	72
4.2.	ABL § 35	74
4.2.1.	Værdiansættelse.....	74
4.2.2.	Eksempler på generationsskifte efter ABL § 35	74
4.2.2.1.	Generationsskifte uden succession	74
4.2.2.2.	Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse ..	76
4.2.2.3.	Generationsskifte med succession	76
4.2.2.4.	Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse.....	77
4.2.2.5.	Generationsskifte med succession og delvis gaveoverdragelse	78
4.2.3.	Fordele og ulemper	79
4.2.4.	Delkonklusion	81
4.3.	ABL § 36	82
4.3.1.	Værdiansættelse.....	82
4.3.2.	Eksempler på generationsskifte efter ABL § 36	85
4.3.2.1.	A-/B-aktier	85
4.3.2.2.	Uegentlig fusion	89
4.3.2.3.	Salg efter slankning af selskab.....	91
4.3.3.	Fordele og ulemper	93
4.4.	Delkonklusion	94

5. Overvejelser omkring lovgivningen	97
5.1. ABL § 34	97
5.2. ABL § 35	99
5.3. ABL § 36	100
5.4. Finanslovsforslag 2012.....	103
 6. Komparativ analyse af reglerne om succession og aktieombytning....	 107
 7. Konklusion.....	 109
 8. Perspektivering	 112
 9. Executive summary.....	 113
 10. Litteraturliste	 115
10.1. Anvendte forkortelser.....	117
 11. Bilag	 118
11.1. Bilag 1 –Drift ApS	118
11.2. Bilag 2 –Ejendom ApS.....	122
11.3. Bilag 3 –Holding ApS	125

1. Indledning

Generationsskiftebegrebet anvendes i almindelighed om hel eller delvis overdragelse af en virksomhed til enten familiemedlemmer, nær medarbejder eller tredjemand.

Mange virksomheder står hvert år overfor et generationsskifte eller planlægning heraf. Dansk lovgivning giver mulighed for anvendelse af flere modeller ved gennemførelse af et generationsskifte af en virksomhed. Ingen situationer er ens, og det vil altid være en konkret vurdering af hvilken model der skal anvendes, når et generationsskifte skal foretages.

Et generationsskifte af en virksomhed omhandler naturligvis en række bløde værdier og ledelsesmæssige udfordringer, men i lige så høj grad tekniske udfordringer, der skal løses. De tekniske udfordringer drejer sig primært om de skattemæssige konsekvenser, herunder de skatter og afgifter, et generationsskifte kan udløse.

Der har i det seneste årti været flere ændringer i den danske lovgivning i forhold til generationsskiftereglerne. Disse ændringer er lavet for at forbedre mulighederne for generationsskifte på det rigtige tidspunkt og derved lette generationsskiftet for de involverede parter.

I denne afhandling vil vi belyse nogle af de overvejelser samt mulighederne, der er i forbindelse med et generationsskifte efter henholdsvis ABL §§ 34, 35 og 36.

1.1. Problemformulering

Et generationsskifte kan medføre et ikke ubetydeligt krav om betaling af skatter og afgifter. I dansk lovgivning findes der imidlertid en række muligheder for at foretage et generationsskifte, hvor skatter og afgifter minimeres og udskydes til senere. Et generationsskifte kan foretages på utallige måder, afhængigt af hvilket behov de involverede parter hver især har.

Ved et generationsskifte er det derfor vigtigt at tage alle aspekter med i betragtningen, når generationsskiftet skal planlægges, da valget af generationsskiftemodel kan give en større eller mindre likviditetsmæssig byrde for de involverede parter.

Da lovgivningen om mulighederne for generationsskifte er kompliceret, samt har gennemgået flere ændringer i de seneste 10 år, ønskes der i denne afhandling et fokus på aktieavancelovens §§ 34, 35 & 36, der omfatter successionsreglerne samt aktieombytning.

På baggrund af ovenstående formuleres hovedproblemsstillingen således:

"Hvilke muligheder giver ABL §§ 34, 35 & 36 for et generationsskifte, og hvornår finder de anvendelse?"

I forbindelse med besvarelse af ovenstående spørgsmål, vil vi beskrive reglerne i aktieavancelovens §§ 34, 35 og 36, samt beskrive hvilke konsekvenser valget af generationsskifte model kan have for de involverede parter.

Endvidere vil vi undersøge hvilke planlægningsmæssige overvejelser man skal gøre sig i forbindelse med gennemførelse af et generationsskifte, samt

hvilke værdiansættelsesprincipper der findes, og i hvilke situationer de finder anvendelse.

Endelig vil vi analysere og vurdere hensigten med lovgivningen, samt vurdere gældende lovgivnings hensigtsmæssighed.

Til at få en bedre forståelse af værdiansættelsesprincipperne, generationsskiftemodellerne samt konsekvenser heraf, vil gældende lovgivning blive illustreret gennem fiktive eksempler.

1.2. Afgrænsning

Virksomheds type

Generationsskifte er relevant for alle virksomheder. I denne afhandling vil der udelukkende blive sat fokus på unoterede selskaber, og der vil derfor ikke blive taget stilling til eventuelle løsningsmodeller, der involverer personligt drevne virksomheder, interessentskaber, kommanditselskaber eller lignende.

Ejerforhold

Vi behandler alene situationen, hvor hovedaktionæren ejer hele selskabets kapital. Situationer med flere ejere kan dog blive medtaget i forbindelse med eksempler fra kendelser og afgørelser i dansk ret.

Værdiansættelse

Med respekt for afhandlingens omfang og emne vil SKAT's nye vejledning af 21. august 2009 kun blive beskrevet kort i afsnit 3.3.3.2, da vi mener en gennemgangen heraf er for omfangsrig og ikke har yderligere relevans for afhandlingens konklusion.

Generationsskifte ved død

Afhandlingen omhandler generationsskifte i levende live, hvorfor reglerne om generationsskifte ved død ikke vil blive behandlet.

Omstruktureringsregler

Afhandlingen har udelukkende fokus på reglerne om aktieombytning og vil derfor ikke behandle reglerne om tilførsel af aktiver, spaltning og fusion.

Lovgivning

Afhandlingen baserer sig på vedtaget lovgivning indtil 17. november 2011. Domme, afgørelser der er offentliggjort efter denne dato er derfor ikke medtaget. Som følge af regeringsskiftet og deres ændringsforslag til

finansloven for 2012, der ved afslutning af afhandlingen kun kendes i overskriftsform, har vi dog valgt at inddrage dette i et afsnit omkring vores overvejelse om lovgivningen. Endvidere afgrænser afhandlingen sig fra gældende EU-ret, der måtte have effekt eller indflydelse på problemstillingerne i opgaven.

Afhandlingen vedrører kun selskaber, der aflægger årsrapport efter reglerne i årsregnskabsloven.

Ovenstående afgrænsninger beror på et ønske om en dybdegående gennemgang af generationsskifte mulighederne indenfor succession og aktieombytning samt en analyse af gældende reglers hensigtsmæssighed, hvorfor vi med respekt for afhandlingens omfang og overskuelighed har valgt at afgrænse os for de øvrige generationsskiftemodeller.

1.3. Metode

Adgang til data/kildekritik

Som nævnt ovenfor vil afhandlingen tage udgangspunkt i dansk lov, hvorfor litteratur primært består af love, bekendtgørelser, cirkulærer og domme. Hertil vil den supplerende litteratur i form af bøger, tidsskrifter, artikler og andre afhandlinger omkring samme emne blive benyttet. Informationer og oplysninger fra supplerende litteratur er anvendt med en kritisk synsvinkel, mens den primære litteratur må kunne antages at være sand.

Kildesøgningen omfatter ikke primær eller sekundær litteratur, som er offentliggjort efter den 17. november 2011.

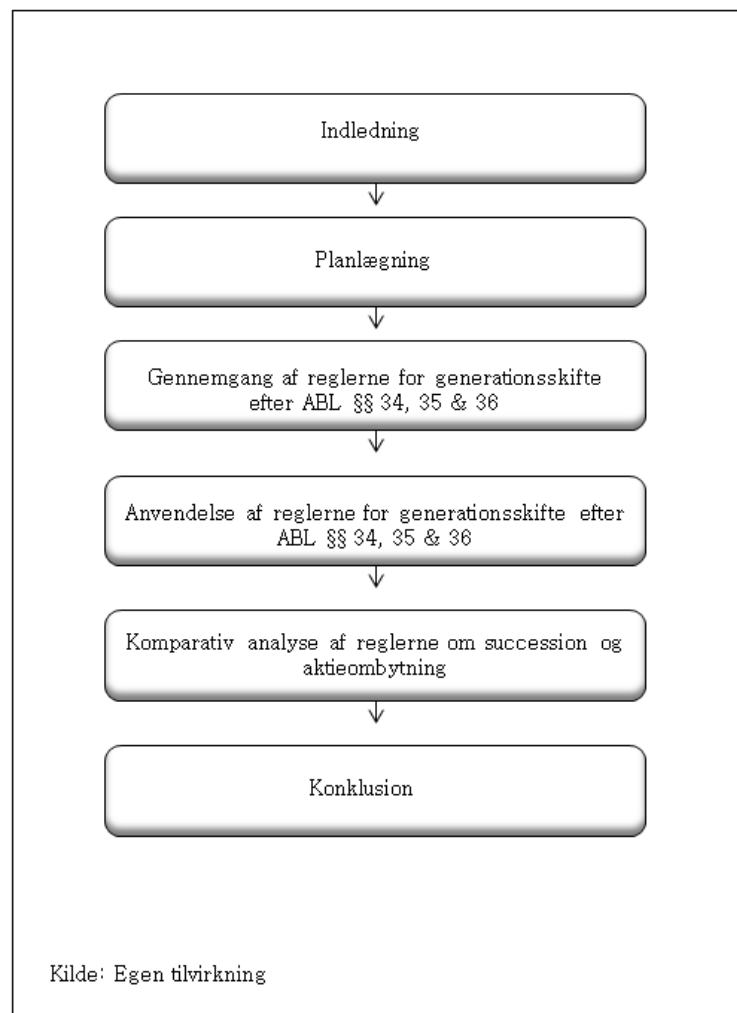
Analysevinkel/perspektiv

Afhandlingen vil i forbindelse med anvendelse af ABL §§ 34, 35 og 36 være bygget op omkring en fiktiv virksomhed, hvor den gennemgåede teori vil

blive afprøvet. Konsekvenserne ved valg af model vil blive gennemgået for alle involverede parter.

Opgavestruktur

Figur 1: Opgavestruktur

Målgruppe

Da et generationsskifte kan foretages på utallige måder, af lige så mange forskellige motiver, vil afhandlingen primært henvende sig til personer med behov for et opslagsværk i forbindelse med generationsskifte ved hjælp af

reglerne om succession jf. ABL §§ 34 og 35 eller aktieombytning jf. § 36, hvor konsekvenserne ved valg af det ene frem for det andet er illustreret.

Sekundært henvender nærværende afhandling sig til personer der måtte have interesse indenfor emnet.

2. Planlægning

For at identificere målet med generationsskiftet skal alle faktorerne omkring generationsskiftet klarlægges og alle de involverede parter behov identificeres¹. Der kan være flere forskellige mål med generationsskiftet. Er målet at tilgodese et eller flere af børnene? Eller er målet at få den optimale økonomiske løsning? Der kan være mange behov, og penge er ikke altid det vigtigste.

Klarlægning af behov i forbindelse med planlægning

Når generationsskiftet skal planlægges, vil behovene for henholdsvis den ældre og den yngre generation være forskellige og til en hvis grad modsatrettede, hvorfor disse skal klarlægges hver for sig.

2.1. Den ældre generation

Den ældre generations behov kan opdeles i henholdsvis bløde og hårde behov.

2.1.1. Bløde behov

Den ældre generations bløde behov omhandler deres følelsesregister. Indehaveren vil som oftest have opbygget et "tæt knyttet" forhold til virksomheden, eftersom indehaveren formentlig har brugt en stor del af sit arbejdsliv på at etablere og opbygge virksomheden. Da virksomheden kan have været opdrejningspunktet i indehaverens hverdag, vil forestillingen om en tilværelse uden virksomheden være svær. Indehaveren vil igennem virksomhedens udvikling have opbygget både mål og værdier, og det kan være svært at overlade virksomheden til andre med muligheden for forandring. Modsat kan indehaveren se frem til at kunne gå på pension og helt forlade erhvervslivet.

¹ Generationsskifte –Omstrukturering af Michael Serup, side 31

2.1.2. Hårde behov

Indehaverens hårde behov omhandler den økonomiske situation, som opstår efter generationsskiftet. Indehaveren vil oftest afgive sit indkomstgrundlag, hvorfor pensionen skal finansieres i forbindelse med generationsskiftet. Det økonomiske behov vil derfor være baseret på indehaverens forventninger til sit økonomiske råderum. I den situation, hvor indehaveren allerede har opsparet en kapital, der økonomisk kan dække det fremtidige behov, vil de hårde behov ikke være så væsentlige. Indehaveren kan modsat stå i den situation, hvor generationsskiftet ikke økonomisk kan sikre fremtiden, hvorfor det må vurderes, om generationsskiftet skal udskydes, eller om forventningerne til fremtiden skal revurderes.

2.2. Den yngre generation

Den yngre generations behov kan ligeledes opdeles i bløde og hårde behov.

2.2.1. Bløde behov

Den yngre generations bløde behov vil som regel ligge i ønsket om at overtage kontrollen af virksomheden, for derigennem at sætte sine egne mål og værdier for virksomheden. Den yngre generation har måske set frem til generationsskiftet i en længere periode og har derfor mange idéer om virksomhedens fremtid. Foregår generationsskiftet i familien, har den yngre generation måske været med på sidelinjen som medarbejder, men har ikke været i stand til at få realiseret sine egne idéer på grund af den ældre generations modstand mod forandringer.

2.2.2. Hårde behov

I lighed med den ældre generation omhandler den yngre generations hårde behov også den økonomiske situation. Den yngre generations økonomiske situation vil sjældent være gearet til generationsskiftet, hvorfor et generationsskifte inden for familien skal planlægges med dette udgangspunkt. Her vil det tidsmæssige perspektiv have stor indflydelse. Et

glidende generationsskifte vil stille mindre krav til den yngre generations likviditet.

2.3. Virksomhedsanalyse

En analyse af selve virksomheden er essentiel for at opnå et succesfuldt generationsskifte. Virksomhedens nuværende og ikke mindst fremtidige økonomi kan analyseres på flere forskellige måder. Ofte kan en analyse tage udgangspunkt i virksomhedens interne og eksterne faktorer.

2.3.1. Interne faktorer

De interne faktorer kan eksempelvis være virksomhedens økonomi og struktur, hvilket er faktorer som virksomheden har mulighed for at påvirke direkte. Analysen af de interne faktorer kan påbegyndes i virksomhedens økonomiske behov. Er virksomheden økonomisk rustet til de investeringer som planlægges? Har virksomheden det fornødne overblik over den økonomiske situation? Er der overblik over rentabiliteten af driften, og er budgetterne for de kommende år realistiske?

Analysen af de interne faktorer vedrører ligeledes virksomhedens struktur. Et generationsskifte medfører som oftest ændringer i ledelsen, herunder mål og værdier. I forbindelse med en ændring i ledelsen er det vigtigt, at lederskab og ejerskab følges ad. Som hovedregel kan der let opstå problemer såfremt der er mere end en leder i virksomheden, hvorfor en sådan situation skal overvejes grundigt. Det skal derfor gøres klart, om virksomheden er parat til en sådan ændring. Ligeledes er det væsentligt at vurdere, om den nye yngre generation er i stand til at videreføre virksomheden, både hvad angår det faglige, men i lige så høj grad det menneskelige. Væsentligst af alt skal det vurderes, om den yngre generation har evnerne til at etablere og fastholde virksomhedens relation til kunder, leverandører og medarbejdere.

2.3.2. Eksterne faktorer

De eksterne faktorer kan beskrives som virksomhedens omverden. Virksomheden kan kun indirekte eller slet ikke påvirke de eksterne faktorer. En analyse af virksomhedens eksterne faktorer vil oftest tage udgangspunkt i det marked virksomheden opererer i. Har markedet fortsat mulighed for vækst eller er ny teknologisk udvikling på vej til at afvikle markedet? Virksomhedens primære konkurrenter skal vurderes i forbindelse med planer for virksomhedens fremtidige udvikling. Er virksomhedens med til at styre markedet, eller er det markedet der styrer virksomheden?

2.4. Delkonklusion

For at gennemføre et optimalt generationsskifte i relation til overtagelse og skattemæssige konsekvenser vil det som udgangspunkt kræve en forudgående planlægning. I planlægningen er det vigtigt, at der bliver taget stilling til både den ældre og yngre generations behov, men ikke mindst selve virksomhedens nuværende økonomiske situation samt den fremtidige drift.

3. Gennemgang af reglerne for generationsskifte efter ABL §§ 34-36

Dette afsnit i afhandlingen beskriver de gældende regler i ABL §§ 34, 35 og 36. Afsnittet er opdelt i 3 dele, hvor reglerne vil blive behandlet hver for sig. Hver del vil indledningsvis beskrive den konkrete lovgivning historisk, betingelserne for anvendelse af loven, den teoretiske værdiansættelse efter loven samt konsekvenserne for overdrager og erhverver ved anvendelse af loven.

3.1. ABL § 34

3.1.1. Indledning

Nedenstående afsnit vil omhandle den situation, hvor en kapitalejer ønsker at overdrage en selskabsdrevet virksomhed til en person i familiekredsen ved anvendelse af successionsreglerne. Succession er et omdrejningspunkt inden for generationsskiftebeskatning og betyder, at erhverver indtræder i overdragers skattemæssige stilling. Lovhjemlen til at overdrage en aktiepost med succession, findes i ABL § 34. At erhverver indtræder i overdragers skattemæssige stilling medfører, at erhverver overtager overdragers anskaffelsessummer og anskaffelsestidspunkt, uanset hvornår erhverver afstår sine anparter/aktier, jf. ABL § 34, stk. 2.

Historik

Lovgivningen i ABL § 34 stammer oprindeligt tilbage fra lov nr. 763 af 14. december 1988 (L 51 88-89) og bygger på samme princip som kildeskattelovens § 33 C, hvor overdragelsen ikke udløser nogen beskatning af overdrager, da erhverver succederer i overdragerens skattemæssige stilling.

Siden 1989 har det været muligt, at overdrage med succession i levende live². Inden da var det derfor tidligere fordelagtigt at vente til dødsfald, da reglerne her var lempeligere, hvilket ud fra et forretningsmæssigt synspunkt ikke har været hensigtsmæssigt.

Lovændringen i 2002

Der har i gennem det seneste årti været en del ændringer af successionsreglerne. Inden 1. juli 2002 var det kun muligt at succedere i aktier og anparter indenfor en begrænset personkreds af familiemedlemmer. Endvidere kunne man ikke succedere i en finansiell virksomhed der betegner en virksomhed hvis aktivitet, såsom udlejningsejendom, værdipapirer, likvider, samt indtægter herfra ikke oversteg 25%.

I 2002 blev flere forhold omkring generationsskifte i levende live ændret, som følge af regeringens konkurrenceevnepakke³. Regler om finansiell virksomhed blev ændret, da man løftede loftet fra 25% til 50%. Ved lov nr. 1580 af 20. december 2006 blev ændring af procentgrænsen imidlertid endnu engang forhøjet, nemlig fra mindst 50 % til mindst 75 %.

Der har dog i længere tid været situationer, hvor det har været fordelagtigt at vente til død, da en række krav til succession har været mere fordelagtige ved død. Dette gælder bl.a. kravet til mindste overdragelse og kravet til hovedaktionærstatus. Disse situationer er først blevet ændret ved lovændringen i 2008, hvor man stort set har fjernet de sidste forskelle mellem reglerne for succession i levende live og ved død⁴.

² Ved lov nr. 763 af 14.12.1988

³ Konkurrenceevnepakken 2002, pkt. 21 og 25

⁴ Lovændringen i 2008 vil blive gennemgået længere nede

Lovændringen i 2008

I foråret 2008 behandlede folketinget et lovforslag, der havde stor betydning for generationsskiftereglerne i levende live. Lovforslaget, L 167, havde til formål, at opnå mere ensartede regler ved generationsskifte i levende live og ved død, samt mindske likviditetsbelastningen for virksomhederne ved overdragelse⁵.

Lovændringen gør op med de forskelle, der har været ved overdragelse ved død og overdragelse i levende live. Det har tidligere været væsentligt lempeligere at lave et generationsskifte ved død end ved levende live, og reglerne har været til ugunst for den skattepligtige, hvorfor mange generationsskifter ikke er foretaget på et hensigtsmæssigt tidspunkt.

Ved lov nr. 532 af 17. juni 2008 blev følgende ændringer vedtaget:

- Ophævelse af et krav om status af hovedaktionæraktier
- Ændring af kravet om overdragelse af 15 pct. af stemmевærdien til 1 pct. af aktie eller anpartskapitalen.

Denne ændring er blevet lavet med det formål at ligestille generationsskifte ved død og i levende live. Man vurderede, at dette ville fremskynde processen ved generationsskifte.

3.1.2. Betingelser for overdragelse med succession efter ABL § 34

Den successionsberettigede personkreds omfattet af ABL § 34

I ABL § 34, stk. 1, nr. 1 fremgår det, at overdragelse ved succession er begrænset til en nærmere afgrænset personkreds. Den successionsberettigede personkreds omfattet af ABL § 34 er udtømmende oplistet i KSL § 33 C, og omfatter børn, børnebørn, søskende og disses børn

⁵ Betænkninger til lovforslaget, L167 pkt. 1.

og børnebørn, ligesom adoptionsforhold og stedbørnsforhold ligestilles med naturligt slægtskab samt samlevere. Det var først ved lov nr. 532 af 17. juni 2008 at personkredsen blev yderligere udvidet til at omfatte samlevere. I kildeskattelovens § 33 C defineres samlevere som en person, som på overdragelsestidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d.

At personkredsen er udtømmende medfører, at der ikke er mulighed for at overdrage med succession til andre end de ovenfor nævnte personer. Succession kan således ikke anvendes ved overdragelse til de opstillede slægtnings ægtefæller. Der er ligeledes ikke mulighed for at gennemføre succession til den ældre generation eller længere nedefter i slægtleddene end til overdragerens børnebørn.

Ved brug af bestemmelserne om overdragelse med succession, er det efter ABL § 34, stk. 3, en betingelse, at erhververen er fuldt skattepligtig til Danmark i medfør af KSL § 1 samt ikke anses som hjemhørende i udlandet efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst. I det tilfælde, hvor erhverver ikke er skattepligtig til Danmark, kan overdragelse med succession dog ske, såfremt aktierne efter overdragelsen indgår i en virksomhed, som er skattepligtig for erhververen efter KSL § 2, stk. 1, nr. 4. Disse bestemmelser skal sikre, at beskatningsretten til den udskudte skattebyrde ved overdragelse med succession fortsat tilfalder Danmark ved senere afståelse af aktieposten.

Generelle betingelser for overdragelse med succession

Udgangspunktet for lovgivningen er, at alle ejerandele i kapitalselskabet omfattet af ABL kan overdrages med succession med henvisning til ABL § 34. En undtagelse hertil er aktier omfattet af ABL § 19⁶, jf. ABL § 34, stk.

⁶ Aktier og investeringsforeningsbeviser m.v. udstedt af et investeringsselskab

1, nr. 4. Det har tidligere været et krav for overdragelse med succession, at de overdragne aktier har haft status som hovedaktionæraktier, men ved lov nr. 532 af 17. juni 2008 er mulighederne blevet udvidet væsentligt.

Hensigten med lovændringen var at harmonisere reglerne for overdragelse af aktier i levende live og reglerne for overdragelse ved død, jf. dødsboscattelovens § 29. De nuværende regler efter ABL § 34, stk. nr. 2 kræver, at den enkelte overdragelse mindst skal udgøre 1 % af selskabskapitalen. Kravet skal beregnes i forhold til den nominelle værdi af selskabskapitalen, uanset hvad den måtte udgøre af stemmевærdien i selskabet.

3.1.2.1. Finansiell virksomhed (Pengetankreglen)

I ABL § 34, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 6 opstilles dog krav om, at såfremt et selskab skal overdrages med succession, skal der være tale om aktier i en erhvervsmæssig virksomhed. Der kan således ikke ske overdragelse med succession, hvis virksomheden i væsentligt omfang består af aktiver af ikke-erhvervsmæssig karakter, herunder udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer og lignende. Denne bestemmelse er derfor i harmoni med KSL § 33 C, der ikke anser udlejning af fast ejendom som erhvervsmæssig virksomhed. Denne bestemmelse skal hindre muligheden for at overdrage en personlig virksomhed med udlejning af fast ejendom ved først at gøre brug af reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse efterfulgt af overdragelse af aktierne med succession. Der er dog ikke fuld harmoni mellem reglerne i KSL § 33 C og reglerne i ABL § 34, da KSL § 33 muliggør overdragelse af enkelte ejendomme med succession, såfremt virksomhedsejeren er næringsdrivende med køb og salg af fast ejendom. I ABL § 34 er enhver form for overdragelse af aktier i et ejendomsselskab udelukket. For at et selskab betragtes som ikke-erhvervsmæssigt fremgår følgende betingelser i ABL § 34 stk. 1, nr. 3

- Mindst 75 % af selskabets regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter er opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår fra udlejning af fast ejendom, indtægter fra værdipapirer, kontanter eller lignende eller
- Handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer eller lignende enten på overdragelsestidspunktet eller opgjort som gennemsnittet af de seneste 3 regnskabsår udgør mindst 75 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver. Bortforpagtning af fast ejendom, som benyttes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug, jf. vurderingslovens § 33, stk. 1 eller 7, anses i denne forbindelse ikke som udlejning af fast ejendom.

For værdipapirer gælder det, at andele omfattet af ABL § 18⁷ og dermed SEL § 1, stk. 1, nr. 3 ikke anses som værdipapirer ved væsentlighedsbedømmelsen. Dette medfører, at afkast og værdien af aktier i datterselskaber, hvori selskabet direkte eller indirekte ejer mindst 25 % af aktiekapitalen, ikke skal medregnes ved væsentlighedsbedømmelsen. Derimod medregnes en andel af datterselskabets indtægter og aktiver ved væsentlighedsbedømmelsen svarende til moderselskabets andel af datterselskabet. Ved udlejning af fast ejendom, skal der ses bort fra indtægter, der stammer fra datterselskab eller mellem datterselskaber, såfremt lejer anvender ejendommen til drift. Ejer holdingselskabet f.eks. en ejendom som udlejes til et eller flere datterselskaber, vil den dertilhørende indtægt ikke blive medregnet som ikke-erhvervsmæssig aktivitet ved overdragelse af holdingselskabet.

⁷ Andelsbeviser

I det tilfælde, hvor der skal overdrages konvertible obligationer og ovennævnte betingelser er opfyldt, er adgangen til succession dog betinget af, at der til erhververen samtidig overdrages aktier, der udgør mindst 1 % af selskabskapitalen, med mindre obligationerne er omfattet af ABL § 18, stk. 1 eller stk. 4, da de konvertible obligationer som udgangspunkt er uden stemmeværdi. I relation til kravet om overdragelse af mindst 1 % af selskabskapitalen, skal det bemærkes, at den enkelte erhverver skal overdrages mindst 1 % af selskabskapitalen. Der er således ikke mulighed for, at overdrage en kapitalpost svarende til 1 % af selskabskapitalen til f.eks. flere børn. Der er dog mulighed for at overdrage en kapitalpost på 1 % til flere børn, såfremt der er tale om sameje, da dette betragtes som en enkelt overdragelse. Modsat er der ikke mulighed for, at to forældre samlet overdrager en kapitalpost svarende til 1 % af selskabskapitalen, da hver overdragelse ses som uafhængige af hinanden.

Overdrages aktier omfattet af ABL § 17⁸ eller § 18, stk. 1 eller 4⁹, gælder de i ABL § 34, stk. 1, nr. 1-3 opstillede betingelser ikke jf. ABL § 34, stk. 5. Begrænsningerne i ABL § 34, stk. 1, nr. 3 omkring *"pengetankreglen"* er ligeledes undtaget ved overdragelse af aktier i et selskab m.v., som udøver næring ved køb og salg af værdipapirer eller ved finansieringsvirksomhed.

3.1.2.2. Gaver og gaveafgift ved overdragelse med succession

I forbindelse med overdragelse med succession er der mulighed for, at dette sker ved, at erhververen betaler det fulde vederlag, erhververen modtager den fulde overdragelse ved gave eller en kombination heraf. Ved værdiansættelsen af de overdragne aktier, er der fra skattemyndighederne som udgangspunkt ikke mulighed for, at tage højde for den latente skatteforpligtelse, som følger med overdragelsen. Er der ved værdiansættelsen indregnet forpligtelsen af den latente skat, vil

⁸ Næring ved køb og salg af aktier

⁹ Andele i andelsforeninger omfattet af SEL § 1, stk. 1, nr. 3

myndighederne betragte beløbet som gave. Det skal hertil bemærkes, at denne praksis blev fraveget i SKM 2008.876 LSR (TfS 2008.1429), og at der i denne situation blev taget højde for de latente skatter ved fastsættelse af vederlaget. Væsentligt er det dog, at der i kendelsen ikke tages stilling til, hvorvidt der ved en reduktion af handelsprisen vil foreligge gave, eller om de latente skatter fragår fuldstændigt i grundlaget for afgiftsberegningen.

Er der ved overdragelse ydet en gave, vil modtageren være afgifts- eller skattepligtig af gavens værdi. Hvorvidt modtager er afgifts- eller skattepligtig af gaven afhænger af tilhørsforholdet til overdrager og dermed hvilken personkreds erhverver tilhører. Såfremt erhverver er barn, stedbarn, barnebarn eller samlever, der er omfattet af BAL § 22, skal der afregnes gaveafgift i medfør af boafgiftslovens kapitel 5. Er erhverver derimod omfattet af personkredsen jf. ABL § 34, men ikke BAL § 22 som det er tilfældet med søskende samt søskendes børn, vil gaven være skattepligtig efter SL § 4, stk. 1, litra c. Gaveafgiften udgør jf. BAL § 22, stk. 1, og § 23, stk. 1, 15 % af den del, der overstiger grundbeløbet på kr. 58.700¹⁰.

Ved beregning af den gaveafgiftspligtige værdi er der mulighed for at beregne en passivpost, jf. KSL § 33 D, der kan modregnes i den gaveafgiftspligtige værdi. Gaveafgiftspligten indtræder først ved modtagelse af gaven og skal senest meddeles myndighederne i forbindelse med indberetning af selvangivelse i det efterfølgende år jf. BAL § 26.

3.1.2.3. Passivpost ved overdragelse med succession

Passivposten beregnes som en procentdel af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som overdrageren skulle have været beskattet

¹⁰ Afgiftsfri sat for 2010-2013 for personer nævnt i BAL (svigerbørn i øvrigt kr. 20.500)

af, hvis erhververen ikke var succederet i overdragers skattepligtige stilling jf. KSL § 33 D, stk. 2. Passiveringsprocenten udgør 22 % af fortjenesten ved aktieindkomst i medfør af ABL § 34. Ved beregning og anvendelse af passivposten er det en betingelse, at der ved overdragelsen ydes helt eller delvis gave jf. KSL § 33 D. Afregnes vederlaget derimod fuldt ud af kontanter eller gældsbevægelse, er der ikke mulighed for at beregne en passivpost. Beregning af passivposten er ikke afhængig af forholdet mellem gave og vederlag jf. TFS 2001 174 LSR. Både beregningsgrundlag og passivpost kan beregnes af myndighederne, og såfremt der af myndighederne foretager korrektion af opgørelsen, er dette bindende for både giver og modtager, medmindre den påklages efter reglerne i Skatteforvaltningsloven.

3.1.3. Værdiansættelse

3.1.3.1. Værdiansættelse efter cirkulære 185 af 17. november 1982

Lovgrundlag og anvendelses område

I forbindelse med et generationsskifte skal der tages stilling til værdien af den virksomhed der skal overdrages. Som hovedregel skal man ved overdragelse af aktier overdrage til handelsværdi, altså hvad aktierne ville kunne sælges for i fri handel på et velfungerende marked mellem uafhængige parter. Ved overdragelse mellem personer omfattet af gaveafgiftskredsen jf. BAL § 22, kan man vælge at anvende cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 (senere omtalt 1982-cirkulæret) til at fastlægge selskabets værdi.

Det vil sige, sker der overdragelse direkte mellem fysiske personer omfattet af BAL § 22, fx overdragelse fra fader til søn, kan reglerne i 1982-cirkulæret anvendes¹¹.

¹¹ TFS 2005,51

Ifølge reglerne i dette cirkulæret skal selskabets værdi fastsættes efter skattemyndighedernes retningslinjer for beregning af skattekursen. Som hovedregel beregnes skattekursen på grundlag af det sidst aflagte skatteregnskab. Denne kan dog fraviges, hvis overdragelsestidspunktet falder i sidste måned inden regnskabsafslutningen. I sådanne tilfælde kan man anvende den seneste regnskabsperiode¹². Følgende tre faktorer indgår ved beregningen af skattekursen¹³:

- Indtjeningsevnen
- Udbytte
- Indre værdi

Indtjeningsevne

Når man skal beregne formueskattekursen tager man udgangspunkt i selskabets indtjeningsevne. Denne bliver opgjort som selskabets over-/underskud i procent af selskabskapitalen. Beregningen sker på grundlag af de seneste 3 års skattepligtige indkomster, før evt. fradrag af skattemæssigt underskud fra tidligere år.

Udbytte

Ved beregningen anvendes den udbytteprocent, som blev deklareret for det regnskabsår, der har dannet grundlag for selskabets seneste skatteansættelse.

Indre værdi

Selskabets indre værdi opgøres på grundlag af den sidst aflagte årsrapport, jf. følgende:

$$\text{Indre værdi} = \text{Skattemæssig egenkapital} / \text{selskabskapitalen} * 100$$

¹² SR-SKAT online: Generationsskifte

¹³ www.skat.dk, Justering af gældende kapitaliseringsfaktorer for noterede aktier og anpartar

Formueskattekursen opgøres som gennemsnittet af indtjeningsevnen kapitaliseret med den gældende kapitaliseringsfaktor samt kapitaliseringsfaktoren for indre værdi.

Figur 2: Kapitaliseringsfaktor

Kapitaliseringsfaktor gældende pr. 1/1-2010	Kapitaliseringsfaktor gældende pr. 1/1-2011
Indtjeningsevne: 9,5	Indtjeningsevne: 11
Modificerede regel: 4,75	Modificerede regel: 5,5
Udbytte: 54,0	Udbytte: 78,0
Indre værdi: 80	Indre værdi: 80

Kilde: SKM2010.849.SKAT & SKM2009.804.SKAT

De beregnede kapitaliseringsfaktorer for noterede aktier og anparter anvendes ved beregning af værdien af noterede aktier og anparter ved beregning af gaveafgift¹⁴.

Ved opgørelse af selskabets skattemæssige egenkapital, vil selskabets aktiver og forpligtelser skulle reguleres til skattemæssige værdier på tidspunktet for overdragelsen.

For fast ejendom gælder det, at ejendommen kan reguleres til den seneste kendte offentlige ejendomsvurdering +/- 15% jf. cirkulærets pkt. 6. Er ejendommen undergået betydelige ændringer eller forbedringer i perioden siden sidste offentlige vurdering, skal der dog tages højde for dette ved værdiansættelsen. Ved beregningen af selskabets værdi vil den bogførte værdi af ejendomme blive tilbageført og den offentlige vurdering +/- 15%, danne grundlag ved værdiansættelsen.

¹⁴ TfS 1997.599

Den modificerede regel

Såfremt den beregnede formueskattekurs jf. ovenstående metode overstiger den indre værdi af den skattemæssige egenkapital, anvendes i stedet den modificerede regel. Fremgangsmåden er her den samme. For 10% af indtjeningsevnen anvendes den oprindelige kapitaliseringsfaktor, og for de resterende 90% af indtjeningsevnen anvendes i stedet den af Skattemyndighedernes fastsatte modificerede kapitaliseringsfaktor.

I de tilfælde, hvor den beregnede formueskattekurs ved anvendelse af den modificerede regel er mindre end den indre værdi af den skattemæssige egenkapital, anvendes den indre værdi som formueskattekursen. Denne regel skal sikre, at værdiansættelsen ikke på grund af en høj indtjeningsevne kan komme til at overstige selskabets indre værdi.

Ejendomsselskaber

Ved værdiansættelse af ejendomsselskaber anvendes reglerne som er beskrevet ovenfor. Det gælder dog, at formueskattekursen ikke må være lavere end 90% af selskabets skattemæssige indre værdi. For at blive kategoriseret som et ejendomsselskab lægger SKAT her vægt på selskabets hovedformål. Hovedformålet skal være drift af fast ejendom – betegnelsen ejendomsselskab er ikke tilstrækkeligt¹⁵.

90% - selskaber

Ved værdiansættelsen af 90%-selskaber, skal der ved formueskattekurserberegningen ses bort fra indtjeningsevnen og deklareret udbytte, idet selskabet er omfattet af reglerne om 90% selskaber, hvor kursen beregnes til 90% af den skattemæssige indre værdi. Følgende selskaber er omfattet af 90% - reglen¹⁶:

¹⁵ SR-SKAT online: Generationsskifte

¹⁶ SR-SKAT online: Generationsskifte

- Selskaber der er trådt i likvidation.
- Holdingselskaber – Selskaber hvis aktivitet primært består i at eje aktier i et eller flere selskaber.
- Selskaber hvis aktiver primært består af bankindestående, værdipapirer ol., samt hvis indtægter hidrører herfra.

3.1.4. Konsekvenser ved overdragelse efter ABL § 34

Overdragelse med succession vil altid involvere 2 parter, der ikke er i samme situation. Konsekvenserne for begge involverede parter skal derfor behandles hver for sig.

3.1.4.1. Konsekvenser for overdrager

At foretage overdragelse med succession medfører som udgangspunkt, at overdrageren ikke vil blive beskattet af avance efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler som aktieindkomst. I det tilfælde, hvor der ikke vil være tale om avance ved overdragelse, er der ikke mulighed for at overdrage med succession jf. ABL § 34, stk. 4. Det er således ikke muligt at overføre et eventuelt tab til erhververen.

Hvor kapitalejer kun overdrager en del af sin kapitalpost, vil det have betydning, såfremt kapitalposterne er erhvervet på forskellige tidspunkter til forskellige anskaffelsessummer. I dette tilfælde vil opgørelsen, over hvilke anskaffelsestidspunkter og anskaffelsessummer kapitalejeren har på den resterende portefølje, skulle opgøres i overensstemmelse med ABL § 26, stk. 6.

3.1.4.2. Konsekvenser for erhverver

Ved overdragelse med succession indtræder erhverver i overdragets skattemæssige stilling jf. ABL § 34, stk. 2, 2. pkt, hvilket medfører, at erhverver overtager den latente skat, der påhviler de modtagne kapitalposter. At erhverver succederer i overdragets skattemæssige

stilling medfører ligeledes, at der succederes i overdragerens anskaffelseshensigt. Erhverver vil derfor blive anset som næringsdrivende med køb og salg af aktier, såfremt dette har været gældende for overdrager, og dermed blive næringsbeskattet af de modtagne aktier. Den gennemførte succession er tidsubegrænset, hvorfor erhverver ikke på et senere tidspunkt kan fravige næringsformodningen jf. ABL § 34, stk. 2, 3. pkt.

Medfører overdragelse med succession tab finder KSL § 33 C, stk. 4 anvendelse jf. ABL § 34, stk. 4. Det er derfor ikke muligt for erhverver at fratrække tab jf. ABL §§ 13 og 14 i eventuel fortjeneste ved de overdragne aktier, og dette fraviger dermed de almindelige bestemmelser i ABL §§ 13 og 14. Denne værnsregel skal hindre muligheden for, at f.eks. forældre overdrager aktier til børn med det formål at videresælge aktierne til tredjemand og derigennem udnytte et tidligere oparbejdet tab på aktier.

3.1.4.3. Meddelelse til skattemyndighederne

Ved overdragelse med succession er der fra skattemyndighederne ikke opstillet nogen særskilte krav. Det er dog en betingelse, at myndighederne har modtaget meddelelse herom senest i forbindelse med indberetning af overdragers selvangivelse jf. ABL § 34, stk. 4, jf. KSL § 33 C, stk. 7. Er meddelelsen til myndigheder ikke sket rettidigt, anses overdrager for skattepligtig og vil dermed blive beskattet. Erhverver anses samtidig for at have anskaffet aktierne på tidspunktet for overdragelsen til handelsværdien af aktierne på dette tidspunkt og indtræder dermed ikke i overdrageren skattemæssige stilling. Rettidig indsendelse af selvangivelse har ikke betydning for, hvorvidt meddelelse om overdragelse med succession er sket rettidigt.

3.2. ABL § 35

3.2.1. Indledning

Nedenstående afsnit vil omhandle den situation, hvor en kapitalejer ønsker at overdrage en selskabsdrevet virksomhed til en medarbejder ved anvendelse af successionsreglerne.

Historik

Det har i mange år ikke været muligt at overdrage med succession til medarbejdere, men i 2002 blev der skabt mulighed herfor ved lov nr. 394 af 6. juni 2002. Her blev aktieavanceloven ændret, og dette åbnede op for muligheden for at succedere til nære medarbejdere. Denne ændring blev jf. forarbejderne til loven begrundet med, at man fandt det uhensigtsmæssigt kun at kunne succedere til familiemedlemmer, da dette kunne vanskeliggøre videreførelsen af selskabet¹⁷. Det skal ligeledes ses ud fra det synspunkt, at en person i familiekredsen ikke nødvendigvis er den bedst egnede til en videreførelse af virksomheden, og at en medarbejder i virksomheden måske kan være mere oplagt.

Endvidere skulle det give mulighed for bedre planlægning af generationsskiftet, samt give en mere flydende overgang mellem overdrager og erhverver¹⁸.

Ved lovændringen i 2008, blev kravene til succession til nær medarbejder lettet yderligere.

- Lempelse af beskæftigelseskravet ved overdragelse til en nær medarbejder til en periode indenfor de seneste 5 år (hidtil 4 år).
- Beskæftigelseskravet opgøres efter timetal (hidtil hele dage).

¹⁷ L 194 fremsat den 5. april 2002, bemærkninger til lovforslaget 2.1.1.

¹⁸ Betænkninger til lovforslaget, L167 pkt. 2.1.2.

- Ophævelse af kravet om fuldtidsbeskæftigelse for medarbejderen på overdragelsestidspunktet.

Den nære medarbejder behøver derfor ikke at være ansat i virksomheden ved overdragelsen, hvis ovenstående betingelser ellers er opfyldt. Dette er for at skabe plads til, at medarbejderen kan uddanne sig eller evt. tilegne sig kvalifikationer hos en anden/lignende virksomhed for at ruste sig til en overtagelse¹⁹.

Ved lov nr. 532 af 17. juni 2008 er der indsat en lovhjemmel i ABL § 35 A, der muliggør at "reparere" et generationsskifte, der ikke har udviklet sig efter overdragets og erhververs oprindelige hensigt. Denne ændring åbner derfor muligheden for, at det tidligere generationsskifte tilbageføres til den ældre generation, hvilket ellers ikke er muligt efter den opstillede personkreds. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at der særligt er tænkt på situationen, hvor erhverver bliver syg i et omfang, der ikke muliggør en videreførelse af virksomheden. I lovbestemmelsen er der opstillet følgende betingelser for at anvende denne reparationsbestemmelse:

- Overdragelsen sker senest 5 år efter den oprindelige overdragelse
- Overdragelsen sker til den oprindelige ejer, som aktierne blev erhvervet fra
- Den oprindelige overdragelse skete med succession

Disse bestemmelser udelukker derfor ikke muligheden for at benytte bestemmelsen i andre situationer end ved sygdom, hvor overdrager og erhverver efterfølgende ønsker at tilbageføre et tidligere gennemført generationsskifte.

¹⁹ Betænkninger til lovforslaget, L167 pkt. 2.2.2.

3.2.2. Betingelser for overdragelse med succession efter ABL § 35

ABL § 35 omfatter overdragelse af en aktiepost til en bestemt medarbejderkreds. For at opfylde reglerne i ABL § 35 skal medarbejderen indenfor de seneste 5 år have været beskæftiget i en fuldtidsstilling i selskabet i en sammenlagt periode på minimum 3 år. Der er endvidere mulighed for at overdrage en aktiepost til en medarbejder, der har været beskæftiget i et selskab, der er koncernforbundet, jf. KGL § 4, stk. 2²⁰, med det selskab, medarbejderen har været eller er beskæftiget i. Såfremt en medarbejder har været deltidsbeskæftiget i to eller flere koncernforbundne selskaber, kan dette sammenlægges og evt. opfylde kravet om en fuldtidsstilling. Det er dog en betingelse, at selskaberne har været koncernforbundne i perioden for ansættelsen, samt på tidspunktet for overdragelsen.

Det gælder endvidere, jf. ABL § 35, stk. 2, at såfremt de overdragne aktier er modtaget af overdrageren som vederlag ved en aktieombytning inden for de seneste 5 indkomstår, kan fuldtidsbeskæftigelse i det indskydende eller erhvervende selskab medregnes ved opgørelsen af kravet om fuldtidsbeskæftigelse.

Når der overdrages med gave til nære medarbejdere der ikke er omfattet af BAL § 22, vil overdragelsen være skattepligt efter SL § 4 for den nære medarbejder.

²⁰ Jf. KGL § 4, stk. 2 er der koncernforbindelse når et selskab mv. ved fordringens erhvervelse eller på noget senere tidspunkt direkte eller indirekte enten

- ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen i hvert selskab, eller
- råder over mere end 50 pct. af stemmerne i hvert selskab.

3.2.3. Værdiansættelse

Udgangspunktet ved værdiansættelse af aktier ved overdragelse til en nær medarbejder er handelsværdi, ligesom ved overdragelse til personkredsen omfattet af BAL § 22.

Den pris der aftales mellem den nære medarbejder og overdrager vil være et udtryk for handelsværdien, da de anses for at være uafhængige parter.²¹

Ved succession overdrages de skattemæssige forpligtelser der påhviler overdrager til erhverver som en latent skat. Den latente skat indgår som en del købesummen, men hvem af parterne der skal drage fordel heraf må bero på en forhandling²².

Som det er nævnt i afsnit 3.1.2.3 er der ved succession mulighed for at beregne en passivpost. Det umiddelbare formål med denne beregning er, at overdrager kan give erhverver en gave, der ikke skal beskattes som compensation for de skattemæssige forpligtelser, som erhverver overtager fra overdrager. Det skal der bemærkes at der ikke er mulighed for et dobbeltnedslag, hvor både den latente skat indregnes i købesummen samt anvendelse af gave svarende til passivposten jf. SKM 2011.406 SKAT.

3.2.4. Konsekvenser ved overdragelse efter ABL § 35

Successionens konsekvenser for både overdrager og erhverver ved anvendelse af ABL § 35 er de samme som ved anvendelse af ABL 34, hvorfor der henvises til ovenstående afsnit 3.1.4.1 og 3.1.4.2.

²¹ Generationsskifte og omstrukturering s. 102

²² Generationsskifte og omstrukturering s. 103

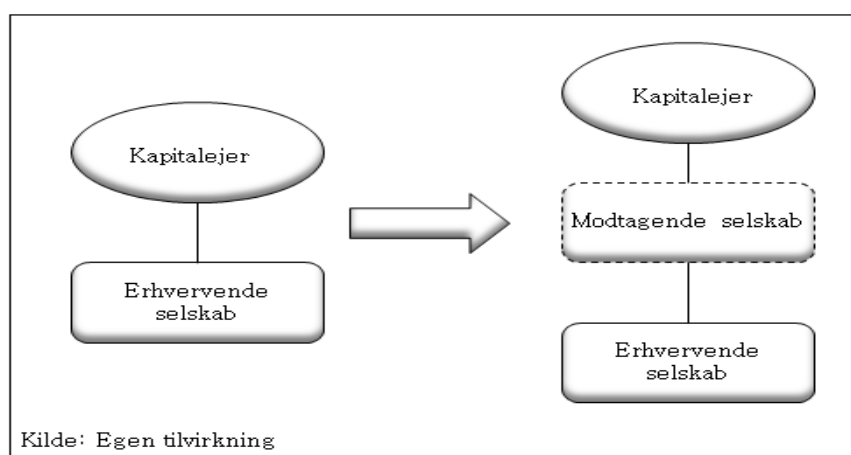
3.3. ABL § 36

3.3.1. Indledning

Nedenstående afsnit vil omhandle den situation, hvor kapitalejeren ombytter sine aktier i et selskab (det erhvervede selskab) med aktier i et andet selskab (det modtagende selskab). Dette medfører, at kapitalejeren ikke personligt ejer det erhvervede selskab, men i stedet ejer det gennem et andet selskab, som oftest er omtalt et holdingselskab.

Begrebet aktieombytning dækker over enhver form for afståelse af aktier, hvor vederlaget for aktierne erlægges i kapitalandele samt et eventuelt kontantvederlag og dermed en kombination. Definitionen af aktieombytning som fremgår i ABL § 36, stk. 2 og tilsvarende i fusionsdirektivets art. 2(d) er, *"den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, ved til gengæld for værdipapirer tilhørende kapitalejer i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum"*. I praksis er ordet aktieombytning oftest brugt i de tilfælde, hvor en kapitalejer ved hjælp af en aktieombytning etablerer en holdingkonstruktion ved at indskyde aktierne i et selskab som apportindskud i et andet selskab, hvilket kan illustreres således:

Figur 3: Aktieombytning

Motiverne for at foretage en aktieombytning kan være forskellige, idet der som ovenfor nævnt, oftest vil være tale om etablering af en holdingkonstruktion med den såkaldte moder-/datterstruktur. Ved etablering af denne struktur er det blandt andet muligt at opspare kapital fra datterselskabet/driftsselskabet til moder/holdingselskabet uden driftsrisiko. Konstruktionen gør det ligeledes muligt at slanke balancen i datterselskabet med henblik på et videresalg til tredjemand eller i forbindelse med et eventuelt generationsskifte indenfor familiekredsen.

Historik

Reglerne omkring aktieombytning fremgår i dag af ABL § 36, hvilket blev indsat i forbindelse med implementering af fusionsdirektivet, jf. Lov nr. 219 af 2. april 1992. Inden implementeringen af fusionsdirektivet var tilsvarende regler allerede indarbejdet i ABL § 13 om succession ved aktieombytning. Reglerne i fusionsdirektivet var dog mere lempelige end de gældende regler, hvorfor disse blev opretholdt sideløbende hermed gennem reglerne om ugentlig fusion i ABL § 13, stk. 3.

Lovændringer i perioden frem til 2007

Reglerne omkring aktieombytning er yderligere blevet ændret en række gange efter 1992. Første betydelige ændring blev gennemført ved Lov nr. 312 af 17. maj 1995, hvilket betød, at der skulle gives tilladelse fra myndighederne til at foretage en skattefri aktieombytning, hvilket ikke tidligere var et krav. Ved Lov nr. 166 af 24. marts 1999 blev det muligt at påklage en afgørelse vedrørende aktieombytning til Landsskatteretten, hvilket kom som en konsekvens af EF-domstolens dom af 17. juli 1997, sag C28/95, Leur-Bloem²³. Kravet omkring vederlag, der erlægges i forbindelse med en skattefri aktieombytning, blev ændret ved gennemførsel af Lov nr. 313 af 21. maj 2002. Det var således ikke længere et krav, at en

²³ Offentliggjort i SU 1997.257

eventuel kontant udligningssum der vederlægges med aktierne eller anparterne højst måtte udgøre 10 % af den pålydende værdi. Der blev således valgfri mulighed for sammensætning af aktier og kontant udligningssum.

Lovændring i 2007

Ved Lov nr. 343 af 18. april 2007 indførtes en ny bestemmelse i ABL § 36 a, der var en nyskabelse i forhold til det indtil da gældende regelsæt i ABL § 36. Der blev nu skabt mulighed for –såfremt betingelserne i ABL § 36 a er opfyldt –at gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse. Med denne mulighed opstod et såkaldt objektivt regelsæt for gennemførelse af aktieombytning, idet skatteyderen fik krav på, at aktieombytningen var skattefri, hvis betingelserne i ABL § 36 a var opfyldt. Modsætningsvis er regelsættet i ABL § 36, stk. 1 et subjektivt regelsæt, da en skattefri aktieombytning ved brug af dette regelsæt er betinget af en forretningsmæssig begrundelse. Der opstod således, som følge af ABL § 36, et tostrengt system, en mulighed for at vælge mellem skattefri aktieombytning med tilladelse af ABL § 36 eller skattefri aktieombytning uden tilladelse efter ABL § 36 a. Senest er ABL § 36 a dog ophævet ved Lov nr. 525 af 12. juni 2009. Adgangen til aktieombytning uden tilladelse er i denne forbindelse overført til ABL § 36, stk. 6.

Yderligere blev der i ABL § 36, stk. 5 indført en bestemmelse, der forudsætter, at såfremt der skal ske skattefri aktieombytning med ejerandele i et investeringsselskabet omfattet af ABL § 19 i medfør af ABL § 36, stk. 3, skal det erhvervende selskab ligeledes være omfattet af ABL § 19. Samme forudsætninger er tilsvarende gældende for både det erhvervende og erhvervede selskab omfattet af ABL § 22 eller § 21, stk. 1 samt selskaber, der har valgt beskatning efter ABL § 21, stk. 2.

3.3.2. Betingelser for aktieombytning

Selskaber omfattet af ABL § 36

Det fremgår af ABL § 36 stk. 1, at der ved en skattefri aktieombytning i medfør af § 36 gives de afstående aktionærer ret til at udskyde beskatningstidspunktet under den forudsætning, at såvel det erhvervende som det erhvervede selskab er et selskab som defineret i artikel 3 i direktiv 90/434/EØF. Et selskab defineret i artikel 3 i direktiv 90/434/EØF omfatter et selskab i en medlemsstat eller, såfremt der er tale om ejerandele, i et selskab, der kan ligestilles med et dansk aktie- eller anpartsselskab, men som er hjemmehørende i et land uden for EU. Et selskab i en medlemsstat jf. direktiv 90/434/EØF fremgår af bilag hertil og dækker over bestemte typer selskaber. I relation til Danmark er aktie- og anpartsselskaber omfattet af selskabsbegrebet. Der er således mulighed for et dansk aktie- eller anpartsselskab at foretage en ombytning til ejerandele i enten et dansk aktie- eller anpartsselskab eller et hertil svarende selskab inden for EU. I relation til disse bestemmelser kan henvises til praksis. Eksempelvis er der givet tilladelse til at foretage aktieombytning i et dansk selskab med aktier henholdsvis i et svensk selskab²⁴, et hollandsk selskab²⁵ og et tysk selskab²⁶. Bestemmelsen omfatter ligeledes de situationer, hvor danske aktionærer ønsker at ombytte andele i et ikke-dansk selskab hjemmehørende indenfor EU med andele i et andet ikke-dansk selskab ligeledes hjemmehørende indenfor EU jf. SKM 2007.718 SKAT (TfS 2007.1089), hvor aktionærerne fik tilladelse til, at ombytte aktier i et hollandsk selskab med aktier i et britisk selskab.

Med henblik på selskaber der ikke er hjemmehørende i EU, er der for et dansk selskab mulighed for at anmode om ombytning enten med eller til

²⁴ SKM 2006.318 TSS (TfS 2006 867)

²⁵ SKM 2007.582 SKAT (TfS 2007.966)

²⁶ SKM 2009.306 SKAT

ejerandele i selskabet, forudsat at dette selskab kan sidestilles med et dansk aktie- eller anpartsselskab, hvilket er en subjektiv vurdering. I SKM 2008.95 SR fremgår, hvilke væsentlige faktorer der indgår i myndighedernes vurdering. I den konkrete sag var der tale om et dansk anpartsselskab med dansk anpartshaver, som ønsker at ombytte anparter med andele i et selskab hjemmehørende på Jersey ved ombytning uden tilladelse. I det bindende svar fra SKAT tilkendegav myndighederne, at der var lagt særlig vægt på de generelle kriterier:

- Selskabet er med begrænset hæftelse
- Selskabet har egne selvstændige vedtægter
- Selskabet gav mulighed for udvidelse af deltagerkredsen
- Ved opløsning/ophør af selskabet stilles der krav om likvidator samt at opdeling af egenkapital fordelt efter indskud

I ABL § 36, stk. 1, 5. pkt. stilles ligeledes krav om, at hverken det erhvervende eller det erhvervede selskab, ved beskatningen her i landet, anses for at være transparente, hvilket behandles i SKM 2006.458 LSR (TfS 2006 795 LSR).

For et selskab beliggende uden for EU, der hverken opfylder kravene til selskab i en medlemsstat, som opremset i bilaget til 90/434/EØF-direktivet, eller kan ligestilles med et dansk aktie- eller anpartsselskab, er der jf. bestemmelserne i ABL § 36, stk. 3 mulighed for, at ansøge om tilladelse til ombytning²⁷. Denne bestemmelse stiller dog krav om, at det erhvervende selskab opnår helejerskab i det erhvervende selskab.

²⁷ Generationsskifte og omstrukturering, s. 194

Ombytning jf. ABL § 36, stk. 1 og 2

For at der er tale om en aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 1, skal definitionen hentes i ABL § 36, stk. 2. En aktieombytning fremgår her som de tilfælde, hvor det erhvervende kapitalsselskab erhverver en andel af et andet selskabs kapital, hvorved det erhvervende selskab opnår flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab samt de tilfælde, hvor det erhvervende selskab allerede har et sådant flertal, men blot erhverver en yderligere andel. Ved aktieombytningen skal det erhvervende selskab således opnå simpelt flertal beregnet på grundlag af det erhvervede selskabs kapital. I denne beregning skal der tages højde for eventuelle opdelinger af kapitalen ved eksempelvis A- og B-aktier med stemmedifferentiering på aktieklasserne. Da kravet om stemmeflertal er en grundlæggende betingelse for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning, er det særdeles vigtigt, at kravet er opfyldt. Ved ombytning med tilladelse vil myndighederne i forbindelse med behandlingen af ansøgningen altid påse, at kravet er opfyldt. Væsentligt for hvorvidt kravet om stemmeflerhed er opnået beror ikke på, at der formelt set er etableret et stemmeflertal, men derimod om stemmeflertallet er en reel tilstand. Hvorvidt stemmeflertallet er reelt, har været problematisk i en lang række sager, hvor de stemmeberettigede aktier har været fordelt mellem to aktionærer med 50 % ejerskab til hver.

I TfS 1999.787 LR ejede to brødre (A og B) hver 50 % af kapitalen i "Selskab X", hvor de ved en aktieombytning ombyttede disse anparter til anparter i et nystiftet "Selskab Y". Bror B sælger derefter anparter for nom. kr. 1.000 til bror A, der herefter anmoder om tilladelse til, ved en skattefri ombytning, at skyde sine anparter i "Selskab Y" ind i eksisterende "Selskab Z". Myndighederne gav afslag om tilladelse, med den begrundelse, at overdragelsen på nom. kr. 1.000 udelukkende var sket med henblik på den efterfølgende aktieombytning. Kendelsen blev derefter indbragt for Folketingets Ombudsmand, der sendte sagen retur

Ligningsrådet, efter EF-Domstolsens Leur Bloem dommen fra 1997. Ligningsrådet fastholdt deres afslag med den begrundelse, at der var risiko for, at bror A kunne tilbagesælge en mindre aktiepost til bror B, som derefter ligeledes kunne gennemføre en skattefri aktieombytning. Da sagen igen blev indbragt for Ombudsmanden, der igen rettede henvendelse til Ligningsrådet, ændrede Ligningsrådet deres afgørelse og gav nu tilladelse til skattefri aktieombytning af bror A's anparter i "Selskab Y" med anparter i "Selskab Z". Ved den nye afgørelse blev der dog stillet krav om, at "Selskab Z" anparter i "Selskab Y" ikke blev reduceret inden for en periode på 3 år. Som følge af denne afgørelse, er der efter praksis mulighed for at overdrage en mindre aktiepost forud for en aktieombytning med det formål at etablere et nødvendigt stemmeflertal. Det kræves blot, at det etablerede stemmeflertal, som tidligere nævnt, er en blivende tilstand, og at stemmeflertallet ikke har karakter af pro forma.

Dette var tilfældet ved SKM 2007.922 SR (TfS 2008.268), hvor to aktionærer (A og B) hver ejede 50 % af et driftsselskab. Aktionærerne ønskede, at etablere en holdingkonstruktion samtidig med, at driftsselskabet blev fusioneret med et andet selskab, der var ejet af aktionær A. Aktionærerne indgik i den forbindelse en aftale, hvor aktionær A erhvervede aktionær B's anparter og dermed ejede 100 % af driftsselskabet. Aktionær A skulle derefter foretage en aktieombytning samt gennemføre fusionen og afslutningsvis tilbagesælge 50 % af aktierne i det nystiftede selskab til aktionær B, således at ejerforholdet på 50 % til hver af aktionærerne blev reetableret. Skatterådet fandt tilbagesalget og dermed reetablering af ejerforholdet som en omgåelse af stemmeflertalskravet og gav derfor afslag.

Aktionæroverenskomster eller ejeraftaler vil derfor have væsentlig betydning ved stillingtagen til, hvorvidt der foreligger et reelt stemmeflertal. Aftaler indgået mellem kapitalejere eller tredjemand, der

medfører en begrænsning af det formelle stemmeflertal, kan få betydning for vurderingen af, hvorvidt stemmeflertallet er reelt.

Vurderingen beror på den konkrete situation, som det var tilfældet i SKM 2001.249 TSS (TfS 2001 607 TS). I denne sag anmodede en aktionær med et ejerskab på 51 % om tilladelse til aktieombytning. Told- og Skattestyrelsen vurderede på baggrund af anpartshaveroverenskomstens indhold i den konkrete sag, at betingelserne i den dagældende ABL § 13, stk. 1, jf. stk. 2, var opfyldt, idet man ikke fandt, at den formelle majoritet, som holdingselskabet opnåede ved ombytning, blev udhulet af en indgået anpartshaveroverenskomst. I relation til anpartshaveroverenskomsten skal det bemærkes, at kun med en enkelt undtagelse vedrørte samtlige reguleringer bestyrelsens kompetence samt et forhold, der krævede enstemmighed blandt samtlige anpartshavere, der uden reguleringen ville kræve 2/3 majoritet. Da ingen af aktionærerne besad 2/3 s flertal havde reguleringen ingen betydning.

Med udgangspunkt i ovenstående fremgår det implicit, at det er en forudsætning for, at der kan gives tilladelse til at gennemføre en aktieombytning, at selve gennemførelsen ligeledes kan gennemføres selskabsretligt. Omvendt er det forhold, at dispositionen kan foretages selskabsretligt, ikke ensbetydende med at der gives tilladelse til ombytningen. Der er således forskel på den selskabsretlige og den skatteretlige vurdering i det enkelte tilfælde. Forskellen medfører dog ikke, at den selskabsretlige vurdering ikke kan få betydning for den skatteretlige vurdering i forhold til eksempelvis flertalskravet.

Ved SKM 2001.303 TSS (TfS 2001 690 LR) anmodede en aktionær Ligningsrådet om tilladelse til skattefri aktieombytning uden formelt at besidde flertallet af stemmerne. I dette konkrete tilfælde var der tale om et selskab med en nominel aktiekapital på kr. 600.000. Kapitalen var opdelt i

to klasser, således at A-aktierne udgjorde kr. 60.000, mens B-aktierne udgjorde kr. 540.000. Hver A-aktie gav 10 stemmer, mens en B-aktie kun gav 1 stemme. Aktionæren besad samtlige B-aktier, medens samtlige A-aktier var opført som egne aktier i selskabet og havde derfor ikke formelt stemmeflertal. På daværende tidspunkt kunne et selskab ikke udøve stemmer på egne aktier efter ABL § 67, stk. 3, hvorfor aktionærer reelt – om end ikke formelt – besad stemmeflertallet, hvilket blev lagt som grundlag for Ligningsrådets afgørelse, der gav aktionæren tilladelse til skattefri aktieombytning.

Der er ligeledes ikke fuldstændigt sammenfald mellem besiddelsesbegrebet der følges i ABL § 36, stk. 1 og det selskabsretlige besiddelsesbegreb, hvilket ligeledes kan ses i TfS 1998 678 LR, hvor en aktionær der besad 48,9 % af stemmerne i et selskab samt havde en uigenkaldelig fuldmagt til at udøve stemmeretten på en anden aktionærs vegne, der samlet gav aktionæren mulighed for at disponere over 51,8 % af stemmerne i selskab. Aktionæren anmodede efterfølgende om tilladelse til skattefri aktieombytning jf. den dagældende ABL § 13, stk. 1 og 2, men fik afslag af Ligningsrådet. Ligningsrådets begrundede deres afgørelse med henvisning til, at fuldmagtsgiverens aktier ikke skulle indgå i aktieombytningen, hvorved holdingselskabet, der ville blive etableret i forbindelse med aktieombytningen, ikke ville opnå flertallet af stemmerne i datterselskabet som følge af selve ombytningen, men udelukkende kunne skabe stemmeflertal ved, at supplere sine stemmer med stemmerne fra fuldmagten, og dermed ikke besad aktieposten i relation til den dagældende ABL § 13, stk. 1. Afslaget kan tillige være påvirket af, at den givne fuldmagt blev vurderet til at have sammenhæng med aktionærens ønske om den skattefri aktieombytning og dermed fik karakter af omgåelse af stemmeflertalskravet.

Ligningsrådet kommer til samme afgørelse ved TfS 1997 867 LR, hvor aktionær A, der ville besidde over halvdelen af både kapital og stemmer i et selskab på tidspunktet for ansøgning om tilladelse til skattefri aktieombytning. Aktionær A, havde planlagt forinden ombytningen at foretage en vedtægtsændring, der medførte, at en mindre del af selskabets aktier, der tilhørte en medaktionær i udlandet, ville blive ændret til B-aktier med kun 1/10 stemmeret i forhold til de resterende aktier, der ville blive omdannet til A-aktier. Medaktionæren i udlandet havde accepteret vedtægtsændringen uden modydelse eller aftale om senere ændringer af stemmeretten. Ligningsrådets afslag var i lighed med ved TfS 1998 678 LR begrundet med, at man prøvede at omgå loven. Historisk set har praksis klart været, at såfremt stemmeforholdene, eller øvrige forhold er tilrettelagt udelukkende eller i overvejende grad til hensigt for at kunne foretage en skattefri aktieombytning, vil der ikke blive givet tilladelse hertil, da dette anses som intention om skatteundgåelse eller skatteunddragelse.

3.3.2.1. Aktieombytning med eller uden tilladelse

Ovenstående afsnit har gennemgået betingelserne for at gennemføre en skattefri aktieombytning uanset om dette sker med eller uden tilladelse. I nedenstående afsnit 3.3.2.2. og 3.3.2.3. vil de særlige betingelser og konsekvenser som følge af at gennemføre en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse blive gennemgået.

3.3.2.2. Aktieombytning med tilladelse

Myndighedskompetence

Af ABL § 36, stk. 1 samt stk. 3 fremgår det, at en gennemførelse af en aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 1-3 forudsætter skattemyndighedernes tilladelse. Myndighederne har i forbindelse med deres tilladelse mulighed for at fastsætte særlige vilkår for tilladelsen.

Afslag om tilladelse fra skattemyndigheder samt fastsættelse af særlige vilkår kan indbringes for Landsskatteretten, såfremt ansøger ønsker dette i medfør til skatteforvaltningslovens § 11, stk. 1, nr. 1. Klagen skal indbringes for Landskatteretten inden 3 måneder efter at afgørelsen er truffet. Landsskatterettens afgørelse vedrørende ABL § 36, stk. 1 eller stk. 3 kan efterfølgende indbringes for domstolene, såfremt ansøger er uenig i afgørelsen. Ved ansøgning om gennemførelse af en skattefri aktieombytning stilles der ikke krav om, at den juridiske person, der ansøger, skal være kommet til eksistens/stiftet på ansøgningstidspunktet. Et sådan eksempel kan være situationen, hvor det ønskes at stifte et aktieselskab med indskud af eksisterende virksomhed efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse, med efterfølgende ombytning af de udstedte aktier med aktierne i et nystiftet holdingselskab.

Har skattemyndighederne stillet særlige vilkår i forbindelse med tilladelsen og disse vilkår ikke overholdes, kan dette medføre tilladelsens bortfald. Det vil dog være en konkret vurdering, om den manglende overholdelse er af en sådan karakter, at grundlaget for den oprindelige tilladelse bortfalder.

Subjektive forhold

Tilladelse til en gennemførelse af skattefri aktieombytning sker efter regelsættet i ABL § 36, stk. 1-3. Baggrunden for tilladelsen er, at kun forretningsmæssigt begrundede dispositioner kan ske uden, at det udløser skat på ombytningstidspunktet, men først på det senere tidspunkt, hvor aktierne afstås, selskabet likvideres eller selskabet går konkurs. I forbindelse med skattemyndighedernes behandling af ansøgning om den skattefrie aktieombytning har de mulighed for at undersøge, hvilket motiv der ligger til grund for ønsket om at gennemføre aktieombytningen skattefrit.

I forbindelse med indførelse af det objektive regelsæt i den tidligere ABL § 36 a (nu ABL § 36, stk. 6) blev begrundelsen for at gennemføre aktieombytningen derimod uden betydning, hvor de objektive betingelser blev anvendt. Man fik derved krav på at benytte dette regelsæt i ABL § 36, stk. 6, såfremt de objektive betingelser var opfyldt. Umiddelbart skulle man mene, at regelsættet i ABL § 36, stk. 1-3, hvorefter der stilles krav om forudgående tilladelse ville miste sin betydning. Det har dog vist sig, at der kan være fordele forbundet med at indhente forudgående tilladelse til aktieombytning. Eksempelvis i situationer, hvor der er tvivlsspørgsmål omkring opnåelse af stemmeflertal, eller hvorvidt selskabet opfylder betingelserne i ABL § 36, stk. 1, kan ansøgning om tilladelse til aktieombytningen være at foretrække. At aktieombytning med tilladelse fortsat er berettiget medfører at praksis omkring, hvornår der foreligger en tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse for at kunne opnå tilladelse til en skattefri aktieombytning, fortsat har en væsentligt betydning.

Forretningsmæssigt begrundet

I forbindelse med ansøgning om tilladelse til aktieombytning er det væsentligt for myndighedernes tilladelse, at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse til aktieombytningen. Principielt er dette ligeledes gældende ved aktieombytning uden tilladelse²⁸. Ved aktieombytning uden tilladelse er kravet om en forretningsmæssig begrundelse per definition opfyldt, som følge af at de objektive betingelser er opfyldt. Den forretningsmæssige begrundelse vurderes af skattemyndighederne, hvilket har medført et vist minimum af konkretisering i relation til den forretningsmæssige begrundelse, der fremgår af fusionsbeskatningsdirektivets art. 11. Begrundelser som "af hensyn til at opnå en hensigtsmæssig koncernstruktur" eller "for at tilrettelægge et fremtidigt generationsskifte" vil derfor ikke være

²⁸ Generationsskifte og omstrukturering, s. 210 (note 31)

tilstrækkeligt som begrundelse. Ved SKM 2005.167 ØLD (TfS 2005 426 ØLD) blev der givet afslag på en ansøgning begrundet med minimering af driftsrisiko, forberedelse af generationsskifte samt behov for stiftelse af yderligere datterselskaber i fremtiden. Afslaget blev dels begrundet med, at der var tale om "rene påstande", som altid kunne fremføres som begrundelse for en skattefri aktieombytning. Det skal bemærkes, at ansøgningen var uden nærmere konkretisering eller dokumentation og blev ikke uddybet under sagens behandling. Det er derfor vores egen vurdering, at det må anbefales, at ansøgningen om tilladelse til en skattefri aktieombytning bør udarbejdes med omhu og klart beskrive baggrunden samt formålet med ombytningen. Overordnet kan den forretningsmæssige begrundelse ses som grundlaget for et ønske om, den skattefri aktieombytning ikke har karakter af hverken skatteundgåelse eller skatteunddragelse.

Generationsskifte

Hvorvidt der er tale om forretningsmæssig begrundelse i ansøgningen beror på konkret vurdering fra skattemyndighedernes side. Ofte vil et ønske om et generationsskifte med henblik på videreførelse af selve virksomheden være tilstrækkeligt begrundelse for en skattefri aktieombytning. I relation til generationsskiftet vil aktieombytningen ofte være et led i et samlet generationsskifte.

I SKM 2003.118 TSS (TfS 2003.297) anmodede to personlige anpartshavere, der samlet ejede 2/3 af kapitalen i et driftsselskab, om tilladelse til en skattefri aktieombytning umiddelbart efterfulgt af en skattefri ophørsspaltning af det nystiftede holdingselskab, der blev etableret ved aktieombytningen. Omstruktureringen ville dermed give en selskabskonstruktion, hvor hver af de to anpartshavere ville eje et holdingsselskab, der besad 1/3 del af driftsselskabet. I anmodningen blev der lagt vægt på, at omstruktureringen ville lette mulighederne for et

senere generationsskifte (efter 5-10 år), udbyttepolitikken i driftsselskabet samt tilpasse likviditeten i driftsselskabet. Det var skattemyndighedernes vurdering, at omstruktureringen ikke havde hverken skatteundgåelse eller skatteunddragelse som hovedformål. Væsentligt at bemærke er, at ønsket om at gennemføre et generationsskifte ikke er nok i sig selv som begrundelse for en skattefri aktieombytning. Ansøgningen skal derfor ligeledes underbygges af en plan for generationsskiftet og en begrundelse for, hvorfor den skattefri aktieombytning er en nødvendighed. En sådan uddybende ansøgning gør det muligt for skattemyndighederne at foretage en konkret vurdering.

Hæftelsesbegrænsning

I forbindelse med en aktieombytning vil der blive skabt en hæftelsesbegrænsning, hvilket ofte kan være en medvirkende årsag til at ansøge om en skattefri aktieombytning. Hæftelsesbegrænsninger sker ved adskillelsen mellem det eksisterende selskab og det nystiftede holdingselskab som følge af aktieombytningen. Ved etablering af et holdingselskab er der mulighed for at opspare overskydende likviditet i driftsselskabet heri og dermed adskille likviditeten fra driftsrisikoen i driftsselskabet. Dette motiv vil ofte være en del af en samlet begrundelse for at foretage skattefri aktieombytning, hvorfor det ud fra praksis ikke umiddelbart kan vurderes, hvorvidt skattemyndighedernes tilladelse skyldes hensynet til at opnå hæftelsesbegrænsning eller et af andre anførte motiver. Dette hænger ligeledes sammen med, at myndighedernes begrundelse hovedsagligt sker på en samlet vurdering.

Ved TfS 1997.207 LR ansøgte en eneaktionær om tilladelse til en skattefri aktieombytning begrundet med et ønske om, at adskille den fri egenkapital fra den forretningsmæssige risiko, og for at lette et fremtidigt generationsskifte. Skattemyndighederne i selskabets hjemstedskommune gav først afslag med den begrundelse, at der ikke var tale om en egentlig

forretningsmæssig begrundelse, men Ligningsrådet vurderede efterfølgende, at der ikke var tale om hverken skatteundgåelse eller skatteunddragelse og gav derfor tilladelse. Tilladelsen blev dog givet med vilkår om, at holdingselskabet skulle bevare aktierne i mindst 3 år efter ombytningen.

Omstrukturering

En omstrukturering inden for koncerner er i sig selv en disposition, som kan betegnes som forretningsmæssig og derfor være begrundelse for en skattefri aktieombytning, såfremt den ikke er begrundet med et ønske om hverken skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Skattemyndighederne kan derfor ikke afslå en skattefri aktieombytning med den grund, at den forretningsmæssige disposition ikke er fornuftig. Skattemyndighederne kan dog give afslag såfremt, der inden for en kort periode er foretaget modsatrettede omstruktureringstiltag.

Ved TfS 1997 569 LR ansøgte to aktionærer (A og B) om tilladelse til 2 på hinanden følgende skattefrie aktieombytninger. I første led blev A og B's aktier i et fællesejet selskab indskudt i et allerede eksisterende selskab X ejet af B mod, at begge blev vederlagt i samme indbyrdes forhold med de nyudstedte aktier i det fremtidige holdingselskab. Det blev fastlagt, at de nyudstedte aktier ville få 10 gange stemmerettigheder på de eksisterende aktier. I 2. led skulle A efterfølgende ombytte de erhvervede aktier fra 1. led med nyudstedte aktier i et allerede eksisterende selskab Y, ejet af A. Ligningsrådet gav tilladelse til 1. led, men afslag til 2. led, da de skønnede, at udstedelsen af stemmestærke aktier i forbindelse med 1. led alene havde til formål, at muliggøre en efterfølgende aktieombytning for A, og dermed var tale om omgåelse af stemmeflertalskravet. Afslaget på 2. led skyldes derfor ikke, at der blev foretaget to på hinanden følgende ombytninger, men at det 2. led havde karakter af omgåelse af flertalskravet. Ved at omgå

flertalskravet ville A undgå en beskatning ved afståelse der ellers ville blive udløst, hvorfor der ville være tale om skatteundgåelse.

Væsentligt ændrede forhold

Det grundlæggende formål med tilladelsessystemet er, at ansøger tilkendegiver sine hensigter med omstruktureringen, således at skattemyndighederne på baggrund heraf kan vurdere om der foreligger en forretningsmæssig begrundelse. Skattemyndighederne giver derfor en tilladelse på allerede fastlagte forudsætninger, hvorfor en efterfølgende ændring i forudsætningerne kan have den konsekvens, at den forudgående tilladelse bliver tilbagekaldt. I denne forbindelse er det væsentligt, hvorvidt ændringen kunne være forudset i forbindelse med den oprindelige ansøgning. Der er således krav om anmeldelse af væsentligt ændrede forhold. Dette krav skal sikre, at myndighederne får alle relevante oplysninger og derved kan tage stilling til den oprindelige ansøgning. Hvorvidt der er tale om væsentligt ændrede forhold er derfor af stor betydning. Der vil som ved skattemyndighedernes tilladelse være tale om en konkret vurdering af den enkelte sag. Nedenstående gennemgår en række tilfælde, hvor der på baggrund af praksis skal ske anmeldelse.

Efterfølgende afståelse af ejerandele i datterselskab

Ved tilladelse til en skattefri aktieombytning, er det som udgangspunkt en altovervejende forudsætning, at der ikke sker afståelse af aktierne i en periode på 3 år efter ombytningstidspunktet. Der forligger ingen egentlig 3-års-grænse, men af praksis vurderes det ikke, at der kan pålægges et tidsubegrænset vilkår om, at skattefriheden bortfalder ved frasalg uanset tidspunkt. Der henvises her til TfS 1997 186 LR, hvor den stedlige told- og skatteregion stillede forslag om et alternativt vilkår til ejertidsperioden på 3 år. I det konkrete forslag ville den skattemæssige succession blive bragt til ophør, såfremt det nye moderselskab ville afstå ejerskabet. Dette forslag ville derfor fjerne tidsbegrænsningen, hvorved et salg af

datterselskabsaktier altid ville bringe succession til ophør. Ligningsrådet fandt dog, at salg af ombyttede datterselskabsaktier efter en vis periode ikke kan anses som hverken skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Der blev ligeledes lagt vægt på, at der i loven eller dens forarbejder ikke er belæg for det forslåede vilkår. Tilladelsen til den skattefri aktieombytning blev givet med det vilkår, at de ombyttede datterselskabsaktier skulle bevares i en periode på mindst 3 år efter ombytningen. Perioden på 3 år er ligeledes blevet benyttet i forbindelse med muligheden for skattefri aktieombytning uden tilladelse, hvor holdingkravet er gældende.

Salg af aktier i holdingselskabet –udlodninger fra holdingselskabet

At en skatteyder sælger aktierne i holdingselskabet i forlængelse af en skattefri aktieombytning giver ikke anledning til nogen problemer, da aktionærer ved aktieombytningen succederer i den skattemæssige stilling, der følger af de oprindelige datterselskabsaktier. Hertil skal dog nævnes, at Ligningsvejledning 2010-1; S.G.18.7.2 nævner tilbagesalg af aktier i holdingselskabet som et af de forhold, der skal anmeldes. Dette kan muligvis være for at hindre den tidligere mulighed for, at lave tilbagesalg med aktier til holdingselskab inden for 3-årsperioden, der medførte, at avance blev betragtet som skattefri udbytte.

Ændring i forholdet mellem aktieklasser eller aktionærene indbyrdes

Foretages der ændring i aktieklassestatus, enten som følge af opdeling i flere aktieklasser, eller modsætningsvis at en opdeling ophæves, således at der kun er én aktieklasse, eller i øvrigt sker ændringer i de eksisterende aktieklassers rettigheder, er der tale om en væsentlig ændring, som skal anmeldes til skattemyndighederne. Tilsvarende er gældende for ejerftaler både ved indgåelse/ophævelse eller væsentlige ændringer. Dette skal ses i lyset af, at netop en ændring i enten aktieklassernes rettigheder og status eller i aktionærernes retlige stilling kan medføre, at der reelt vil være tale om afståelse. Ved eksempelvis opdeling i aktieklasser kan retten til

udbytte, likvidationsprovenu, kapitalnedsættelsesprovenu tilrettelægges til fordel for en enkel aktieklasse. Er der tale om et familieejet selskab, vil der derved være mulighed for, at forældrene og børnene tildeles forskellige aktieklasser, og der vil herigennem reelt vil være tale om afståelse fra forældrene til børnene.

Ved TfS 1997 446 LR ansøgte aktionærerne i et selskab om tilladelse til en skattefri aktieombytning af kun en del af deres aktier. Aktionærerne havde ikke med ombytningen til hensigt at foretage nogen formueforskydning mellem aktionærerne eller ændre på ejerforholdet i datterselskabet i den efterfølgende 3-årige periode. Ligningsrådet gav tilladelse til ombytning med det vilkår, at kapitalen i det nye holdingselskab skulle opdeles i henholdsvis A- og B-aktier, således at indskudte A- og B-aktier blev vederlagt med henholdsvis A- og B-aktier med tilsvarende rettigheder, samt at holdingselskabets relative ejer- og stemmeandel ikke blev ændret i mindst 3 år. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at fastsætte et 3-års-ejertidsvilkår, da dette ikke er til hindring for en ændring af aktieklassernes rettigheder. Der skal ligeledes stilles vilkår til holdingselskabsaktierne, der udstedes som vederlag for datterselskabet.

Salg af aktivitet i datterselskabet

Det fremgår af Ligningsvejledningen 2010-1, pkt. S.G.18.7.2, at frasalg af en enkelt eller alle aktiviteterne i datterselskabet skal anmeldes. Det virker umiddelbart indlysende, at salg af hele den driftsmæssige aktivitet, der var til stede på ombytningstidspunktet, skal anmeldes. Modsætningsvis fremgår det, at frasalg af et enkelt driftsaktiv, der ikke har afgørende betydning for driften, ikke skal anmeldes. Disse to yderpunkter danner en gråzone imellem sig, hvilket ikke behandles nærmere i Ligningsvejledningen. I forhold til konsekvensen af en manglende anmeldelse – jf. beskrevet nedenfor - vil vi i tvivlstilfælde anbefale, at der sker anmeldelse.

Anmeldelsesform

Ved anmeldelse om væsentlige ændringer, skal dette være skriftligt og være told- og skatteforvaltningen i hænde seneste 3 måneder før de faktiske ændringer foretages. I de tilfælde hvor ændringerne skyldes omstændigheder uden for det erhvervede selskabs indflydelse, og det derfor ikke har været muligt at oplyse herom inden ændringens gennemførelse, skal ændringen anmeldes indenfor 1 måned efter, at de anmeldelsespligtige er blevet bekendt med de ændrede forhold.

3.3.2.3. Aktieombytning uden tilladelse

Som det er nævnt tidligere, var det en stor nyskabelse, at der ved lov nr. 343 af 18. april 2007 blev åbnet op for muligheden for at gennemføre en skattefri aktieombytning uden forudgående at have indhentet tilladelse fra skattemyndighederne gennem ABL § 36 a. Efterfølgende er ABL § 36 a ophævet og erstattet af ABL § 36, stk. 6 og 7 ved lov nr. 525 af 12. juni 2009. Den store nyskabelse skal ses i lyset af, at skattemyndighederne ved ABL § 36, stk. 1-3 stiller krav om, at der foreligger en behørig forretningsmæssig begrundelse, hvilket ikke er gældende ved skattefri aktieombytning ved brug af regelsættet i ABL § 36, stk. 6 og 7.

I forbindelse med forarbejderne til den tidligere gældende ABL § 36 a, blev det af skatteministeren præciseret, at der netop ikke stilles krav om, at en aktieombytning i medfør af ABL § 36 a skal være forretningsmæssigt begrundet. Det er dog en betingelse for at anvende den dagældende ABL § 36 a og nu ABL § 36, stk. 6 og 7, at aktierne i det erhvervende selskab beholdes i en periode på mindst 3 år. Denne betingelse er i overensstemmelse med skattemyndighedernes praksis efter ABL § 36, der tager udgangspunkt i, at en aktieombytning er forretningsmæssigt begrundet, såfremt der ikke gennemføres et hurtigt salg af aktierne i det erhvervede selskab efter aktieombytningen. Af praksis til ABL § 36 a fremgår det yderligere, at det afgørende, for hvorvidt de objektive

betingelser er opfyldt, bliver vurderet på selve ombytningstidspunktet og derfor ikke er påvirket af senere begivenheder, hvilket ses i SKM 2008.182 SR (TfS 2008.601), hvor to kapitalejere ønsker at besidde 50 % af et driftsselskab. På tidspunktet for den skattefri aktieombytning ejer den ene kapitlejer 100 % af driftsselskabet, men parterne forudsatte, at den anden umiddelbart efter aktieombytningen tegnede en kapitalforhøjelse i driftsselskabet, således at de to kapitalejere hver især ville besidde 50 % af kapitalen i driftsselskabet. Skatterådet bekræftede, at den påtænkte aktieombytning med efterfølgende kapitalforhøjelse ikke var i strid med reglerne i den dagældende ABL § 36 a.

Betingelse for at gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse

De allerede gennemgåede betingelser under afsnit 3.3.2 vedrørende ABL § 36, stk. 1-3 er ligeledes gældende for at gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse. Det skal dog ikke udelukkes, at fortolkningen af kravene kan være forskellig alt efter, om der er tale om en skattefri aktieombytning enten med eller uden tilladelse. Denne betragtning skal ses som konsekvens af, at subjektive forhold kan have betydning for en aktieombytning med tilladelse, hvilket ikke er tilfældet ved en aktieombytning uden tilladelse efter de objektive betingelser. De særlige betingelser, der skal være opfyldt, for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse gennemgås i følgende afsnit.

Vederlaget for de ombyttede aktier

I ABL § 36, stk. 1 fremgår det, at vederlaget for de ombyttede aktier erlægges i form af ejerandele i det erhvervede selskab og eventuelt en kontant udligningssum jf. ABL § 36, stk. 1, 3. pkt., jf. § 36, stk. 2. Dette er således både gældende for ombytninger med eller uden tilladelse. I ABL § 36 stk. 6, 2. pkt. fremgår dog, at for at kunne anvende regelsættet i ABL § 36, stk. 6, 1. pkt. skal værdien af vederlagsaktierne og den eventuelt kontante udligningssum svare til handelsværdien på ombytningstidspunktet.

Denne bestemmelse er en videreførelse af den tidligere gældende ABL § 36 a, stk. 3.

Afståelse af aktier

I afsnit 3.3.2.2 fremgår det, at den altovervejende forudsætning ved tilladelse til en skattefri aktieombytning er, at der ikke sker afståelse af ejerandelene i datterselskabet i en periode af minimum 3 år efter ombytningens gennemførelse, da dette betragtes som et "hurtigt" salg efter aktieombytningen. Formålet med et "hurtigt" salg antages at være enten skatteudskydelse eller skatteundgåelse. Denne ejertidsperiode var derfor ligeledes kernen i det objektive regelsæt, der blev indført ved ABL § 36 a, og nu er gældende i ABL § 36, st. 6 og 7.

Udbytte

I den tidligere gældende ABL § 36 a, stk. 7 var det en betingelse, at udloddet udbytte ikke måtte overstige det ordinære resultat som udlodningen vedrørte i en periode på 3 år efter aktieombytning. Denne betingelse er ikke videreført i den nye udgave af de objektive regler i ABL § 36, stk. 6 og 7.

Anmeldelse

Det fremgår af ABL § 36, stk. 7, at såfremt et selskab har deltaget i en skattefri aktieombytning uden tilladelse, har det erhvervende selskab pligt til at informere skattemyndighederne herom. Denne information skal ske senest i forbindelse med selskabets selvangivelse for det indkomstår, hvor ombytningen har fundet sted. Væsentligt at bemærke er, at overholdelse af denne betingelse ikke er en betingelse for, at ombytningen anses for skattefri, men udelukkende at selvangivelse ikke er korrekt. Det fremgår yderligere af ABL § 36, stk. 7, 2. pkt., at et salg af de erhvervede aktier inden for 3-års-perioden skal anmeldes til skattemyndighederne senest 1 måned efter afståelsen.

3.3.3. Værdiansættelse

Når et selskab generationsskiftes er det som oftest mellem interesseforbundne parter, som vil have interessesammenfald²⁹, der kan medføre en forkert værdiansættelse af selskabet, da parterne som oftest vil undgå eller minimere en eventuel afgift.

SKAT har udarbejdet flere cirkulærer for at ensarte og standardisere værdiansættelserne af virksomhederne, der overdrages mellem interesseforbundne parter. Følgende afsnit vil beskrive SKAT's cirkulærer og vejledninger for værdiansættelse mellem interesseforbundne parter.

3.3.3.1. Værdiansættelse efter TSS-cirkulære 2000-9

TSS-cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000 finder anvendelse ved overdragelse mellem interesseforbundne parter, hvor overdragelsen ikke er omfattet af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982. Cirkulæret er ikke bindende for borgerne, og det står derfor frit for at anvende andre værdiansættelsesmodeller, hvis en mere rigtig værdi kan dokumenteres. SKAT er dog bundet af cirkulæret så længe reglerne heri følges.

I cirkulærets punkt 2 findes en hjælperegulering, som anvendes ved værdiansættelsen af kapitalandele, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

²⁹ www.skat.dk - Den juridiske vejledning 2011-2 C.C.6.4.1.3

Der vil sædvanligvis foreligge interessesammenfald ved overdragelse:

- i gavemiljø, fx nærtbeslægtede
- hvor der er fælles økonomiske interesser, fx mellem hovedaktionær og selskab
- hvor der ikke er modstående skattemæssige interesser
- hvor kun den ene part har skattemæssig interesse i købesummens fordeling, fx hvis den ene part ikke er skattepligtig eller har et betydeligt uudnyttet skattemæssigt underskud, eller hvis overdragelsen foregår mellem en privatperson og en kommune.

Hjælpereglen

Ved anvendelse af hjælpereglen beregnes aktivernes værdi som summen af værdierne af de enkelte aktivposter i selskabet, fratrukket selskabets respektive gældsposter. Denne værdi tillægges værdien af selskabets beregnede goodwill.

Hjælpereglen tager udgangspunkt i selskabets indre værdi i henhold til sidste aflagte årsrapport, hvorefter regnskabsposterne justeres i forhold til den bogførte værdi³⁰.

Fast ejendom

Reglerne for værdiansættelse af fast ejendom har tidligere været anført i cirkulære nr. 38 af 15/3-2000 også kaldt 2000-5 cirkulæret. Cirkulæret er nu ophævet med principperne heri er overført til ligningsvejledningens S.F.2.3.2.

Principperne i ligningsvejledningens S.F.2.3.2 finder anvendelse ved handel med fast ejendom mellem interesseforbundne parter, hvor cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 ikke finder anvendelse.

Aktivet værdiansættes som udgangspunkt efter hvad, det vil kunne indbringe i handel mellem uafhængige parter.

Som hovedregel kan fast ejendom værdiansættes efter den seneste offentlige ejendomsvurdering. Dette forudsætter dog, at ejendommen ikke er undergået en væsentlig ombygning eller lignende, som vil medføre en markant værdistigning på ejendommen. Hvis den offentlige ejendomsvurdering ikke afspejler den reelle værdi på ejendommen, er hverken myndighederne eller de involverede parter bundet af denne. Man vil skulle argumentere for og dokumentere den værdi, der benyttes.

³⁰ Den juridiske vejledning 2011-2, afsnit C.B.3.5.4.4 Aktier

Goodwill

Når der overdrages mellem interesseforbundne parter og reglerne i 2000-9 cirkulæret finder anvendelse, skal der ifølge cirkulæret beregnes en goodwill. Da goodwill ikke kan anses for at være et uafhængigt aktiv, skal goodwillberegningen kun ske for den aktivitet, der overdrages³¹.

Skattemyndighederne har udgivet TSS-cirkulære 2000-10, som vejledning til beregning af goodwill, når der handles mellem interesse forbundne parter.

Ved anvendelse af denne beregningsmodel er det vigtigt at vurdere, om resultatet afspejler en realistisk handelsværdi. Ligesom ved værdiansættelse af fast ejendom kan der foreligge omstændigheder, der skal tages højde for, når goodwillen skal værdiansættes.

Ifølge TSS-cirkulære 2000-10 beregnes goodwillen som de regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste 3 regnskabsår opgjort efter reglerne i årsregnskabsloven, hvorefter der korrigeres for følgende:

- ÷ Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle
- ÷ Finansielle indtægter
- + Finansielle udgifter
- + / ÷ Eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabs-loven
- + Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Man vægter resultaterne ved, at det korrigerede resultat for tredje sidste regnskabsår ganges med en. Det korrigerede resultat for andensidste regnskabsår ganges med to og resultatet for sidste regnskabsår ganges

³¹ TfS 1999, 827 LR

med tre. Det samlede vægtede resultat bliver herefter divideret med seks, hvorved en vægtet gennemsnitsindtjening fremkommer.

Kan man ud fra resultaterne konstatere, at der forekommer en udviklingstendens, som enten er positiv eller negativ, vil man korrigere herfor. Udviklingstendensen beregnes ud fra den resultatmæssige udvikling, der har været fra det tredjesidste regnskabsår før overdragelsen til det sidste år før overdragelsen. Dette giver et udtryk for udviklingen i de to udviklingsperioder.

Endvidere fratrækkes en forrentning for samtlige aktiver i selskabets seneste balance forud for overdragelsen, bortset fra driftsfremmede aktiver som eksempelvis obligationer og pantebreve samt bogført værdi af tilkøbt goodwill. Forrentningsprocenten fastsættes til den på overdragelsestidspunktet gældende kapitaliseringssats jf. VSL § 9 + 3%. Det resterende beløb anvendes til forrentning af goodwill.

Kapitaliseringsfaktoren udtrykker forholdet mellem det forventede årlige afkast i form af en forrentningsprocent og goodwillens forventede levetid, som udtryk for hvor mange år man kan forvente afkast af den erhvervede goodwill. Forrentningen fastsættes på tidspunktet for overdragelsen til den gældende kapitalafkastsats jf. VSL § 9 + 8%.

Levetiden for goodwill kan variere fra selskab til selskab. Desto mere komplekse produkter eller tjenesteydelser, desto længere levetid forventes goodwillen at have. Ligningsrådet tager udgangspunkt i en levetid på 7 år. I tilfælde hvor goodwillen beregnes som negativ sættes den til nul.

Associerede selskaber

Er handelsværdien for de i balancen optagne noterede aktier/anpartier ukendt, skal disse opgøres efter hjælpereglen og værdien erstattes hermed.

Udskudt skat

Beregnet udskudt skat medtages og reguleres under hensyntagen til ovennævnte korrektioner. Negativ udskudt skat kan medtages, dog kun til en værdi under pari.

Andre poster

Værdiansættelsen af andre poster skal gøres i overensstemmelse med den generelle regel om, at være et udtryk for den aktuelle handelsværdi.

Andre forhold

En eventuel bogført værdi af egne aktier medtages ikke i beregningen af den indre værdi. Ved beregning af kursen reduceres den nominelle kapital med den andel, som de egne aktier repræsenterer.

3.3.3.2. Værdiansættelse efter vejledning af 21. august 2009

SKAT har den 21. august 2009 udsendt en ny vejledning til værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele, herunder goodwill og andre immaterielle aktiver. Baggrunden for den nye vejledning er, at SKAT gennem årene har set virksomheder anvende forskellige værdiansættelsesmetoder, når virksomhederne ikke har ment, at reglerne efter ovenstående cirkulærer har afspejlet den korrekte eller ønskede værdi. Endvidere har det været uklart, hvornår og i hvilke situationer cirkulærerne afsejler markedsværdien, og i hvilke situationen en anden værdiansættelsesmodel bør anvendes.

I den ny vejledning redegør SKAT derfor for alternative og accepterede værdiansættelsesmodeller samt anvendelsen her af. Det skal her bemærkes, at cirkulærerne ikke bortfalder ved offentliggørelsen af den nye vejledning³².

³²www.skat.dk - Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdi-ansættelse –5. SKATs anbefalinger til dokumentation.

De anførte cirkulærer tager udgangspunkt i historiske tal, hvorimod de i vejledningen beskrevet værdiansættelsesmodeller tager udgangspunkt i den forventede fremtidige indtjening.

SKAT's nye vejledning lægger op til værdiansættelse efter følgende modeller:

- En indkomstbaseret metode, hvor værdien fastsættes med udgangspunkt i den fremtidige indkomst, som værdiansættelsessubjektet forventes at give anledning til. (fx DCF-modellen el. EVA-modellen)
- En markedsbaseret metode, hvor værdien fastsættes med udgangspunkt i sammenlignelige uafhængige transaktioner. (Multipel værdiansættelse)
- En omkostningsbaseret metode, hvor værdien fastsættes på baggrund af de omkostninger, der er vedgået til opbyggelse af aktivet eller de omkostninger, der ville vedgå til opbyggelse af tilsvarende aktiv (substitutionsomkostninger).

Det er ikke i den nye vejledning præciseret helt i hvilke tilfælde denne finder anvendelse. Vejledningen omfatter som udgangspunkt handel mellem koncerninterne overdragelser, jf. Ligningslovens § 2³³, samt mellem uafhængige parter, der ikke har modsatrettede interesser.

De allerede gennemgåede cirkulærer ophæves ikke i forbindelse med den nye vejledning, men anvendelsen af disse begrænses. Det er her afgørende, at der tages stilling til, hvorvidt beregningsmodellen efter 2000-10

³³ LL § 2 omfatter Skattepligtige, der 1) kontrolleres af fysiske personer eller juridiske personer eller 2) kontrollerer juridiske personer eller 3) er koncernforbundne med en juridisk person eller 4) har et fast driftssted beliggende i udlandet eller 5) er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med et fast driftssted i Danmark,

cirkulæret om goodwill giver en realistisk værdiansættelse, eller om der foreligger andre omstændigheder der har betydning for værdiansættelsen.

Værdiansættelse efter cirkulæret tager udgangspunkt i virksomhedens historiske tal, og det er derfor SKAT's opfattelse, at denne værdi kun giver en realistisk værdiansættelse i virksomheder, hvor man forventer samme vækst og afkast, som der har været historisk. Det kan være virksomheder som håndværksvirksomheder eller andre mindre virksomheder med et nogenlunde stabilt indtjeningsniveau.

3.3.4. Konsekvenser

3.3.4.1. Konsekvenser af aktieombytning med tilladelse

Aktionæren

Foretages en aktieombytning vil der være tale om afståelse af aktier, hvilket efter ABL §§ 8-9 vil medføre beskatning hos aktionæren (selskab) og efter ABL § 12 for personer. Den skattefri aktieombytning giver mulighed for at udskyde beskatningen, der ellers ville indtræde med ombytningen. Ved at opnå tilladelse til en skattefri aktieombytning, vil aktionæren, der ombytter sine aktier, således ikke blive beskattet i forbindelse med selve ombytningen, da de ombyttede aktier succederer i de tidligere aktier med hensyn til både anskaffelsessum og anskaffelseshensigt. Modtager en aktionær kontant vederlag, vil dette blive beskattet efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler jf. FUL § 9.

Det erhvervende selskab

Det erhvervende selskab vil blive anset for at have erhvervet aktierne eller anparterne i det erhvervede selskab til anskaffelsessummen på ombytningstidspunktet. Der er ikke øvrige regler herfor, og sambeskatning etableres i overensstemmelse med de almindelige regler herfor.

3.3.4.2. Konsekvenser af aktieombytning uden tilladelse

Aktionæren

Såfremt betingelserne for at gennemføre en skattefri aktieombytning i medfør af ABL 36, stk. 6 er opfyldt, vil aktionæren ikke blive beskattet efter ABL §§ 9 og 12, da der vil være tale om fuld succession jf. FUL § 11. Både anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og anskaffelsesintention videreføres fra de overdragne aktier til de erhvervede aktier. Der er således ingen direkte forskel for aktionæren ved at gennemføre en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse, såfremt betingelserne i ABL § 36, stk. 6 er opfyldt.

I det tilfælde hvor ejertidskravet ikke overholdes, vil betingelserne for at gennemføre den skattefrie aktieombytning efter de objektive regler ikke være til stede, og aktionæren vil blive beskattet. Hvis salget har været uundgåeligt, er der mulighed for søge om tilladelse til den foretagne aktieombytning. Ved ansøgningen skal der gives en forretningsmæssig begrundelse både for den allerede foretagne aktieombytning og for det efterfølgende salg³⁴. Hvorvidt ansøgning om dispensation vil blive imødegået af skattemyndighederne vil blive vurderet ud fra den konkrete sag. I denne sammenhæng skal det dog bemærkes, at en aktieombytning uden tilladelse oftest vil blive anvendt når der ikke foreligger nogen forretningsmæssig begrundelse. I disse tilfælde vil aktionæren blive beskattet uanset årsagen til salget.

Det erhvervende selskab

Konsekvensen for det erhvervende selskab ved aktieombytning efter ABL § 36, stk. 6 er den samme som ved aktieombytning med tilladelse, hvor det erhvervende selskab anses for at have erhvervet aktierne i det erhvervede selskab til handelsværdien på ombytningstidspunktet.

³⁴ Revifaxen –Nummer 830 af 12/5-2009

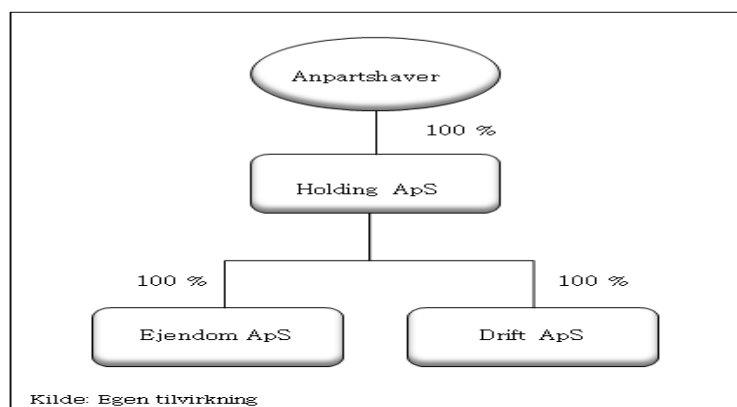
3.3.4.3. Konsekvens af manglende anmeldelse

Har en anmeldelsespligtig gennemført ændringer, der kræver anmeldelse, uden at der faktisk er sket anmeldelse herom, og dette ikke skyldes uforudsete omstændigheder, vil skattemyndigheder betragte dette som tegn på, at den oprindelige tilladelse til den skattefri aktieombytning skal tilbageføres, hvorved de oprindelige aktionærer bliver afståelsesbeskattet af de ombyttede aktier.

4. Anvendelse af reglerne for generationsskifter efter ABL §§ 34-36

Dette afsnit i afhandlingen beskriver hvordan de gældende regler i ABL §§ 34, 35 og 36 kan anvendes. Afsnittet er opdelt i 3 dele, hvor reglerne vil blive behandlet hver for sig. Hver del vil først gennemgå anvendelsen af de i afsnit 3 beskrevne værdiansættelsesprincipper, efterfulgt af eksempler på anvendelse af reglerne om generationsskifte. Afslutningsvis vurderes de fordele og ulemper der er forbundet med de enkelte regelsæt. Udgangspunktet for eksemplerne vil bygge på nedenstående koncernstruktur. Koncernens årsrapporter fremgår af bilag 1-3.

Figur 4: Koncernstruktur

4.1. ABL § 34

4.1.1. Værdiansættelse

Alle selskaber i koncernen værdiansættes efter cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 som beskrevet i afsnit 3.1.3.1.

Værdiansættelse af Drift ApS

Det forudsættes, at alle selskabets aktiver og passiver, på nær driftsmidler, svarer til de skattemæssige værdier på overdragelsestidspunktet.

Figur 5: Værdiansættelse af Drift ApS

	2010	2009	2008
Skattepligtig indkomst	1.412.000	1.300.000	980.000
Skatten heraf, 25%	- 353.000	- 325.000	- 245.000
Indkomst efter skat	1.059.000	975.000	735.000
Gennemsnitlig indtjeningsevne			923.000
Selskabskapital			250.000
Indtjeningsevne			369
Kapitaliseringsfaktor, indtjeningsevne			11
Kapitaliseret indtjeningsevne (indtjeningsevne * kap. faktor)			4.061
Skattemæssig egenkapital:			
Bogført egenkapital			3.339.000
Udskudt skat			7.500
Regnskabsmæssig værdi, driftsmidler			- 450.000
Skattemæssig værdi, driftsmidler			420.000
Skattemæssig egenkapital			3.316.500
Skattemæssig indre værdi, kurs (EK/selskabskapital)			1.327
Kapitaliseringsfaktor, indre værdi			80%
Indre værdi			1.061
Skattekursen = ((kapitaliseret indtjeningsevne + indre værdi)/2)			2.561

Da skattekursen er højere end den indre værdi, skal de modificerede regler anvendes jf. cirkulæret. Værdiansættelse efter de modificerede regler beregnes således:

Modificerede regler:		
10% af indtjeningsevnen	37	
Kapitaliseret værdi	11	406
Resterende del af indtjeningsevnen	332	
Kapitaliseret værdi	5,5	1.828
Kapitaliseret indtjeningsevne		2.234
Skattekursen efter de modificerede regler		1.647
Værdi af Drift ApS		4.118.675

Værdiansættelse af Ejendom ApS

Ejendomsselskaber skal værdiansættes til en formueskattekurs, hvor den beregnede kurs ikke må være lavere end 90% af selskabets indre værdi af den skattemæssige egenkapital, jf. cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.

Det forudsættes, at den i årsrapporten optagne prioritetsgæld svarer til kursen på overdragelsestidspunktet, samt at ejendommen i årsrapporten er optaget til den offentlige ejendomsvurdering. I nedenstående værdiansættelse, vil den blive optaget til lavest mulige værdi, den offentlige ejendomsvurdering minus 15%.

Figur 6: Værdiansættelse af Ejendom ApS

	2010	2009	2008
Skattepligtig indkomst	320.000	300.000	290.000
Skatten heraf, 25%	-80.000	-75.000	-72.500
Indkomst efter skat	240.000	225.000	217.500
Gennemsnitlig indtjeningsevne			227.500
Selskabskapital			125.000
Indtjeningsevne			182
Kapitaliseringsfaktor, indtjeningsevne			11
Kapitaliseret indtjeningsevne (indtjeningsevne * kap. faktor)			2.002

Skattemæssig egenkapital:	
Bogført egenkapital	1.932.500
Udskudt skat	375.000
Regnskabsmæssig værdi, Ejendom (off. vurdering)	-6.500.000
Skattemæssig værdi, Ejendom (off. vurdering - 15%)	<u>5.525.000</u>
Skattemæssig egenkapital	1.332.500
Skattemæssig indre værdi, kurs (EK/selskabskapital)	1.066
Kapitaliseringsfaktor, indre værdi	80%
Indre værdi	853
Skattekursen = ((kapitaliseret indtjeningssevne + indre værdi)/2)	1.427
For ejendomsselskaber gælder det at skattekursen ikke må blive lavere end 90 % af selskabets indre værdi. Dette er opfyldt da:	
90% af den indre værdi	768
Da selskabets skattekurs ikke er lavere end 90 % af selskabets indre værdi, anvendes den beregnede skattekurs til værdiansættelsen.	
Værdi af Ejendom ApS	<u>1.784.250</u>

Værdiansættelse af Holding ApS

Nu hvor Ejendom ApS og Drift ApS er værdiansat, kan værdien af moderselskabet, Holding ApS, findes. Den skattemæssige egenkapital bliver beregnet som den bogførte egenkapital, hvor andelene af datterselskaberne, Ejendom ApS og Drift ApS fratrækkes. Endvidere vil de ovennævnte beregnede værdier for Ejendom ApS og Drift ApS blive indregnet.

Figur 7: Værdiansættelse af Holding ApS

Skattemæssig egenkapital:	
Bogført egenkapital	5.009.950
- her af kapitalandele	-5.271.500
Handelsværdi, Drift ApS	4.118.675
Handelsværdi, Ejendom ApS	1.784.250
Skattemæssig egenkapital	5.641.375
Skattemæssig indre værdi, kurs (EK/selskabskapital)	4.513
Skattekursen (90% - reglen)	4.062
Værdi af Holding ApS	5.077.238

Ved anvendelse af reglerne i cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 beregnes værdien af hele koncernen til kr. 5.077.238 jf. figur 7.

4.1.2. Eksempler på generationsskifte efter ABL § 34

Med udgangspunkt i tidligere værdiansættelse af Holding ApS, Drift ApS og Ejendom ApS, belyses nedenfor, de forskelle der er for erhverver og overdrager ved beskatning og finansiering, alt efter hvilken løsning der vælges i forbindelse med et generationsskifte.

Følgende vil blive illustreret:

- Finansiell virksomhed (Pengetankreglen)
- Generationsskifte uden succession
- Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse
- Generationsskifte med succession
- Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse på størrelse med passivpost.

- Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse

Ved beregningerne forudsættes det, at hele koncernen generationsskiftes, og det derfor er Holding ApS, der overdrages.

Jf. tidligere beskrevet er det en forudsætning for at kunne succedere at koncernen ikke er en pengetank.

4.1.2.1. Finansiell virksomhed (Pengetankreglen)

I dette afsnit vil reglerne om finansiell virksomhed blive efterprøvet for at vurdere om det er muligt at succedere i Holding ApS.

Ejendom ApS

Ejendom ApS's formål er udelukkende aktivitet knyttet til udlejningsejendomme. Ejendom ApS er således et finansielt selskab jf. ABL § 34 stk. 6.

Drift ApS

I Drift ApS vedrører den overvejende del af aktiviteten ikke finansiell virksomhed. Drift ApS er således et ikke finansielt selskab.

Holding ApS

Holding ApS's eneste formål er at eje kapitalandele i Ejendomme ApS og Drift ApS. Da Holding ApS bliver kategoriseret efter datterselskabernes aktivitet, vil beregningen af datterselskabernes andel af henholdsvis finansiell og ikke finansiell virksomhed bestemme, hvilken kategori Holding ApS falder ind under. En kategorisering som finansielt selskab vil give begrænsninger i mulighederne for bl.a. at kunne succedere.

Figur 8: Indtægts-test for koncernen

Nettoomsætning	Drift ApS	Ejendom ApS	Holding ApS
	Kr	kr	kr
2008			
Finansiell indtjening	10.000	600.000	610.000
Samlet indtjening	5.010.000	600.000	5.610.000
	0%	100%	11%
2009			
Finansiell indtjening	30.000	745.000	775.000
Samlet indtjening	6.030.000	745.000	6.775.000
	0%	100%	11%
2010			
Finansiell indtjening	60.000	750.000	810.000
Samlet indtjening	6.060.000	750.000	6.810.000
	1%	100%	12%
Gennemsnit over 3 år	1%	100%	11%

Figur 9: Aktiv-test for koncernen

	Drift ApS	Ejendom ApS	Holding ApS
	kr	kr	kr
2008			
Finansielle aktiver	0	6.715.000	6.715.000
Samlede aktiver	5.040.000	6.715.000	11.755.000
	0%	100%	57%
2009			
Finansielle aktiver	1.500.000	6.812.500	8.312.500
Samlede aktiver	5.000.000	6.812.500	11.812.500
	30%	100%	70%
2010			
Finansielle aktiver	3.000.000	6.967.500	9.967.500
Samlede aktiver	7.300.000	6.967.500	14.267.500
	41%	100%	70%
Gennemsnit over 3 år	24%	100%	66%

Ovenstående beregninger i Figur 8 og Figur 9, viser tydeligt, at Ejendom ApS er et finansielt selskab, da det ikke er i nærheden af grænsen på 75% jf. ABL § 34, hvorimod der ikke er tvivl om, at Drift ApS er et ikke

finansielt selskab. En summering af andelen af finansiell virksomhed overstiger ikke grænsen på 75%, hvorfor Holding ApS vil blive kategoriseret som et ikke finansielt selskab og der er derfor mulighed for succession.

4.1.2.2. Generationsskifte uden succession

Første mulighed, der vil blive illustreret, er generationsskifte af Holding ApS uden succession. Ved overdragelse indenfor personkredsen omfattet af BAL § 22, vil værdiansættelsen efter 1982-cirkulæret jf. tidligere afsnit om værdiansættelse, finde anvendelse. Ved overdragelse uden succession betyder det, at overdrager vil blive beskattet af avancen ved salg af selskabet efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler om afståelse af aktier.

Avancen ved overdragelsen af aktierne i Holding ApS, kan illustreres som følgende:

Figur 10: Overdragers avance

Handelsværdi jf. 1982-cirkulære	5.077.238
- Anskaffelsessum	- 125.000
Avance	4.952.238

Jf. personskattelovens § 8 a beskattes aktieindkomst indtil kr. 48.300 med 28%. Hvis man er gift, kan man hvis ægtefællen ikke udnytter sit bundfradrag, udnytte dette (og har altså det dobbelte), 28% indtil kr. 96.600. Aktieindkomst over grundbeløbet, vil blive beskattet med 42% jf. personskattelovens § 8 a, stk. 2. Overdrageren vil ud fra ovennævnte avance skulle betale følgende skat i forbindelse med overdragelsen (det forudsættes ved beregningen, at overdrager er gift og at ægtefællen ikke udnytter sit bundfradrag):

Figur 11: Skat af avancen

28% op til 96.600 (bundgrænsen for ægtefæller)	27.048
42% over 96.600	2.039.368
Skat til betaling	2.066.416

Overdrager vil efter skat have følgende fortjeneste:

Figur 12: Overdragets fortjeneste

Salgssum	5.077.238
- Skat til betaling	-2.066.416
Salgssum efter skat	3.010.822

Ved valg af denne model, vil det for overdrager betyde en indtægt efter skat på i alt kr. 3.010.822. For Erhverver vil det betyde, at der skal finansieres kr. 5.007.238 til køb af aktierne i selskabet, hvilket i det nuværende marked kan være svært og i værste fald give erhverver alvorlige økonomiske problemer.

4.1.2.3. Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse

En anden mulighed for generationsskifte er, at foretage generationsskiftet uden anvendelse af reglerne om succession, men med gaveoverdragelse.

Ligesom ved foregående eksempel, medfører dette beskatning hos overdrager på kr. 2.066.416 jf. Figur 11.

Ved overdragelse med gave vil overdrager selv skulle finansiere kr. 2.066.416 til betaling af skatten, da aktierne i selskaber er givet som gave, og derfor ikke udløser nogen betaling fra erhverver til overdrager.

For erhverver, som er omfattet af boafgiftslovens § 22, vil overdragelse med gave betyde en beskatning af handelsværdien af aktierne på 15% for beløbet, der overstiger kr. 58.700 jf. boafgiftslovens § 23 stk. 1 (bedsteforældre og stedforældre dog 36,25% jf. boafgiftslovens § 23, stk. 2). For erhverver vil dette betyde, at følgende gaveafgift ville skulle finansieres:

Figur 13: Erhververs gaveafgift

Handelsværdi, jf. 1982-cirkulære	5.077.238
- Bundfradrag	- 58.700
Grundlag for gaveafgift	5.018.538
Gaveafgift, 15%	752.781

4.1.2.4. Generationsskifte med succession

Når man succederer uden gaveoverdragelse, vil overdrager ikke blive beskattet af avancen og vil derfor modtage den fulde handelsværdi. Erhverver overtager derimod til handelsværdi og succederer i overdragets skattemæssige værdier og den udskudte skat der hertil følger. Dette vil umiddelbart ikke være fordelagtigt for erhverver.

4.1.2.5. Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse på størrelse med passivpost

Endvidere er der muligheden for generationsskifte med succession og gaveoverdragelse på størrelse med passivposten. Her bliver overdrager ikke beskattet af avancen, da erhverver indtræder i overdragets skattemæssige værdier.

Som beskrevet i tidligere afsnit udgør passivposten 22% af den avance, der ville være opstået ved et normalt salg af aktierne jf. kildeskattelovens § 33d, stk. 2 og 3.

Ved overdragelse indenfor personkredsen omfattet af boafgiftslovens § 22, udgør passivposten følgende:

Figur 14: Passivposten

Avance jf. Figur 10	4.952.238
Passivpost, 22%	1.089.492

Ved overdragelse indenfor personkredsen omfattet af boafgiftslovens § 22, sparer erhverver altså her, hvad der svarer til passivposten kr. 1.089.492, og overdrager vil ikke skulle betale skatten af avancen.

Figur 15: Fortjeneste for overdrager / Købssum for erhverver

Handelsværdi, jf. 1982-cirkulære	5.077.238
- Passivpost, 22%	- 1.089.492
Salgssum / Købssum	3.987.745

4.1.2.6. Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse

Den sidste mulighed for generationsskifte af selskaber, der vil blive illustreret, er med succession og gaveoverdragelse, som svarer til handelsværdien.

I dette tilfælde vil overdrager ikke få nogle penge og dermed overdrage hele selskabet uden at få betaling. For erhverver betyder dette et mindre likviditetskrav, da det kun er gaveafgiften, der skal finansieres.

Overdragelse indenfor personkredsen omfattet af boafgiftslovens §22, kan illustreres som følger:

Figur 16: Erhververs gaveafgift

Handelsværdi, jf. 1982-cirkulære	5.077.238
- Passivpost, 22%	-1.089.492
- Bundfradrag, gave	-58.700
Grundlag for gaveafgift	3.929.045
Gaveafgift, 15%	589.357

Dette vil for overdrager betyde, at der kun skal finansieres kr. 589.357 til overtagelse af selskabet, hvilket er betydeligt mindre og mere fordelagtigt end de andre eksempler.

4.1.3. Fordele og ulemper

Når det skal besluttet, om man vil anvende regelsættet i ABL § 34 i forbindelse med generationsskifte, er det væsentligt, at forholde sig til både fordele og ulemper ved regelsættet. Det er vores vurdering at fordele og ulemper ved ABL § 34 kan opdeles således:

Fordele

Det grundlæggende element i overdragelse af en virksomhed med succession er muligheden for udskydelse af den latente skat der påhviler overdrageren. Gennem dette regelsæt er der mulighed for et generationsskifte med relative lavt finansieringsbehov. Med udgangspunkt i selve virksomheden giver regelsættet mulighed for at fortsætte upåvirket af generationsskiftet, hvilket ligeledes har været målsætningen fra lovgivers side som beskrevet tidligere.

Successionsreglerne indeholder ligeledes mulighed for anvendelse af regler omkring modregning af passivposten jf. afsnit 3.1.2.3. Denne mulighed er i lighed med 1982-cirkulæret med til at mindske værdiansættelsen af overdragelsessummen og dermed erhvervs økonomiske forpligtelser.

Ulemper

Den skattemæssige forpligtigelse der overdrages fra overdrager til erhverver vil have væsentlige konsekvenser for erhverver, såfremt ejertiden bliver uforudset kort. En hensigtsmæssig overdragelse med succession vil derfor være afhængig af erhververs fremadrettede ejertid. Et generationsskifte med succession involverer ofte et gaveelement, hvilket kan give problematik, såfremt erhverver ikke er enebarn, da forældre som oftest vil ønske at behandle deres børn ligeligt.

Med udgangspunkt i den overdragne virksomhed kan det være en ulempe, at værdiansættelsen af virksomheden ikke behandles ens i ABL §§ 34 og 35. Dette skal ses ud fra det synspunkt, at virksomhedens fortsatte drift ville være bedre tjent ved en overdragelse til en medarbejder frem for eksempelvis til virksomhedsejerens søn. Med henvisning til afsnit 3.1.3. og 3.2.3. kan der være væsentlig forskel på værdiansættelsen af virksomheden, hvorfor der kan være omstændigheder der medfører, at overdragelse ikke bliver til en nær medarbejder, men derimod til en søn eller en helt tredje.

4.1.4. Delkonklusion

Nedenfor er illustreret hvilke indtægter/udgifter, der er for overdrager og erhverver ved valg af de forskellige muligheder illustreret i ovenfor anførte eksempler.

Figur 17: Likviditetsmæssig gevinst/byrde her og nu

Metode	Overdragets provenu efter skat	Erhverver skal finansiere
Til personkreds omfattet af BAL § 22		
Uden succession	3.010.822	-5.077.238
Uden succession, med gave	-2.066.416	-752.781
Med succession	5.077.238	-5.077.238
Med succession, gave svarende til passivpost	3.987.745	-3.987.745
Med succession, gave svarende til handelsværdi	0	-589.357

Der er her tydelig forskel på, hvilken indtægt overdrager får, og hvor meget erhverver skal ud at finansiere, og man må derfor konkludere, at lovgivers hensigt ifht. at lette den likviditetsmæssige byrde ved indførelse af successionsreglerne er opfyldt, da reglerne tydeligvis giver bedre muligheder for at generationsskifte med mindre likviditetsmæssig byrde jf. illustreret ovenfor.

Ved overdragelse indenfor personkredsen omfattet af boafgiftslovens § 22, vil det for overdrager være mest fordelagtigt at overdrage med succession og uden gave. Denne løsning vil dog være en af de mindst fordelagtige for erhverver, da denne løsning kræver stor finansiering. For erhverver vil det helt sikkert være overdragelse med succession og fuld gave der vil være mindst kapitaltunge. Forskellen mellem den mest og mindst kapitaltunge overdragelse er knap 4,5 mio. kr.

Ovenfor anførte eksempler ville kunne kombineres på anden vis med større eller mindre gave alt efter behovet hos overdrager og erhverver.

4.2. ABL § 35

4.2.1. Værdiansættelse

Da værdiansættelsen fastsættes på baggrund af forhandlinger mellem den nære medarbejder og overdrager, som er uafhængige parter, vil vi i nedenstående eksempler forudsætte, at parterne har aftalt en samlet handelsværdi for koncernen på i alt kr. 7.000.000.

4.2.2. Eksempler på generationsskifte efter ABL § 35

Med udgangspunkt i handelsværdien for koncernen, belyses nedenfor, de forskelle der er for erhverver og overdrager ved beskatning og finansiering, alt efter hvilken løsning der vælges.

Følgende vil blive illustreret:

- Generationsskifte uden succession
- Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse
- Generationsskifte med succession
- Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse
- Generationsskifte med succession og delvis gaveoverdragelse

4.2.2.1. Generationsskifte uden succession

Første mulighed, der vil blive illustreret, er generationsskifte af Holding ApS uden succession. Ved overdragelse uden succession betyder det, at overdrager vil blive beskattet af avancen ved salg af selskabet efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler om afståelse af aktier.

Avancen ved overdragelsen af aktierne i Holding ApS, kan illustreres som følgende:

Figur 18: Overdragers avance

Handelsværdi	7.000.000
- Anskaffelsessum	- 125.000
Avance	6.875.000

Jf. personskattelovens § 8a beskattes aktieindkomst indtil kr. 48.300 med 28%. Hvis man er gift, kan man hvis ægtefællen ikke udnytter sit bundfradrag, udnytte dette (og har altså det dobbelte), 28% indtil kr. 96.600. Aktieindkomst over grundbeløbet, vil blive beskattet med 42% jf. personskattelovens § 8 a, stk. 2. Overdrageren vil da skulle betale følgende skat i forbindelse med overdragelsen:

Figur 19: Skat af avancen

28% op til 48.300	13.524
42% over 48.300	2.867.214
Skat af avancen	2.880.738

Overdrager vil efter skat have følgende fortjeneste:

Figur 20: Overdragers fortjeneste

Salgssum	7.000.000
- Skat til betaling	- 2.880.738
Salgssum efter skat	4.119.262

Ved valg af denne model, vil det for overdrager betyde en indtægt efter skat på i alt kr. 4.119.262. For erhverver vil det betyde, at der skal finansieres kr. 7.000.000 til køb af aktierne i selskabet.

4.2.2.2. Generationsskifte uden succession, men med gaveoverdragelse

En anden mulighed for generationsskifte er, at foretage generationsskiftet uden anvendelse af reglerne om succession, men med gaveoverdragelse.

Ligesom ved foregående eksempel, medfører dette beskatning hos overdrager, uden at overdrager får overdragelsessummen, da det hele gives med gave. Det vil da betyde, at overdrager vil skulle finansiere kr. 2.880.738 jf. Figur 19.

Ved overdragelse med gaver til nær medarbejder, skal medarbejderen indkomstbeskattes jf. statsskattelovens § 4. For den nære medarbejder vil det betyde en beskatning gaven på i alt 51,5%³⁵, svarende til:

Figur 21: Skat af gave, nær medarbejder

Handelsværdi	7.000.000
Skat heraf, 51,5%	3.605.000

Den nære medarbejder vil da her kun skulle finansiere kr. 3.605.000, sammenlignet med hvis den nære medarbejder skulle købe selskabet, hvor denne ville skulle finansiere kr. 7.000.000.

4.2.2.3. Generationsskifte med succession

Modsætningsvis succession indenfor personkredsen omfattet af BAL § 22, kan det betale sig at lave ren succession til nær medarbejder, da det er

³⁵ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=133800>

muligt at give nedslag i handelsværdien med den latente skat, der påhviler aktivet.

Skatten der påhviler aktivet er den skat overdrager ville skulle have betalt, hvis der ikke blev overdraget med succession, jf. Figur 19. Denne skat skal kursfastsættes alt efter forventningerne til indfrielsen. I vores eksempel fastsættes den til kurs 80.

Figur 22: Kursværdi af skatten

Skat af avancen	2.880.738
Latent skat, kurs 80	2.304.590

Overdragelsessummen for anparterne efter modregning af den latente skat, vil da være:

Figur 23: Overdragelses sum

Handelsværdi	7.000.000
- Latent skat	- 2.304.590
Overdragelses sum	4.695.410

4.2.2.4. Generationsskifte med succession og gaveoverdragelse

Ligesom ved overdragelse indenfor personkredsen omfattet af BAL § 22 er der mulighed for at få nedsættes med passivposten. Ved overdragelse til en nær medarbejder med succession er det dog også muligt som beskrevet i ovenfor nævnte eksempel at nedsætte overdragelsessummen med den latente skat der påhviler aktivet. Det er ikke muligt at få nedsættelse efter begge regler. Man vil her kunne få nedsættelse efter den der er mest gunstig for skatteyderen.

Ved generationsskifte af selskaber med succession og gaveoverdragelse, som svarer til handelsværdien kan følgende muligheder anvendes:

Figur 24: Sammenholdelse af KSL § 33C og § 33D

	KSL § 33 C	KSL § 33 D
Handelsværdi	7.000.000	7.000.000
Latent skat, kursværdi	- 2.304.590	
Passivpost, 22% af kr. 6.875.000		- 1.512.500
Gave	4.695.410	5.487.500

Gaveværdien efter KSL § 33 C vil da danne grundlag for beskattningen, da denne giver den laveste værdi.

Figur 25: Skat ved gave

Gaveværdi jf. Figur 24	4.695.410
Skat, 51,5%	2.418.136

Overdrager vil her ikke få nogle penge, da denne overdrager det hele med gave. Erhverver vil derimod skulle finansiere kr. 2.418.136 til betaling af skat af gaven, hvilket er mere gunstigt for erhverver end de andre eksempler.

4.2.2.5. Generationsskifte med succession og delvis gaveoverdragelse

Den sidste mulighed for generationsskifte af selskaber, der vil blive illustreret er med succession og delvis gaveoverdragelse. I nedenfor anførte situation vil gaven størrelse udgøre kr. 2.000.000.

Erhverver vil da skulle indkomstbeskattet af kr. 2.000.000 jf. nedenstående:

Figur 26: Skat af gave, nær medarbejder

Gavegrundlag	2.000.000
Skat heraf, 51,5%	1.030.000

Det vil betyde at erhverver vil skulle finansiere følgende:

Figur 27: Erhververs finansiering ved delvis gave

Handelsværdi, jf. Figur 24	4.695.410
- Gave	- 2.000.000
Overdragelsessum	2.695.410
Skat af gaven	1.030.000
Til finansiering i alt	3.725.410

Ved succession med delvis gaveoverdragelse på kr. 2.000.000 vil det betyde at erhverver skal finansiere kr. 970.000 mindre end hvis der ikke forelå gave. For overdrager vil det betyde kr. 2.000.000 mindre for virksomheden end hvis der blev overdraget uden gave.

4.2.3. Fordele og ulemper

Når det skal besluttet, om man vil anvende regelsættet i ABL § 35 i forbindelse med generationsskifte, er det væsentligt, at forholde sig til både fordele og ulemper ved regelsættet. Det er vores vurdering at fordele og ulemper ved ABL § 35 kan opdeles således:

Fordele

I lighed med succession efter ABL 34 giver succession til nær medarbejder efter ABL § 35 mulighed for, at den udskudte skat overføres fra overdrager til erhverver. Den udskudte skat kan betragtes som et rente- og afdragsfrit lån hos SKAT, der hjælper erhverver med finansieringen, idet købsprisen reduceres væsentligt ved overdragelse med succession i forhold til overdragelse uden succession.

At ABL § 35 stk. 1 stiller krav om en ansættelsesperiode kan betragtes som mulighed for erhverver at få værdifuld, om ikke nødvendigt, kendskab til virksomheden.

Ulemper

Som det fremgår i afsnit 3.2.2. vil der ved værdiansættelsen af virksomheden indgå en kursfastsættelse af skatteforpligtelsen. Denne kursfastsættelse kan være et problemfyldt punkt, da parterne som udgangspunkt vil have modstridende interesser.

Som det kan være en fordel, at erhverver skal være ansat i en periode, kan det ligeledes være en ulempe. Er erhverver ikke tidligere ansat i virksomheden, men først er blevet ansat med henblik på generationsskiftet, kan der opstå uforudsete samarbejdsproblemer mellem overdrager og erhverver, hvilket i yderste tilfælde vil være til hindring for generationsskiftet.

Det tidsmæssige aspekt i ansættelsesperioden vil alt andet lige påvirke værdiansættelsen af virksomheden. Har virksomheden eksempelvis udviklet sig meget positivt i perioden efter ansættelsen af den planlagte erhverver vil dette medføre at værdiansættelsen af virksomheden er steget og derfor medfører en højere pris for erhverver. Hvordan denne regulering skal behandles parterne imellem kan derfor blive problematisk,

idet de som nævnt ovenfor vil have modstridende interesser. Dette problem kan eventuelt imødegås ved at aftale konsekvenser af forskellige budgetterede scenarier.

4.2.4. Delkonklusion

Nedenfor er illustreret hvilke indtægter/udgifter, der er for overdrager og erhverver ved valg af de forskellige muligheder illustreret i ovenfor anførte eksempler.

Figur 28: Likviditetsmæssig gevinst/byrde her og nu

Metode	Overdragets provenu efter skat	Erhverver skal finansiere
Til nær medarbejder		
Uden succession	4.119.262	- 7.000.000
Uden succession, med gave	- 2.880.738	- 3.605.000
Med succession	4.965.410	- 4.695.410
Med succession, gave svarende til handelsværdi	0	- 2.418.136
Med succession og delvis gave	2.695.410	- 3.725.410

Der er her tydelig forskel på, hvilken indtægt overdrager får, og hvor meget erhverver skal ud at finansiere. Man må derfor konkludere, at lovgivers hensigt ifht. at lette den likviditetsmæssige byrde ved indførelse af successionsreglerne er opfyldt, da reglerne tydeligvis giver bedre muligheder for at generationsskifte med mindre likviditetsmæssig byrder jf. illustreret ovenfor.

Ved overdragelse til nær medarbejder, vil det for overdrager være mest fordelagtigt at overdrage med succession. Denne løsning er dog ikke den mest optimale for erhverver. For erhverver vil det helt sikkert være

overdragelse med succession og fuld gave, der vil være mindst kapitaltung. Forskellen mellem den mest og mindst kapitaltunge overdragelse er knap 3,4 mio. kr.

Ovenfor anførte eksempler ville kunne kombineres på anden vis med større eller mindre gave alt efter behovet hos overdrager og erhverver.

4.3. ABL § 36

4.3.1. Værdiansættelse

Samme koncern som blev anvendt ved værdiansættelse efter reglerne i cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, vil blive anvendt til at belyse reglerne i TSS-cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000.

Ved værdiansættelse jf. principperne i TSS-cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000 vil værdiansættelsen af Drift ApS være som følgende:

Figur 29: Værdiansættelse af Drift ApS

	2010	2009	2008
Resultat før skat	1.432.000	1.300.000	980.000
Renteindtægter	- 60.000	- 30.000	- 10.000
Renteomkostninger	8.000	10.000	20.000
Reguleret resultat	1.380.000	1.280.000	990.000
Vægtning	3	2	1
Vægtet resultat			1.281.667
Udviklingstendens (sidste års resultat - første års resultat)/2			195.000
Forrentning af alle aktiver (5% + 3%)		- 584.000	
- Likvide beholdninger (5% + 3%)		240.000	- 344.000

Rest til forrentning af goodwill		1.132.667
Kapitaliseringsfaktor (8% + 5% over 7 år)		2.854.320
Beregnet goodwill		2.854.320
Udskudt skat af beregnet goodwill, 25%		- 713.580
Egenkapital ultimo 2010	3.339.000	
Afsat udbytte	0	3.339.000
Beregnet værdi inkl. Goodwill		5.479.740

Med baggrund i sidste aflagte årsrapport fra 2010 jf. bilag 1, er selskabet Drift ApS værdiansat.

Også ved værdiansættelse af Ejendom ApS, vil denne være baseret på gennemgået principper og retningslinjer beskrevet i afsnit 3.3.3.1.

Ligesom ved værdiansættelse efter cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 forudsættes det, at den i årsrapporten optagne værdi af ejendommen svarer til den offentlige ejendomsvurdering. Endvidere forudsættes det, at kursen på prioritetsgælden i årsrapporten svarer til kursen på overdragelsestidspunktet. Værdiansættelsen af Ejendom ApS er som følgende:

Figur 30: Værdiansættelse af Ejendom ApS

	2010	2009	2008
Resultat før skat	320.000	300.000	1.790.000
Renteindtægter	-20.000	-10.000	-10.000
Renteomkostninger	100.000	110.000	120.000
Reguleret resultat	400.000	400.000	1.900.000
Vægtning	3	2	1

Vægtet resultat		650.000
Udviklingstendens (sidste års resultat - første års resultat)/2		- 750.000
Forrentning af alle aktiver (5% + 3%)	- 557.400	
- Likvide beholdninger (5% + 3%)	33.400	- 524.000
Rest til forrentning af goodwill		- 624.000
Kapitaliseringsfaktor (8% + 5% over 7 år)		- 1.572.480
Beregnet goodwill		- 1.572.480
Ved negativ goodwill indregnes denne til 0.		
Beregnet goodwill, indregnes til		0
Udskudt skat af beregnet goodwill, 25%		0
Egenkapital ultimo 2010	1.932.500	
Afsat udbytte	0	1.932.500
Beregnet værdi inkl. Goodwill		1.932.500

Når den beregnede goodwill er negativ, indregnes denne til 0 i iht. 2000-10 cirkulæret.

Med udgangspunkt i værdiansættelsen for Ejendom ApS og Drift ApS, er værdiansættelsen for Holding ApS som følgende:

Figur 31: Værdiansættelse af Holding ApS

Indre værdi jf. årsrapport	5.009.950
- Bogførte kapitalandele	- 5.271.500
Handelsværdi Drift ApS	5.479.740
Handelsværdi Ejendom ApS	1.932.500
Beregnet værdi	7.150.690

4.3.2. Eksempler på generationsskifte efter ABL § 36

Ved anvendelse af reglerne om aktieombytning har aktionæren mulighed for at overdrage sine aktier i et selskab til et andet selskab uden beskatning, når betingelserne herfor er opfyldt.

I forbindelse med en aktieombytning er der flere muligheder for at gennemføre et generationsskifte. Følgende scenarier vil blive gennemgået og illustreret:

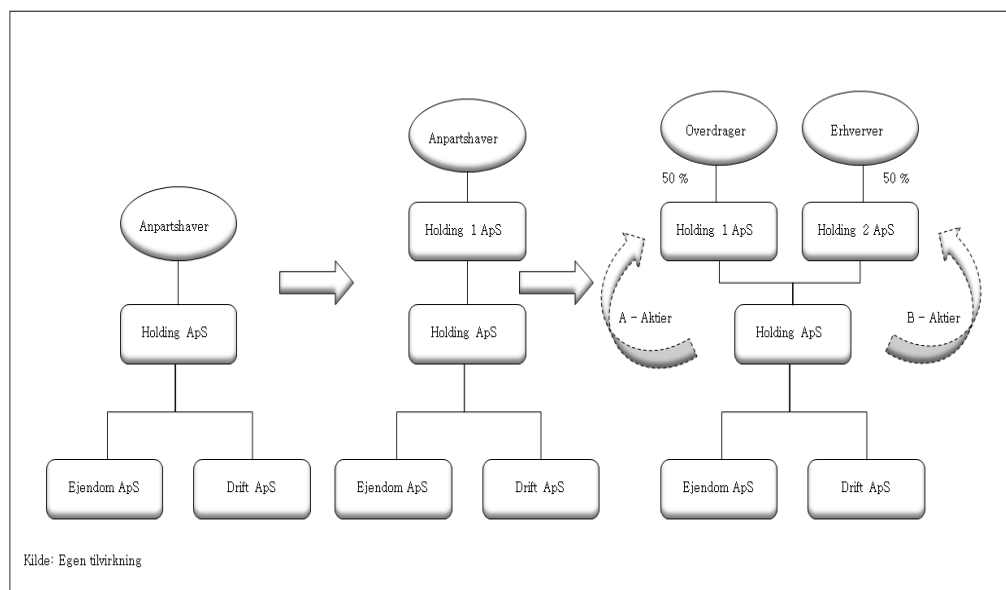
- Generationsskifte ved hjælp af A- og B-aktiemodellen
- Generationsskifte ved hjælp af en ugentlig fusion
- Generationsskifte ved salg efter slankning af selskab

4.3.2.1. A-/B-aktier

Denne metode er en opdeling af selskabets aktier i aktieklasser, A- og B-aktier. A-aktien bliver tilknyttet en forlods udbytte af et givent beløb og/eller periode. Den gamle aktionær vil besidde A-aktierne og den nye aktionær vil købe eller tegne B-aktierne³⁶. Jf. den i opgaven tidligere nævnte selskabskonstruktion vil generationsskiftet da blive gennemført jf. nedenfor illustreret:

³⁶ Deloitte, Ejer - og generationsskifte af virksomhed, s. 58

Figur 32: Aktieombytning med efterfølgende salg

Første fase vil være, at ejeren foretager en skattefri aktieombytning, hvor aktierne i Holding ApS ombyttes med nye aktier i et nystiftet selskab, som i dette eksempel kaldes Holding 1 ApS. Dette medfører, at anpartshaveren i eksemplet ikke længere ejer Holding ApS personligt, men i stedet ejer det igennem Holding 1 ApS.

Det er vores vurdering, at den skattefri aktieombytning kun kan foretages uden tilladelse, da generationsskifte i sig selv ikke er en forretningsmæssig begrundelse. Der kan dog være flere faktorer, der spiller ind, når SKAT skal vurdere, om der er forretningsmæssig begrundelse – Men i dette eksempel foretages der ikke en yderligere vurdering heraf. Ved anvendelse af reglerne om skattefri aktieombytning uden tilladelse, vil det ikke for aktionæren være muligt at afstå aktierne i en periode på 3 år efter ombytningen – gøres dette vil den skattefri aktieombytning blive skattepligtig.

Anden fase vil være etablering af A- og B-aktier. Dette kan gøres enten ved en kapitaludvidelse eller ved en opdeling af allerede eksisterende aktier³⁷. Da eksemplet er relateret til et generationsskifte uden tilladelse vælges kapitaludvidelsen grundet holdingkravet.

Det nystiftede selskab Holding 1 ApS, er stiftet med A-aktier af kr. 80.000. Efter en gennemførelse af vedtægtsændring i Holding ApS vil kapitalen blive udvidet med B-aktier af kr. 80.000, som tegnes af erhververens nystiftede selskab, kaldet Holding 2 ApS. Det er her vigtigt, at der ikke sker en formueforskydning, da dette vil blive sidestillet med afståelse af aktierne og medføre beskatning. Det er derfor vigtigt, at den nye ejer tegner aktier til markedskursen.

Foretages transaktionen mellem interesseforbundne parter finder værdiansættelsesprincipperne i TSS-cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000 anvendelse. Værdien beregnet ovenfor vil blive anvendt til nedenstående beregning.

Til beregning af udbyttefordelens størrelse er der i TfS 2004, 832 fastlagt følgende beregningsformel:

Ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløb) –tegningsbeløb delt med ejerandel

$$(50\% \text{ af } (7.150.690 + 80.000) - 80.000) / 50\% = \text{kr. } 7.070.690$$

Dette beløb er værdien nu og her, men da udbyttet typisk vil blive udloddet over en længere årrække, skal forlodsudbyttet korrigeres med en

³⁷ TfS 2011,714

forrentning af beløbet. Rentesatsen tager udgangspunkt i det eksterne finansieringsrenteniveau reduceret for skat.

Foretages transaktionen mellem ikke-interesseforbundne parter, vil prisen blive fastlagt parterne imellem. Parternes aftalte pris vil som udgangspunkt blive godkendt, hvis denne er inden for rimelighedens grænser jf. TfS 2010, 988 SR. Ansatte er som udgangspunkt ikke-interesseforbundne parter med det selskab de indtræder i.

Beregningsmodellen som er illustreret ovenfor kan også bruges mellem ikke-interesseforbundne parter jf. TfS 2008 1245 SR. I de tilfælde, hvor parterne fastsætter prisen, kan SKAT foretage kontrol heraf. Vurderer SKAT, at prisen er for fordelagtig i forhold til en ansat, kan der være risiko for beskatning hos den ansatte³⁸.

Den endelige overdragelse af den resterende selskabskapital vil blive foretaget ved at Holding 1 ApS tilbagesælger sine aktier til Holding ApS eller sælger dem til Holding 2 ApS, hvorefter Holding 2 ApS vil besidde 100% af selskabskapitalen.

Konsekvenser for overdrager og Holding 1 ApS

For overdrager vil der ikke være skattemæssige konsekvenser ved denne konstruktion. Overdrager beskattes såfremt Holding 1 ApS udlodder udbytte, selskabets likvideres eller sælges. I disse situationer vil overdragerens provenu blive beskattet som aktieindkomst.

Anvendes denne konstruktionen vil forlodsudbytteretten ofte blive bundet op på en periode, hvortil udbyttet skal være udloddet. Såfremt hele forlodsudbyttet ikke er blevet udloddet, vil den resterende del gå tabt³⁹. I

³⁸ TfS 2011,714

³⁹ TfS 2011,714

denne sammenhæng er det væsentligt, at den manglende udlodning ikke skyldes et ønske om formueoverførsel, men er begrundet i selskabets manglende evne til at foretage udlodningen⁴⁰.

For Holding 1 ApS har denne konstruktion som udgangspunkt ingen konsekvenser. Selskabet skal dog beholde aktierne i minimum 3 år, da et salg indenfor 3 år vil gøre den skattefri aktieombytning skattepligtig. Tilbagesalg af aktier til udstedende selskab vil være skattefrit, da selskabet ejer over 10% og derfor kategoriseres som datterselskabsaktier jf. ABL § 4 A.

Konsekvenser for erhverver og Holding 2 ApS

Såfremt aktierne er tegnet til markedskurs, og der ikke er sket en formueforskydning i forbindelse med udbytteudlodning, er der ingen skattemæssige konsekvenser for erhverver.

Erhververs finansieringsbyrde lettes, da denne kun vil skulle finansiere kr. 80.000 til stiftelse af Holding 2 ApS. Da de betaler "værdien af aktierne" via forlodsudbytte, vil erhverver ikke være pålagt yderligere finansiering.

Den resterende del af aktierne vil ved Holding 1 ApS's tilbagesalg blive finansieret af Holding ApS's frie midler, hvorfor der heller ikke her ville skulle findes yderligere finansiering fra erhverver eller Holding 2 ApS.

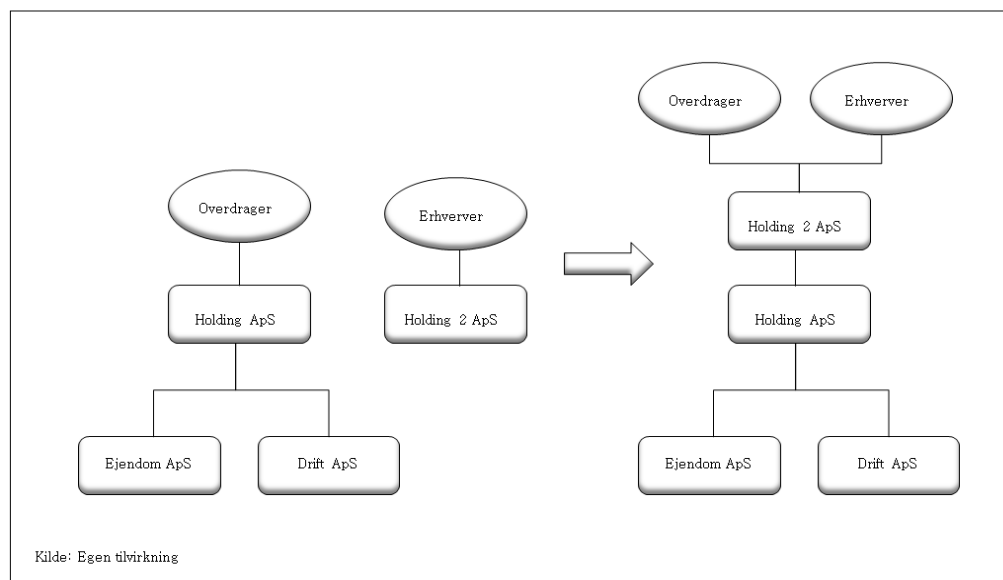
4.3.2.2. Uegentlig fusion

Ved en aktieombytning kan man enten overdrage til et eksisterende selskab eller til et nystiftet selskab. Når man overdrager til et eksisterende

⁴⁰ TfS 2011,714

selskab kaldes dette en uegentlig fusion⁴¹. Denne situation er illustreret nedenfor.

Figur 33: Uegentlig fusion

Denne metode vil kunne anvendes i den situation, hvor to eller flere personer driver hver deres virksomhed, hvor overdrager ønsker at træde tilbage efter en periode. Overdrager vil da kunne ombytte aktier i sit Holding ApS med aktier i Holding 2 ApS. Ejerandelen af aktierne i Holding 2 ApS bliver bestemt ud fra værdien af Holding ApS sammenholdt med værdien af Holding 2 ApS, således at der ikke sker en formueforskydning.

Ud fra det synspunkt, at konstruktionen udelukkende anvendes på baggrund af et generationsskifte til familien, skal aktieombytningen foretages uden tilladelse. Konstruktionen vil dog oftest blive anvendt ved et glidende generationsskifte til 3-mand uden for familien og derfor kunne tillægges forretningsmæssige årsager, hvilket ikke behandles yderligere.

⁴¹ Deloitte, Ejer- og generationsskifte af virksomhed, s. 63

Da den skattefri aktieombytning sker uden tilladelse, kan overdrager ikke sælge sine aktier før efter en periode på 3 år. Efter denne 3-årige periode vil overdrager skattefrit kunne enten:

1. Tilbagesælge sine aktier til udstedende selskab
2. Sælge aktierne til erhverver eller tredjemand

Konsekvenser for overdrager

Ved tilbagesalg af aktier til udstedende selskab, vil overdrager blive beskattet af hele salgssummen som udbytte, og vil ikke have mulighed for at reducere afståelsessummen med aktiernes anskaffelsessum jf. Ligningslovens § 16 B, stk. 1.

Salg af aktierne til erhverver eller tredjemand vil medføre beskatning af avancen som aktieindkomst. Ved opgørelse af avance vil den oprindelige anskaffelsessummen kunne fratrækkes.

Konsekvenser for erhverver

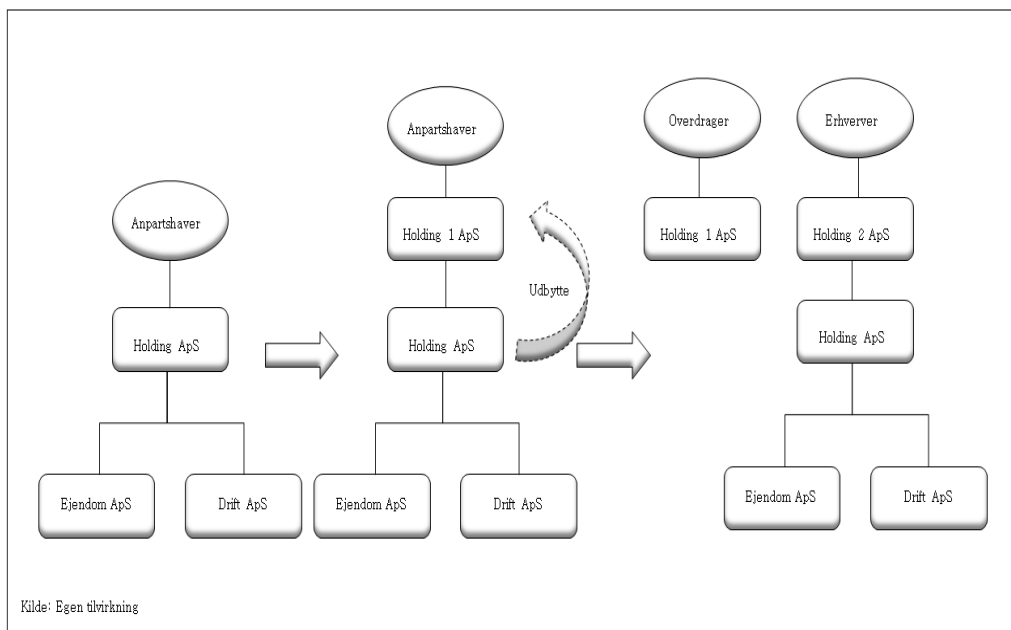
Det har for erhverver ingen skattemæssige konsekvenser.

4.3.2.3. Salg efter slankning af selskab

Den tredje mulighed for generationsskifte kunne være en slankning af driftsselskabet. Dette gøres ved, at aktionæren laver en skattefri aktieombytning, hvorefter man udlodder udbytte fra driftsselskabet til holdingselskabet. Denne model finder typisk anvendelse på situationer, hvori der er opsparet mere kapital i driftsselskabet end nødvendigt til driften. Man sænker derved selskabets værdi og gør det mere attraktivt for en eventuel køber.

Den skattefrie aktieombytning vil blive foretaget uden tilladelse, da der ikke foreligger en forretningsmæssig begrundelse.

Figur 34: Salg efter slankning af selskab

Reglerne om skattefri aktieombytning uden tilladelse medfører som beskrevet tidligere i afhandlingen et holdingkrav, om aktierne først kan sælges skattefrit efter en periode på 3 år.

Man vil derfor efter 3 år skattefrit kunne følgende:

1. Sælge alle aktier i selskabet på en gang
2. Sælge aktierne ad flere omgange
3. Sælge en del af aktierne og tilbagesælge den resterende del til udstedende selskab

Konsekvenser for overdrager og Holding 1 ApS

Der er ingen skattemæssige konsekvenser for overdrager ved denne konstruktion. Overdrager vil først blive beskattet i den situation hvor Holding 1 ApS udlodder udbytte, selskabets likvideres eller sælges. I den situation vil overdragets provenu blive beskattet som aktieindkomst, 28% op til 48.300 og 42% af resten. Hvis overdrager ikke har anden

aktieindkomst, vil en udlodning over flere år kunne anbefales, da man ville kunne udnytte udlodnings muligheden til de 28%.

For Holding 1 ApS har denne konstruktion som udgangspunkt ingen konsekvenser. Selskabet skal dog holde aktierne i minimum 3 år, da et salg inden 3 år vil gøre den skattefri aktieombytning skattepligtig.

Konsekvenser for erhverver og Holding 2 ApS

Ved denne konstruktion vil erhverver kunne købe selskabet billigere, da al unødigt likviditet er udloddet, og værdien af selskabet derfor er mindsket. Likviditet til finansiering af købesummen skal dog fremskaffes. Størrelsen af finansieringen afhænger selvfølgelig af hvilken model, der anvendes.

4.3.3. Fordele og ulemper

Når det skal besluttes, om man vil anvende regelsættet i ABL § 36 i forbindelse med generationsskifte, er det væsentligt, at forholde sig til både fordele og ulemper ved regelsættet. Det er vores vurdering at fordele og ulemper ved ABL § 36 kan opdeles således:

Fordele

Etableringen af holdingselskabet giver mulighed for at minimere risikoen i driftsselskabet, da overskydende likviditet skattefrit kan udloddes til holdingselskabet. Dette udbytte kan kapitalejeren af holdingselskabet derefter disponerer over under hensyntagen til behov og skattemæssige konsekvenser ved udlodning. Udbytte der ikke videreudloddet til kapitalejeren kan eventuelt anvendes til at understøtte driftsselskabet såfremt dette skulle blive nødvendigt. Det skal her bemærkes, at denne fordel ikke kun er gældende i relation til et generationsskifte.

Den såkaldte slankning er tillige yderst relevant med henblik på generationsskifte. Gennem en udlodning af overskydende likviditet i

driftsselskabet er der mulighed for at "slanke" selskabet, der giver bedre betingelser for et generationsskifte enten til børn, medarbejdere eller fremmede investorer.

Aktieombytning giver den oplagte og mest iøjnefaldende fordel, at holdingselskabet kan frasælge driftsselskabet enten delvist eller i sin helhed skattefrit efter en ejertid på 3 år. På baggrund af dette skattemæssige aspekt vil aktieombytning altid være interessant i forbindelse med planlægning af et generationsskifte.

Ulemper

I relation til generationsskiftet er det væsentligt at bemærke, at datterselskaber ikke kan overdrages med succession, hvorfor en etablering af holdingselskabet afskærer mulighed for at overdrage driftsselskabet med succession.

Ved en skattefri aktieombytning gælder et holdingkravet, der medfører at man ikke kan afstå selskabet indenfor 3 år uden den skattefrie aktieombytning vil blive skattepligtig. Dette krav omfatter endvidere kapitaludvidelse, som sidestilles med salg.

Det skal dog bemærkes, at der er mulighed for dispensation, såfremt der er foretaget aktieombytning med tilladelse.

Ejertidskravet medfører, at en skattefri aktieombytning ikke er anvendelig, såfremt et eventuelt generationsskifte skal ske nu og her.

4.4. Delkonklusion

I forbindelse med at der skal gennemføres en skattefri aktieombytning, skal det overvejes, hvorvidt man ønsker at anvende det subjektive eller det objektive regelsæt. Anvendelse af det objektive regelsæt i ABL § 36, stk. 6

er grundlæggende begrundet i, at et regelsæt er overholdt, hvorfor skattemyndighedernes tilladelse ikke vurderes nødvendigt. I praksis har det dog vist sig, at anvendelse af det objektive regelsæt ofte har medført indhentning af bindende ligningssvar forud for aktieombytning for at afklare, om betingelserne i det objektive regelsæt er opfyldt. I de tilfælde, hvor anvendelse af det objektive regelsæt medfører indhentning af bindende ligningssvar, vil den tidsmæssige behandling fra skattemyndighederne umiddelbart være den samme som ved ansøgning om tilladelse til skattefri aktieombytning.

Den helt klare forskel, mellem aktieombytning uden tilladelse mod aktieombytning med tilladelse, er muligheden for at gennemføre aktieombytningen, uanset om der foreligger en forretningsmæssig begrundelse eller ej. Det oplagte eksempel, hvor det objektive regelsæt kan anvendes, er i det tilfælde, hvor aktionæren ønsker at etablere et holdingselskab med det formål, at kunne udlodde overskydende likviditet fra driftsselskabet. Dette formål kan ikke kvalificeres som en forretningsmæssig begrundelse, hvorfor skattemyndighederne ikke vil give tilladelse til en skattefri aktieombytning.

Det vil derfor være omstændighederne og forudsætningerne i det enkelte tilfælde, der afgør, hvorvidt man skal anvende det subjektive eller det objektive regelsæt.

Reglerne om skattefri aktieombytning anvendes ofte i forbindelse med et generationsskifte. Som beskrevet i ovenfor anførte eksempler er der flere muligheder, hvorpå man kan kombinere en skattefri aktieombytning med andre handlinger for at foretage et generationsskifte.

A- og B-aktiemodellen er et godt værktøj i forbindelse med generationsskifte. Det giver køber, såvel familie, nær medarbejder som

tredjemand en fair chance for at kunne købe sig ind i virksomheden uden en stor økonomisk belastning, for til gengæld af give afkald på udbytte over en periode. Endvidere overtager erhverver ikke aktionærens skattemæssige værdier, som ville være tilfældet ved anvendelse af successionsreglerne, og erhverver har derfor ikke en udskudt skat, der vil kunne blive udløst senere ved et eventuelt salg.

Uegentlig fusion vil oftest kunne anvendes i forbindelse med et generationsskifte til tredjemand eller hvis en nær medarbejder eller et familiemedlem allerede driver en lignende virksomhed, hvortil de to virksomheder kan komplementere hinanden. Denne metode er ikke den mest nærliggende metode til generationsskifte.

Slankning af et selskab er ofte anvendt i forbindelse med forberedelse af salg af et selskab. Denne metode vil flytte midler fra datter- til moderselskab og derved gøre selskabet billigere, og derved mere attraktivt for en eventuel køber. Også denne model ville kunne anvendes ved salg til familie, nær medarbejder og tredjemand.

Modeller til generationsskifte er mange og kombinationerne heraf endnu flere. Det hele kommer an på den enkelte situation, hvorfor man ikke kan sige, at den ene model er mere optimal end den anden.

5. Overvejelser omkring lovgivningen

Med udgangspunkt i den historiske udvikling i ABL §§ 34, 35 og 36 som er beskrevet i afsnit 3.1.1., 3.2.1. og 3.3.1. har vi sammenholdt den oprindelige hensigt fra lovgivers side med vores egen vurdering af lovgivningen hensigtsmæssighed.

5.1. ABL § 34

Hensigten med loven

Formålet med indførelse af reglerne om succession var, at gøre det lettere at overdrage selskabsdrevet virksomheder uden at pålægge stor likviditets- og finansieringsbelastning, når der blev overdraget indenfor en bestemt personkreds. Man kunne derved holde virksomheden i gang⁴² og ikke lade den dø med sin ejer.

Lovgiver har derfor flere gange gennem årene, siden indførelse af reglerne om succession ved lov nr. 763 af 14. december 1988, foretaget ændringer for at lette generationsskifte processen for alle involverede parter.

Lovens hensigtsmæssighed

Lovændringen i 2002 var generelt med til at rette op på en række uhensigtsmæssigheder omkring den eksisterende lovgivning i forbindelse med generationsskifte. Lovændringen var med til at sikre, at en større andel af virksomhederne, der stod overfor et eventuelt generationsskifte kontra lukning, kunne drives videre på et hensigtsmæssigt og økonomisk fornuftigt grundlag.

Lovændringen i 2008, åbnede op for yderligere muligheder for at gennemføre et generationsskifte. Som tidligere nævnt, kan det have

⁴²www.skat.dk - Den juridiske vejledning 2011-2 - C.B.2.13.1

afgørende betydning for virksomhedens videreførelse, at der er mulighed for at anvende reglerne om succession. Enhver lempelse af kravene og udvidelse af mulighederne for at succedere er derfor en stor hjælp for virksomhederne og deres ejere, når der skal generationsskiftes. Alene ophævelse af hovedaktionærkravet åbner op for succession i levende live i en lang række tilfælde, hvor det ikke tidligere har været muligt, hvor man i stedet måtte vente, til ejeren af virksomheden var død. Mange familieejede virksomheder er måske allerede ved et eller flere tidligere generationsskifter blevet splittet ud over flere familiemedlemmer, hvorfor man allerede her er faldet udenfor de tidligere regler om at være hovedaktionær, jf. definition i aktieavancebeskatningslovens § 4. Disse virksomheder har derfor ikke tidligere kunnet overdrages ved hjælp af successionsreglerne i levende live, men har måttet vente til dødstidspunktet. Denne nye regel har gjort det muligt at generationsskifte på et tidspunkt, hvor den ældre generation stadig har mulighed for at overdrage og indkøre den yngre generation i virksomheden, og den yngre generation har derved mulighed for at trække på den ældre generations erfaringer. Man sikrer herved et glidende generationsskifte, der kan gavne alle parter.

Endvidere kan det af gaveafgiftsmæssige årsager være en fordel, at det nu er muligt at overdrage aktierne/anparterne på et tidligere tidspunkt. I de tilfælde, som beskrevet ovenfor, hvor der evt. tidligere har været et eller flere generationsskifter, hvor aktieposterne er blevet spredt, kan man have et ønske om at samle aktierne/anparterne hos en person. Tidligere har dette kun været muligt i de tilfælde, hvor kapitalejeren ejede aktier i henhold til aktieavancebeskatningslovens § 4, og det var således ikke muligt for den nye aktionær at succedere i de aktieposter, der måtte være ejet af mindretalsaktionærer. Man har derfor med fjernelse af hovedaktionærforholdet gjort det muligt at koncentrere aktieposterne på en person.

I de tilfælde, hvor ovenstående kunne være aktuelt, er det ikke sikkert, at alle de tidligere aktionærer er omfattet af personkredsen omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1, nr. 1., og man kan derfor ikke overdrage med succession som følge af familiemæssige relationer. Succession kan dog i nogen tilfælde alligevel anvendes, da det må antages at en person der har planer om at overtage alle aktier/anparter, må arbejde eller have arbejdet i virksomheden og derfor vil falde ind under reglerne om nær medarbejder jf. aktieavancebeskatningslovens § 35.

5.2. ABL § 35

Hensigten med loven

Formålet med indførelse af reglerne om succession var, at gøre det lettere at overdrage selskabsdrevet virksomheder uden at pålægge stor likviditets- og finansieringsbelastning, når der blev overdraget indenfor en bestemt personkreds. Denne personkreds bestod indtil 2002 kun af familiemedlemmer omfattet af BAL § 22. Men da det ikke altid var den mest optimale løsning at succedere til familiemedlemmer, udvidede man lovgivningen til også at omfatte nære medarbejdere, for derigennem at øge samt forbedre mulighederne for en videreførelse af virksomheden til den rette erhverver.

Lovens hensigtsmæssighed

Indførelsen af succession i 2002 til nær medarbejder er efter vores vurdering fornuftigt, da det ikke altid er et familiemedlem, der vil være den bedste eller rigtige til at videreføre virksomheden. I de situationer, hvor et familiemedlem ikke har de rigtige kvalifikationer til at videreføre virksomheden eller ikke har interesse herfor, er det oplagt, at en nær medarbejder med kendskab til virksomheden og de rigtige kvalifikationer har bedre mulighed for at videreføre virksomheden, hvis overdragelsen ikke pålægges en betydelig likviditetsmæssig byrde, som i sidste ende vil kunne betyde en lukning af virksomheden i stedet for en videreførelse.

5.3. ABL § 36

Hensigten med loven

Fusionsskattedirektivet

Hovedparten af de danske skattemæssige regler vedrørende skattefri omstrukturering, herunder aktieombytning, kan tilbageføres til EF ministerrådets direktiv 90/434/EØF fra 1990, bedre kendt som fusionsskattedirektivet⁴³, der blev vedtaget den 23. juli 1990 af de enkelte medlemslande i EU. Direktivet blev dog først indarbejdet i dansk lov ved lov nr. 219 af 1. april 1992. Tilpasningen af fusionsskatteloven er således ikke en direkte konsekvens af et dansk politisk ønske, men alene en konsekvens af Danmarks medlemskab af EU. Hvorvidt tilpasningen af den danske lovgivning ville ske, såfremt Danmark ikke var medlem af EU, kan ikke umiddelbart konkluderes.

Formålet med fusionsskattedirektivet var, at gøre det muligt at gennemføre grænseoverskridende omstruktureringer af selskaber uden at der foretages afståelsesbeskatning. Baggrunden for tilblivelsen af fusionsbeskatningsdirektivet var således, at give grænseoverskridende omstruktureringer de samme fordelagtige vilkår, som de nationale omstruktureringer allerede havde på daværende tidspunkt og dermed ophæve forskelsbehandlingen, der var på området⁴⁴. Direktivet omhandler foruden grænseoverskridende aktieombytning også fusioner, spaltninger samt tilførsel af aktiver.

Det overordnede ønske med fusionsskattedirektivet var at sikre, at sådanne transaktioner på tværs af landegrænser ikke forhindres af særlige begrænsninger, ulemper eller fordrejninger, men at det kan ske ud fra konkurrencemæssige neutrale skattemæssige regler⁴⁵.

⁴³ Lov nr. 219 af 1. april 1992 fremsat som L 20 1881/92, 1. indledning

⁴⁴ Rådets direktiv 90/434/EØF af 23. juli 1990

⁴⁵ Aktieombytning og egentlig fusion, side 45

ABL § 36 a

I 2007 kom endnu en væsentlig lovændring af de skattemæssige regler for omstrukturering, herunder aktieombytning. Modsat lovændringen i 1992 var denne ændring ikke påvirket fra international side, men direkte konsekvensen af et ønske fra den danske regering.

Hensigten med vedtagelsen af Lov nr. 343 af 18. april 2007 var at forbedre de skattemæssige rammevilkår for koncerner samt skabe en hensigtsmæssig erhvervsbeskatning i Danmark. Derudover var det hensigten, at simplificere skattefrie omstruktureringer for selskaber og dets ejere, ved at selskaberne får hurtigere og lettere adgang til at ændre koncernstrukturen⁴⁶.

Loven tilsigtede ligeledes at minimere de administrative byrder samtidig med, at de danske virksomheder skulle have samme muligheder for skattefrie omstruktureringer som hovedparten af konkurrenterne i EU⁴⁷.

ABL § 36, stk. 6

Senest i 2009 blev der vedtaget en ændring af reglerne vedrørende skattefrie omstruktureringer ved lov nr. 525 af 12. juni 2009. Lovændringen var en konsekvens af Forårspakken, hvis hovedformål var en hurtig skattenedsættelse med en gradvis finansiering⁴⁸. Ændringen af reglerne for skattefri omstrukturering, herunder aktieombytning, har derfor ikke været et direkte formål med Forårspakken, men derimod en konsekvens af ændringer for beskatning af aktieavance og udbytte.

⁴⁶ Lov nr. 343 af 18. april 2007 fremsat som L 110A 2006/07, 1. indledning

⁴⁷ Ligningsvejledningen 2011-1, S.D.6.1.1

⁴⁸ L 1995 2008/09 Lovforslag, 1.1. Forårspakke 2.0's hovedelementer

Lovens hensigtsmæssighed

Fusionsskattedirektivet

Fusionsskattedirektivet var en konsekvens af den internationale lovgivning, der bygger på det mål at skabe ensartede vilkår for virksomheder i de forskellige lande. Fusionsskattedirektivet er formuleret som et minimumsdirektiv, og i det omfang borgerne stilles bedre i de enkelte medlemsstater, konflikter dette ikke med direktivet⁴⁹. Det vurderes på baggrund heraf, at ændringen antages at være hensigtsmæssig.

ABL §§ 36 a og 36, stk. 6.

Skatteministeren anførte i bemærkningerne til lovforslaget til den dagældende § 36 a, at regelsættet om skattefri omstrukturering uden forudgående tilladelse indeholder en væsentlig forbedring af selskabernes retssikkerhed, men det letter ikke just rådgivernes opgave i forbindelse med en skattefri omstrukturering, idet det nødvendiggør en sammenholdelse af de to regelsæt. Betingelserne for at anvende de to regelsæt samt en vurdering af konsekvenserne af at anvende de respektive regelsæt vejet op mod de usikkerhedsfaktorer, der er i forbindelse med vurdering af forholdene i en tre-årig periode. Det er vores personlige vurdering, at antallet af ansøgninger om bindende ligningssvar samt sager hos SKAT i forbindelse med aktieombytning er steget markant siden lovændringen. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt ønsket om at minimere de administrative byrder er nået.

At lovgivningen er blevet 2-strengt, med mulighed for anvendelse af det objektive regelsæt, må antages kun at være hensigtsmæssig i og med, at muligheden for anvendelse af det subjektive regelsæt forsat er til stede. Lovændringen har således ikke ændret på det tidligere regelsæt, men blot udvidet mulighederne for den skattefri aktieombytning.

⁴⁹ Aktieombytning og uegentlig fusion s. 46

5.4. Finanslovsforslag 2012

I forbindelse med afslutningen af afhandlingen har den nye regering torsdag den 10. november 2011 fremlagt sine ændringsforslag til finansloven for 2012. Forslagene kendes dog kun i overskriftsform, mens de detaljerede lovforslag først fremkommer efter afhandlingens afslutning. I relevans til afhandlingen er det bemærket at mulighederne for skattefrie generationsskifter forringes markant ved, at grænsen for finansielle aktiver i den såkaldte pengetankregel nedsættes væsentlighedsgrænsen fra 75 % til 25 %.

Skærpelsen af pengetankreglen vil medfører markant færre skattefrie generationsskifter⁵⁰. Øgede skattebetalinger vil derfor reducere virksomhedernes muligheder for at investere og igangsætte ny initiativer, som kan skabe arbejdspladser.

Historisk set at har der inden for det sidste årti være løbende ændringer af væsentlighedsgrænsen der opstod i 2000, som et led i finanslovsforhandlinger for 2001. Med virkning fra 4. oktober 2000 blev det ikke længere muligt at succedere i selskaber såfremt mere en 25 % af aktivmassens handelsværdi bestod af passive investeringer eller mere end 25 % af indtægten stammede fra passiv kapitalanbringelse⁵¹. Væsentlighedsgrænsen blev ændret fra 25 % til 50 % allerede efter regeringsskifte i efterfølgende folketingsår 2001-02 ved lovforslaget L 194, som var en del af den nye regerings konkurrenceevnepakke. Det følger heraf, at den tidligere grænse på 25 % kunne begrænse videreførelsen af en ellers veldrevet og rentabel virksomhed⁵². I forarbejderne til denne lovændring fremhæves det blandt andet at den

⁵⁰ Depechen nr. 24 af 9. november 2011 –BDO.

⁵¹ Følger af ikrafttrædelsesbestemmelserne i lovforslaget L 36 (2000-01) § 3, stk. 2

⁵² Konkurrenceevnepakken (Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2002) s. 31

hidtidige væsentlighedsgrænse på 25 % kan have foranlediget velkonsoliderede virksomheder til at opføre sig uansvarligt, for på den måde at falde udenfor pengetankregelens rækkevidde. Senest ved ændring af pengetankreglen hvor grænsen blev rykket fra 50 % til 75 %, trådte i kraft den 1. januar 2007⁵³. Formålet med lovændringen var i lighed med forhøjelse i 2002 at forbedre muligheden for at også velkonsoliderede familiedrevne virksomheder at foretage generationsskifte med skattemæssig succession. Det fremgår af forarbejderne, at ændringen til dels er foranlediget af kapitalfondenes øgede interesse for danske virksomheder, og ændringen begrundes derfor med at *"...velkonsoliderede familieejede erhvervsvirksomheder kan begå sig i konkurrencen med f.eks. kapitalfonde"*⁵⁴. Dette skal blandt andet ses i lyset af kapitalfondenes stigende aktivitet i Danmark på daværende tidspunkt⁵⁵.

Omstrukturering som følge af pengetankreglen

Der har i praksis været flere sager om anvendelse af omstrukturering i relation til pengetankreglen. En meget interessant afgørelse er Skatterådets bindende svar i SKM 2006.627 SR, hvor Skatterådet tiltrådte at skatteyderen kunne gennemføre generationsskifte med succession, efter en skattefri spaltning med tilladelse⁵⁶. I den konkrete sag var tale om et selskab der blev spaltet i 6 selskaber, hvoraf 4 af selskaberne skulle overdrages til børnene mens et af de øvrige selskaber (skulle ikke overdrages) kunne anses som finansielt i henhold til pengetankreglen. Det oprindelige selskab kunne ikke klassificeres som finansielt, men væsentligt

⁵³ Lov nr. 1580 af 20. december 2006 om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre skattelove

⁵⁴ FT 2006-07, L 83, Tillæg A2906, bemærkninger til lovforslaget, pkt. 1

⁵⁵ Økonomisk Tema: Kapitalfonde, Økonomi og Erhvervsministeriet, November 2006, s. 8, fig. 2

⁵⁶ Afgørelsen er tillige kommenteret af Christiansen, Tommy V. i JUS 2006, 48, hvori der også anføres, hvordan denne afgørelse har stor betydning for mulighederne for at forberede et selskab til generationsskifte med succession.

at bemærke var at Skatterådet afslutter med at bemærke, at de finder det uden betydning, om koncernen kunne anses som et pengetankselskab forud for spaltningen. Man kan deraf udlede, at en spaltning af et pengetankselskab giver mulighed for succedere i et selskab stiftet som følge af spaltning såfremt dette selskab ikke er omfattet af pengetankreglen.

Konsekvenser som følge af lovændring

Da lovforslaget i skrivende stund kun kendes i overskriftsform kan vi kun forholde os til det udgangspunkt at alene grænsen på 75 % ændres til 25 %. Vi har i forbindelse med vores afhandling ikke kunne indhente statistik der viser udviklingen af gennemførte generationsskifter i perioden 2000-2011 hvor grænsen løbende er blevet reguleret, og dermed underbygge et postulat om at antallet af gennemførte skattefrie generationsskifter vil falde som følge af lovændringen, men blot tilslutte os BDO's opfattelse⁵⁷. Denne opfattelse skal samtidig ses i relation til de tidligere nævnte forarbejder til lovændringerne i henholdsvis 2002 og 2006, hvor ønsket har været at lempe regelsættet muliggøre et skattefrit generationsskifte med succession for flere familieejede virksomheder. Med henvisning til SKM 2006.627 SR som omtalt ovenfor kan lovændringen medfører et stigende antal skattefrie spaltninger med henblik på at kunne foretage generationsskifte med succession.

Afslutningsvis kan man konkludere at området har været præget af hyppige lovændringer siden pengetankreglen blev indført i aktieavancebeskatningsloven i 2000. Det er værd at bemærke, at reglen blev indført under en rød regering som efterfølgende er lempet i to trin af den tidligere siddende blå regering. Med den nuværende røde regering ændres væsentlighedsgrænsen tilbage til 25 % som var udgangspunktet fra den røde regering i 2000. På

⁵⁷ Depechen nr. 24 af 9. november 2011 –BDO.

baggrund af denne historiske udvikling er området næppe reguleret for sidste gang og kan meget vel blive berørt såfremt en blå regering igen skulle komme til magten i Danmark.

I forhold til nærværende afhandling vil det med indførelse af dette forslag betyde at Holding ApS ville blive kategoriseret som en finansiel virksomhed, da koncernens finansielle aktivitet overstiger grænsen på 25 %. Det vil da ikke være muligt at succedere i Holding ApS og man ville skulle finde andre alternative metoder for et evt. generationsskifte. Muligheden for alene at succedere i Drift ApS forligger stadig, men mulighederne for videreførelse af hele koncernen vil blive væsentligt begrænset, hvis forslaget godkendes.

6. Komparativ analyse af reglerne om succession og aktieombytning

Hvorvidt man vælger, at foretage et generationsskifte ved brug af ABL § 34-35 eller § 36, kommer i høj grad an på den enkelte situation samt hvilke ønsker de involverede parter har. Disse overordnede overvejelser, som er beskrevet i afsnit 2 omkring planlægning, skal sammenholdes med mulighederne i de to forskellige muligheder for at foretage generationsskifte. Følgende afsnit vil vi give en overordnet vurdering af hvilken model der passer bedst i nogle standardsituationer.

Hvornår skal man benytte ABL §§ 34 og 35 frem for ABL § 36?

Grundlæggende set er fordelene ved ABL § 34 muligheden for at værdiansætte virksomheden lavest muligt og dermed tilgodese erhverver. Dette kan både ske ved anvendelse af 1982-cirkulæret for de personer der er omfattet af BAL § 22, samt anvendelse af et gaveelement der giver mulighed for modregning af passivposten, der både kan anvendes ved succession til personer omfattet af BAL § 22 samt medarbejdere. Med dette som udgangspunkt vil ABL §§ 34 og 35 være at foretrække i de situationer, hvor overdrageren er godt økonomisk stillet og derfor ikke fremadrettet er afhængig af den højest mulige værdiansættelse og dermed gevinst ved generationsskiftet. Endvidere vil det ofte være en fordel, at det barn der generationsskiftes til er enebarn, da forældrene ofte ønsker at ligestille i tilfælde af flere børn.

Da anvendelse af ABL § 36 som udgangspunkt medfører et holdingkrav på 3 år, hvad enten der er tale om skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse, vil et generationsskifte kræve en planlægning, der er foretaget minimum 3 år forud for generationsskiftet. Denne forudgående planlægning er ikke en forudsætning for et generationsskifte med succession efter ABL

§§ 34 og 35, hvorfor der kan være omstændigheder der ikke gør det muligt at vente 3 år før generationsskiftet kan foretages, hvorfor ABL §§ 34 og 35 er mere hensigtsmæssige. Disse forhold kan eksempelvis være akut sygdom hos virksomhedsejeren selv eller dennes nære familie.

Som nævnt ovenfor kan det være omstændighederne der bestemmer hvilket regelsæt der skal benyttes, hvorfor vurdering skal gøres ud fra den konkrete situation.

7. Konklusion

Som det fremgår af afhandlingen er svaret på det i problemformuleringen opstillede spørgsmål: **"Hvilke muligheder giver ABL § 34, § 35 og § 36 for et generationsskifte og hvornår finder de anvendelse"** at der ifølge ABL § 34 er mulighed for at overdrage aktier/anparter med succession samt med eller uden betaling inden for familien. Efter ABL § 35 er der mulighed for at overdrage aktier/anparter med succession og ligeledes med eller uden betaling til nære medarbejdere. ABL § 36 giver mulighed for succession to selskaber i mellem.

ABL § 34 giver mulighed for hel eller delvis overdragelse af en selskabsdrevet virksomhed til familiekredsen med succession. Overdragelsen med succession kan kun ske mellem fysiske personer. At overdragelsen sker med succession medfører at den latente skatteforpligtigelser der påhviler overdrager bliver overført til erhverver og derved udskudt til et senere tidspunkt. At erhverver overtager den udskudte skat medfører, at erhverver skal bruge en lavere finansiering på overdragelsestidspunktet. Samtidig kan overdrager afstå virksomheden uden beskatning, hvorfor virksomheden kan fortsætte upåvirket af generationsskiftet, da beskatningen alternativt indirekte ville blive finansieret af midler fra virksomheden.

Ydes der en gave i forbindelse med en hel eller delvis overdragelse med succession er der mulighed for beregning af en passivpost, der går til fradrag ved beregningen af den gaveafgiftspligtige værdi. Erhverver kan derfor skattefrit modtage en gave svarende til passivposten, hvorfor der kræves en lavere finansiering af erhverver.

Ved overdragelse med succession skal virksomheden værdiansættes til handelsværdi, men hvor det ikke er muligt at finde en sammenlignelig

handelsværdi i det frie marked, er der mulighed for at anvende cirkulære 185 af 17. november 1982. Cirkulæret giver mulighed for at fastsætte værdien af en virksomhed til en relativt lavere pris end ellers. Dette medfører i lighed med fradrag ved beregning af passivposten muligheden for at mindske den finansiering som erhverver skal bruge i forbindelse med generationsskiftet.

ABL § 35 giver mulighed for hel eller delvis overdragelse af en selskabsdrevet virksomhed til nære medarbejdere med succession. I lighed med ABL § 34 er der kun mulighed for anvendelse af ABL § 35 såfremt overdragelsen sker mellem fysiske personer. Ved anvendelse af ABL § 35 er det endvidere muligt at nedsætte handelsværdien med den latente skat til under kurs pari og derved mindske erhververs finansieringsbyrde.

For at overdragelse kan ske med succession skal den erhvervende medarbejder minimum have været beskæftiget i et antal timer svarende til fuldtidsbeskæftigelse i sammenlagt mindst 3 år. I de tilfælde hvor generationsskiftet skal ske til en medarbejder der ikke tidligere har været ansat, giver kravet om ansættelsesperiode mulighed for, at erhverver kan få et grundlægende og nødvendigt kendskab til virksomheden inden generationsskiftet.

ABL § 36 giver mulighed for at gennemføre en skattefri aktieombytning, hvor der etableres en holdingkonstruktion ved at indskyde aktierne i et selskab som apportindskud i et andet selskab. At aktieombytningen foretages skattefrit har den konsekvens, at det ikke udløser beskatning på ombytningstidspunktet, men derimod på et senere tidspunkt, når aktierne i holdingselskabet afstås, likvideres eller går konkurs.

Ved at etablere en holdingstruktur giver det mulighed for skattefrit at udlodde likvider fra driftsselskabet op i holdingselskabet for derigennem at

mindske den finansielle risiko. Denne såkaldte "slankning" af driftsselskabet giver samtidigt bedre økonomiske betingelser for et eventuelt generationsskifte.

Da aktierne i driftsselskabet ikke er ejet personligt, men af holdingselskabet som følge af aktieombytningen, er der mulighed for salg af aktierne i driftsselskabet skattefrit efter en ejertid på 3 år. Gevinsten ved salget af driftsselskabet kan derefter løbende udloddes til ejeren efter behov og mindst mulig beskatning.

Ved anvendelse af reglerne om skattefri aktieombytning i ABL § 36 kan dette både foretages med eller uden tilladelse, hvortil der stilles forskellige krav, samt medfører forskellige konsekvenser. Modsat en aktieombytning med tilladelse, stilles der ikke krav om en forretningsmæssig begrundelse ved en aktieombytning uden tilladelse. Grundet de forskellige konsekvenser er det vores vurdering at det kun kan anbefales at benytte en aktieombytning uden tilladelse, hvis der ikke foreligger en forretningsmæssig begrundelse.

Afslutningsvis kan vi konkludere, at mulighederne i ABL §§ 34, 35 og 36 er mange. I nogle situationer skal det overvejes hvilket regelsæt der vil være mest hensigtsmæssigt, mens det i andre situationer kan være indlysende. Valget vil altid skulle vurderes ud fra den konkrete situation.

8. Perspektivering

I forlængelse af afhandlingen om anvendelse af ABL §§ 34-36 omkring generationsskifte er vi blevet bekendt med områder, der kunne have været relevante at undersøge nærmere.

Grundet omfanget af lovgivningen inden for emnet generationsskifte blev afhandlingen afgrænset fra omstruktureringsmodellerne tilførsel af aktiver, spaltning og fusion. En nærmere behandling af disse regler kunne give andre indfaldsvikler og muligheder i forbindelse med et generationsskifte. Det vurderes på baggrund heraf, at inddragelse af disse modeller ville give en bedre forståelse af mulighederne ved et generationsskifte.

Afhandlingen har taget sit udgangspunkt i reglerne for selskaber, hvorfor successionsreglerne for enkeltmandsvirksomheder ikke er medtaget. Med baggrund i den viden vi har erhvervet i forbindelse med afhandlingen, er der et ikke uvæsentligt antal virksomheder, der kan stå overfor et generationsskifte. I forbindelse med et generationsskifte herunder anvendelse af ABL § 34 og 35 vurderes det interessant at inddrage en eventuel virksomhedsomdannelse, hvilket kunne give andre indfaldsvinkler til generationsskiftet som helhed.

9. Executive summary

Succession is a rather complex topic and there are many factors that have to be considered in order to successfully implement the optimal Succession.

The economic optimization of a Succession requires a numerous considerations and thorough planning. It is therefore very important that the business owner in due time considers whether the Succession are to be within his own family, to an employee or to third parties.

According to ABL § 34 and ABL § 35 a transfer of shares by Succession to a defined group of people is a legal option. In such cases it is very important to be aware of the fact, that transfer by Succession only can take place, if the transfer is between physical individuals and that it does not take place in corporate structures that are considered to be "money tanks". A transfer by Succession constitutes a situation that does not result in any tax payable obligation on the basis of the transaction, because the acquirer takes over the transferring parts 'tax position.

Share exchange according to ABL § 36 refers to the transaction by which a shareholder will exchange shares in a company (the acquired company) with shares in another company (the receiving company). The tax free share exchange can be done either with or without permission from the tax department. The share exchange will not be considered a real Succession, but represents a restruction model that provides a more optimal corporate structure.

Valuation of shares in unlisted companies is done according to different rules depending on how the transfer is made. If the transfer is between

persons who are covered by "Boafgiftslovens" rules on gift transfer, and a trade value cannot be determined, the 1982-administrative circular can be used. Using that a so called tax rate for the company can be calculated. The valuation must be in accordance with the 2000 administrative circular, if the transfer takes place between parties with related interests in any other way than above mentioned.

As outlined a Succession can be implemented by a number of models, each with its own advantages and disadvantages. It has to be the actual requirements for the specific Succession, that determines which model to choose.

Further more it is important to observe that our conclusion is based on ABL §§ 34, 35 and 36, and consequently does not relate or apply to Succession models concerning transfers of assets or fragmenting and merging of companies.

10. Litteraturliste

Bøger:

- **Generationsskifte og Omstrukturering** af Søren Halling-Overgaard m.fl., Jurist- og Økonomforbundets forlag, 3. udgave, 1. oplag.
- **Omstrukturering** –skatteregler i praksis af Jane Karlskov Bille m.fl., Karnov Group Denmark A/S, 1. udgave, 1. oplag.
- **Aktieombytning og uegentlig fusion** af Bent Ramskov, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1. udgave, 1. oplag.
- **Generationsskifte – Omstrukturering af Michael Seerup**, Forlaget Thomson A/S, 2004, 2. udgave, 1. oplag.

Artikler, tidsskrifter o.l.:

- Generationsskifte – gennemgang af reglerne for beregning af skattekurs for unoterede aktier og anparter af Statsautoriseret revisor Freddi Nielsen og senior manager Rother Tidex, Deloitte, Thomson Reuters Professional A/S, **SR-SKAT online**.
- Generationsskifte af selskaber ved opdeling i aktieklasser – en status af Bent Ramskov, **TfS 2011,714**, Tidsskrift for Skatter og Afgifter 14/9 2011, Magnus.dk.
- Aktieoverdragelse til skattekurs af Michael Serup, **TfS 2005,51**, Tidsskrift for Skatter og Afgifter 12/1 –2005, Magnus.dk

Hjemmesider:

- www.skat.dk, Ligningsvejledning mv.
- www.deloitte.dk, Ejer- og generationsskifte af virksomhed, 2010
- www.bdo.dk –Depechen nr. 24 af 9. november 2011
- www.tax.dk
- www.skm.dk
- www.retsinformation.dk, Love, lovforslag, cirkulærer

Afgørelser og kendelser:

SKM	TfS	
SKM 2001.249TSS	TfS 1997.186LR	TfS 2007.1089
SKM 2001.303TSS	TfS 1997.207LR	TfS 2008.1245SR
SKM 2003.118TSS	TfS 1997.446LR	TfS 2008.1429
SKM 2005.167ØLD	TfS 1997.569LR	TfS 2008.268
SKM 2006.238LSR	TfS 1997.867LR	TfS 2008.601
SKM 2006.318TSS	TfS 1998.678LR	TfS 2010.988SR
SKM 2006.458LSR	TfS 1998.678LR	TfS 2011.714
SKM 2007.582SKAT	TfS 1999.787	
SKM 2007.718SKAT	TfS 2001.174LSR	
SKM 2007.922SR	TfS 2001.690LR	
SKM 2008.182SR	TfS 2003.297	
SKM 2008.876LSR	TfS 2004.832	
SKM 2008.95SR	TfS 2005.426ØLD	
SKM 2009.306SKAT	TfS 2006.795LSR	

10.1. Anvendte forkortelser

Listet nedenfor er forkortelser anvendt i afhandlingen:

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
BAL	Boafgiftsloven
FUL	Fusionsskatteloven
KSL	Kildeskatteloven
KGL	Kursgevinstloven
LL	Ligningsloven
PSL	Personskatteloven
SL	Statsskatteloven
SEL	Selskabsskatteloven
VSL	Virksomhedsskatteloven

11. Bilag

11.1. Bilag 1 –Drift ApS

Bilag 1 - Drift ApS –Resultatopgørelse

	2010	2009	2008
BRUTTORESULTAT	3.000.000	2.500.000	2.000.000
Personale omkostninger	<u>- 1.500.000</u>	<u>- 1.200.000</u>	<u>- 1.000.000</u>
INDTJENINGSBIDRAG	1.500.000	1.300.000	1.000.000
Afskrivninger	<u>- 120.000</u>	<u>- 20.000</u>	<u>- 10.000</u>
RESULTAT FØR FINANS. POSTER	1.380.000	1.280.000	990.000
Andre finansielle indtægter	60.000	30.000	10.000
Andre finansielle omkostninger	<u>- 8.000</u>	<u>- 10.000</u>	<u>- 20.000</u>
RESULTAT FØR SKAT	1.432.000	1.300.000	980.000
Skat af årets resultat	<u>7.000</u>	<u>- 355.000</u>	<u>- 275.000</u>
ÅRETS RESULTAT	<u><u>1.439.000</u></u>	<u><u>945.000</u></u>	<u><u>705.000</u></u>

Bilag 1: Drift ApS - Balance

AKTIVER

	31/12-10	31/12-09	31/12-08
ANLÆGSAKTIVER:			
Materielle anlægsaktiver:			
Driftsmateriel og inventar	<u>450.000</u>	<u>70.000</u>	<u>40.000</u>
Materielle anlægsaktiver i alt	<u>450.000</u>	<u>70.000</u>	<u>40.000</u>
ANLÆGSAKTIVER I ALT	<u>450.000</u>	<u>70.000</u>	<u>40.000</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER:			
Varebeholdninger:			
Handelsvarer	<u>1.000.000</u>	<u>1.000.000</u>	<u>1.500.000</u>
Varebeholdninger i alt	<u>1.000.000</u>	<u>1.000.000</u>	<u>1.500.000</u>
Tilgodehavender:			
Tilgodehavender fra salg	2.000.000	2.000.000	3.000.000
Andre tilgodehavender	500.000	250.000	300.000
Periodeafgrænsningsposter	<u>350.000</u>	<u>180.000</u>	<u>200.000</u>
Tilgodehavender i alt	<u>2.850.000</u>	<u>2.430.000</u>	<u>3.500.000</u>
Likvide beholdninger	<u>3.000.000</u>	<u>1.500.000</u>	<u>0</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	<u>6.850.000</u>	<u>4.930.000</u>	<u>5.000.000</u>
AKTIVER I ALT	<u>7.300.000</u>	<u>5.000.000</u>	<u>5.040.000</u>

Bilag 1: Drift ApS - Balance

PASSIVER			
	31/12-10	31/12-09	31/12-08
EGENKAPITAL:			
Anpartskapital	250.000	250.000	250.000
Overført overskud	3.089.000	1.650.000	705.000
Forslag til udbytte for regnskabsåret	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
EGENKAPITAL I ALT	<u>3.339.000</u>	<u>1.900.000</u>	<u>955.000</u>
HENSATTE FORPLIGTELSE:			
Udskudt skat	<u>7.500</u>	<u>2.500</u>	<u>2.500</u>
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT	<u>7.500</u>	<u>2.500</u>	<u>2.500</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE:			
Kortfristede gældsforpligtelser:			
Pengeinstitutter	0	0	600.000
Leverandører gæld	2.500.000	2.500.000	3.000.000
Selskabsskat	0	0	0
Mellemregning, Holding ApS	353.000	325.000	245.000
Anden gæld	<u>1.100.500</u>	<u>272.500</u>	<u>237.500</u>
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	<u>3.953.500</u>	<u>3.097.500</u>	<u>4.082.500</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	<u>3.953.500</u>	<u>3.097.500</u>	<u>4.082.500</u>
PASSIVER I ALT	<u>7.300.000</u>	<u>5.000.000</u>	<u>5.040.000</u>

Bilag 1: Drift ApS - Skattemæssige oplysninger

	2010	2009	2008
Skattepligtig indkomst			
Resultat før skat	1.432.000	1.300.000	980.000
Tidsbestemte afvigelser:			
Regnskabsmæssige afskrivninger	120.000	20.000	10.000
Skattemæssige afskrivninger, driftsmidler	<u>-140.000</u>	<u>-20.000</u>	<u>-10.000</u>
Skattepligtig indkomst	<u>1.412.000</u>	<u>1.300.000</u>	<u>980.000</u>
Skat heraf, 25%	<u>353.000</u>	<u>325.000</u>	<u>245.000</u>
Skattemæssige afskrivninger på driftsmidler			
Saldo primo	60.000	30.000	0
Tilgang	500.000	50.000	40.000
Afgang	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Afskrivningsgrundlag	560.000	80.000	40.000
Årets afskrivning, 25%	<u>-140.000</u>	<u>-20.000</u>	<u>-10.000</u>
Saldo ultimo	<u>420.000</u>	<u>60.000</u>	<u>30.000</u>
Udskudt skat			
Regnsk.m. værdi, inventar og driftsm.	450.000	70.000	40.000
Skattemæssig saldo, driftsmidler	<u>-420.000</u>	<u>-60.000</u>	<u>-30.000</u>
Beregningsgrundlag, ultimo	<u>30.000</u>	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
Skat heraf, 25%	<u>7.500</u>	<u>2.500</u>	<u>2.500</u>

11.2. Bilag 2 –Ejendom ApS

Bilag 2: Ejendom ApS - Resultatopgørelse

	2010	2009	2008
BRUTTORESULTAT	400.000	400.000	400.000
Værdiregulering investeringsaktiver	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.500.000</u>
RESULTAT FØR FINANS. POSTER	400.000	400.000	1.900.000
Andre finansielle indtægter	20.000	10.000	10.000
Andre finansielle omkostninger	<u>-100.000</u>	<u>-110.000</u>	<u>-120.000</u>
RESULTAT FØR SKAT	320.000	300.000	1.790.000
Skat af årets resultat	<u>-80.000</u>	<u>-75.000</u>	<u>-447.500</u>
ÅRETS RESULTAT	<u><u>240.000</u></u>	<u><u>225.000</u></u>	<u><u>1.342.500</u></u>

Bilag 2: Ejendom ApS –Balance

AKTIVER			
	31/12-10	31/12-09	31/12-08
ANLÆGSAKTIVER:			
Materielle anlægsaktiver:			
Grunde og bygninger	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>
Materielle anlægsaktiver i alt	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>
ANLÆGSAKTIVER I ALT	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>	<u>6.500.000</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER:			
Tilgodehavender fra salg	50.000	75.000	50.000
Likvide beholdninger	<u>417.500</u>	<u>237.500</u>	<u>165.000</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	<u>467.500</u>	<u>312.500</u>	<u>215.000</u>
AKTIVER I ALT	<u><u>6.967.500</u></u>	<u><u>6.812.500</u></u>	<u><u>6.715.000</u></u>

Bilag 2: Ejendom ApS –Balance

PASSIVER

	31/12-10	31/12-09	31/12-08
EGENKAPITAL:			
Anpartskapital	125.000	125.000	125.000
Overført overskud	1.807.500	1.567.500	1.342.500
Forslag til udbytte for regnskabsåret	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
EGENKAPITAL I ALT	<u>1.932.500</u>	<u>1.692.500</u>	<u>1.467.500</u>
HENSATTE FORPLIGTELSE:			
Udskudt skat	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE:			
Langfristede gældsforpligtelser:			
Gæld til realkreditinstitutter	<u>4.250.000</u>	<u>4.350.000</u>	<u>4.550.000</u>
Langfristede gældsforpligtelser i alt	<u>4.250.000</u>	<u>4.350.000</u>	<u>4.550.000</u>
Kortfristede gældsforpligtelser:			
Pengeinstitutter	300.000	270.000	250.000
Selskabsskat	0	0	0
Mellemregning, Holding ApS	80.000	75.000	72.500
Anden gæld	<u>30.000</u>	<u>50.000</u>	<u>0</u>
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	<u>410.000</u>	<u>395.000</u>	<u>322.500</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	<u>410.000</u>	<u>395.000</u>	<u>322.500</u>
PASSIVER I ALT	<u>6.967.500</u>	<u>6.812.500</u>	<u>6.715.000</u>

Bilag 2: Ejendom ApS - Skattemæssige oplysninger

	2010	2009	2008
Skattepligtig indkomst			
Resultat før skat	320.000	300.000	1.790.000
Tidsbestemte afvigelser:			
Værdiregulering investeringsaktiver	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 1.500.000</u>
Skattepligtig indkomst	<u>320.000</u>	<u>300.000</u>	<u>290.000</u>
Skat heraf, 25%	<u>80.000</u>	<u>75.000</u>	<u>72.500</u>
Udskudt skat			
Regnskabsmæssig værdi, Ejendom	6.500.000	6.500.000	6.500.000
Skattemæssig saldo, Ejendom	<u>- 5.000.000</u>	<u>- 5.000.000</u>	<u>- 5.000.000</u>
Beregningsgrundlag, ultimo	<u>1.500.000</u>	<u>1.500.000</u>	<u>1.500.000</u>
Skat heraf, 25%	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>

11.3. Bilag 3 –Holding ApS

Bilag 3: Holding ApS –Resultatopgørelse			
	2010	2009	2008
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	- 5.000	- 5.000	- 5.000
Resultat af dattervirksomheder	1.679.000	1.170.000	2.047.500
Andre finansielle indtægter	3.500	3.000	5.000
Andre finansielle omkostninger	<u>- 1.900</u>	<u>- 4.000</u>	<u>- 6.000</u>
RESULTAT FØR SKAT	1.675.600	1.164.000	2.041.500
Skat af årets resultat	<u>850</u>	<u>1.500</u>	<u>1.500</u>
ÅRETS RESULTAT	<u>1.676.450</u>	<u>1.165.500</u>	<u>2.043.000</u>

Bilag 3: Holding ApS –Balance			
AKTIVER			
	31/12-10	31/12-09	31/12-08
ANLÆGSAKTIVER:			
Finansielle anlægsaktiver:			
Kapitalandele i dattervirksomheder	<u>5.271.500</u>	<u>3.592.500</u>	<u>2.422.500</u>
Finansielle anlægsaktiver i alt	<u>5.271.500</u>	<u>3.592.500</u>	<u>2.422.500</u>
ANLÆGSAKTIVER I ALT	<u>5.271.500</u>	<u>3.592.500</u>	<u>2.422.500</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER:			
Tilgodehavender:			
Tilg. hos datterselskaber, selskabsskat	<u>433.000</u>	<u>400.000</u>	<u>317.500</u>
Tilgodehavender i alt	<u>433.000</u>	<u>400.000</u>	<u>317.500</u>
Likvide beholdninger	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	<u>433.000</u>	<u>400.000</u>	<u>317.500</u>
AKTIVER I ALT	<u>5.704.500</u>	<u>3.992.500</u>	<u>2.740.000</u>

Bilag 3: Holding ApS - Balance

PASSIVER

	31/12-10	31/12-09	31/12-08
EGENKAPITAL:			
Anpartskapital	125.000	125.000	125.000
Nettoopskrivning efter den indre v. metode	4.896.500	3.217.500	2.047.500
Overført overskud	- 11.550	- 9.000	- 4.500
Forslag til udbytte for regnskabsåret	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
EGENKAPITAL I ALT	<u>5.009.950</u>	<u>3.333.500</u>	<u>2.168.000</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE:			
Kortfristede gældsforpligtelser:			
Pengeinstitutter	242.400	240.500	236.000
Selskabsskat	432.150	398.500	316.000
Anden gæld	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	<u>694.550</u>	<u>659.000</u>	<u>572.000</u>
GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	<u>694.550</u>	<u>659.000</u>	<u>572.000</u>
PASSIVER I ALT	<u>5.704.500</u>	<u>3.992.500</u>	<u>2.740.000</u>

Bilag 3: Holding ApS - Skattemæssige oplysninger

	2010	2009	2008
Skattepligtig indkomst			
Resultat før skat	1.675.600	1.164.000	2.041.500
Permanente afvigelser:			
Resultat af datterselskaber	<u>-1.679.000</u>	<u>-1.170.000</u>	<u>-2.047.500</u>
Skattepligtig indkomst før sambeskatning	-3.400	-6.000	-6.000
Skattepligtig indkomst , Ejendom ApS	320.000	300.000	290.000
Skattepligtig indkomst , Drift ApS	<u>1.412.000</u>	<u>1.300.000</u>	<u>980.000</u>
Skattepligtig indkomst	<u>1.728.600</u>	<u>1.594.000</u>	<u>1.264.000</u>
Skat heraf, 25%	<u>432.150</u>	<u>398.500</u>	<u>316.000</u>